II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Δεκεμβρίου 2002

σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ

(Υπόθεση COMP/C.37.671 — Ενισχυτικά γεύσης τροφίμων)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2002) 5091]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2004/206/ΕΚ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΜΕΡΟΣ Ι — ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

A. Περίληψη της παράβασης 3

B. Η βιομηχανία νουκλεοτιδίων 3

1. Το προϊόν 3

2. Οι παραγωγοί 3

3. Η αγορά 4

C. Διαδικασία 6

D. Περιγραφή των γεγονότων 7

1. Συμμετέχοντες και οργάνωση 7

2. Τα βασικά χαρακτηριστικά της σύμπραξης 7

3. Αρχικές επαφές 8

4. Λειτουργία της συμφωνίας σύμπραξης 10

ΜΕΡΟΣ ΙΙ — ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

A. Αρμοδιότητα (εφαρμογή της συνθήκης και της συμφωνίας για τον ΕΟΧ) 16

1. Σχέση μεταξύ της συνθήκης και της συμφωνίας για τον ΕΟΧ 16

B. Εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ 17

1. Άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ . 17

2. Συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές 17

3. Ενιαία διαρκής παράβαση 18

4. Περιορισμός του ανταγωνισμού 18

5. Επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας για τον ΕΟΧ 19

6. Διατάξεις των κανόνων ανταγωνισμού εφαρμοστέες στην Αυστρία, τη Φινλανδία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάϊν, τη Νορβηγία και τη Σουηδία 20

C. Αποδέκτες 20

1. Εφαρμοστέες αρχές 20

2. Αποδέκτες της απόφασης 20

D. Διάρκεια της παράβασης 21

E. Διορθωτικά μέτρα 22

1. Άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17 22

2. Άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 23

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003 [2], και ιδίως τα άρθρα 3 και 15,

την απόφαση της Επιτροπής της 10ης Ιουλίου 2002 να κινήσει τη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση,

Αφού κάλεσε τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να εκφράσουν τις απόψεις τους επί των αιτιάσεων της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2842/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις ακροάσεις στο πλαίσιο ορισμένων διαδικασιών κατ' εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ [3],

κατόπιν διαβούλευσης με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

έχοντας υπόψη την έκθεση του συμβούλου ακροάσεων στην παρούσα υπόθεση [4],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Ι — ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Α. **ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ**

(1) Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

— Ajinomoto Company Incorporated,

— Takeda Chemical Industries Limited,

— Daesang Corporation,

— Cheil Jedang Corporation.

(2) Η παράβαση συνίσταται στη συμμετοχή των ανωτέρω παραγωγών νουκλεοτιδίων σε διαρκή συμφωνία, κατά παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, η οποία κάλυπτε την Κοινότητα και τον ΕΟΧ και μέσω της οποίας καθόριζαν τις τιμές του προϊόντος, εφάρμοζαν αυξήσεις τιμών, κατένειμαν πελάτες και δημιούργησαν ένα σύστημα παρακολούθησης και εφαρμογής των συμφωνιών τους.

(3) Οι επιχειρήσεις συμμετείχαν στην παράβαση από τον Νοέμβριο του 1988 μέχρι τον Ιούνιο του 1998 [5].

Β. **Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΟΥΚΛΕΟΤΙΔΙΩΝ**

1. *ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ*

(4) Το νουκλεϊκό οξύ ή νουκλεοτίδιο παράγεται από τη γλυκόζη μέσω μιας διαδικασίας ζύμωσης, διαχωρισμού, κρυστάλλωσης και διήθησης.

(5) Υπάρχουν δύο νουκλεοτίδια που χρησιμοποιούνται ως ενισχυτικά γεύσης στα τρόφιμα, το 5'-ινοσινικό νάτριο (IMP) και το 5'-γουανιλικό νάτριο (GMP). Τα δύο νουκλεοτίδια πωλούνται επίσης υπό μορφή μειγμάτων των δύο αυτών προϊόντων, όπως το I&G, μείγμα των δύο νουκλεοτιδίων σε αναλογία 50/50.

(6) Το IMP ήταν το πρώτο νουκλεοτίδιο που ανακαλύφθηκε ότι έχει την ιδιότητα να εντείνει τις γεύσεις ορισμένων τροφίμων. Αργότερα ανακαλύφθηκε ότι και το GMP έχει τις ίδιες ιδιότητες. Τα δύο προϊόντα χρησιμοποιούνται σε μικρές μόνο ποσότητες. Λειτουργούν ως ενισχυτικά γεύσης τροφίμων μόνο παρουσία ενός άλατος του γλουταμινικού οξέος, το οποίο είτε προστίθεται, όπως το γλουταμινικό νάτριο («MSG»), είτε αποτελεί φυσικό συστατικό του τροφίμου, όπως το άλας του γλουταμινικού οξέος που περιέχουν οι ντομάτες. Μεταξύ άλλων εφαρμογών, το IMP και το GMP είναι αποτελεσματικά σε παρασκευάσματα με χαμηλή περιεκτικότητα σε νάτριο. Τα νουκλεοτίδια ως ενισχυτικά γεύσης χρησιμοποιούνται από μεγάλες εταιρείες τροφίμων ως ενισχυτικά γεύσης είτε μόνα τους (σε τρόφιμα με φυσικό άλας του γλουταμινικού οξέος) ή, συχνότερα, σε συνδυασμό με MSG.

(7) Στο πλαίσιο αυτό, χρησιμοποιούνται κυρίως για να αντικαταστήσουν εκχυλίσματα βοδινού, για να ενισχύσουν τη γλυκιά γεύση και τη γεύση του κρέατος, για να καλύψουν γεύσεις σε διάφορα τροφικά παρασκευάσματα και για να αντισταθμίσουν την πικρότητα.

2. *ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ*

α) AJINOMOTO COMPANY, INC (ΙΑΠΩΝΙΑ)

(8) Η Ajinomoto Company, Inc («Ajinomoto») είναι η τελική μητρική εταιρεία ομίλου εταιρειών παραγωγής χημικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των νουκλεοτιδίων και των τροφικών προϊόντων. Με τη στήριξη της τεχνολογίας αμινοξέων που διαθέτει, ο όμιλος εταιρειών δραστηριοποιείται επίσης στην ανάπτυξη και παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων. Η Ajinomoto ασκεί τις δραστηριότητές της χρησιμοποιώντας εγκαταστάσεις παραγωγής και μάρκετινγκ σε 21 χώρες.

(9) Η Ajinomoto εκμεταλλεύεται μονάδες παραγωγής νουκλεοτιδίων στην Ιαπωνία.

---

[1] ΕΕ 13 της 21.2.1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.
[3] ΕΕ L 354 της 30.12.1998, σ. 18.
[4] ΕΕ C 64 της 12.3.2004.

[5] Βλέπε στην ενότητα «Διάρκεια» για τον ακριβή χρόνο συμμετοχής κάθε επιχείρησης.

(10) Οι εταιρείες με τις οποίες είναι συνδεδεμένη στην Ευρώπη είναι η Ajinomoto Europe Sales GmbH (Αμβούργο, Γερμανία), η Ajinomoto Eurolysine (Παρίσι, Γαλλία), η OmniChem (Louvain-la-neuve, Βέλγιο) και η Forum Holdings Ltd (Ηνωμένο Βασίλειο).

(11) Το 2001 όλες οι εταιρείες του ομίλου Ajinomoto πραγματοποίησαν συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών ύψους 8 680 εκατ. EUR.

β) TAKEDA CHEMICAL INDUSTRIES LIMITED (ΙΑΠΩΝΙΑ)

(12) Η Takeda Chemical Industries Ltd («Takeda») είναι η τελική μητρική εταιρεία ομίλου εταιρειών παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων, χημικών προϊόντων, χύδην βιταμινών, φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προσθέτων για τρόφιμα, όπως τα νουκλεοτίδια.

(13) Η διανομή νουκλεοτιδίων στις αγορές του ΕΟΧ οργανώνεται μέσω της Mitsui & Co. (Ιαπωνία). Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές θυγατρικές για τις τοπικές πωλήσεις στην Ευρώπη: Mitsui & Co. Deutschland GmbH (για τις πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένης της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών, της Πορτογαλίας και της Ελβετίας), στη Βόρεια Ευρώπη, στην Ανατολική Ευρώπη και την Τουρκία), Mitsui & Co. UK Plc (για τις πωλήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία) και Mitsui & Co. France SA (για τις πωλήσεις στη Γαλλία).

(14) Κατά το οικονομικό έτος από 1ης Απριλίου 2001 έως 31ης Μαρτίου 2002, η Takeda πραγματοποίησε συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών ύψους 9 247 εκατ. EUR ([6]).

γ) DAESANG CORPORATION (ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ)

(15) Η Daesang Corporation («Daesang») είναι η τελική μητρική εταιρεία ομίλου με παγκόσμιες δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνεται η παραγωγή αρτυμάτων, ζωοτροφών και αμινοξέων. Δημιουργήθηκε το 1997 μέσω συγχώνευσης μεταξύ της Daesang Industrial Limited και της Miwon Corporation Limited. Η Daesang Industrial Limited ήταν παλαιότερα γνωστή ως Sewon Corporation Limited και Miwon Foods Corporation Limited (όλες καλούνται «Daesang» ή «Miwon»).

(16) Από τον Σεπτέμβριο του 1994 η Daesang Europe BV είναι η ευρωπαϊκή εταιρεία πωλήσεων της Daesang Corporation για τα νουκλεοτίδια. Η Daesang Europe πωλεί νουκλεοτίδια κυρίως σε ανεξάρτητους διανομείς στον ΕΟΧ.

(17) Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Daesang το 2001 ήταν 1 382 εκατ. EUR ([7]).

δ) CHEIL JEDANG CORPORATION (ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ)

(18) Η Cheil Jedang Corporation («Cheil») είναι η τελική μητρική εταιρεία ομίλου εταιρειών εγκατεστημένη και δραστηριοποιούμενη σε παγκόσμιο επίπεδο. Ιδρύθηκε το 1953 αποτελώντας την πρώτη συνδεδεμένη εταιρεία παραγωγής του νοτιοκορεατικού ομίλου Samsung. Το 1993 η Cheil Jedang Corporation έγινε ανεξάρτητη. Η Cheil είναι εταιρεία με πολυσχιδή δραστηριότητα, στην οποία σημαντική θέση καταλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα φαρμακευτικά προϊόντα και τα τρόφιμα. Η Cheil εισήλθε στην αγορά νουκλεοτιδίων το 1977.

(19) Η Cheil ασκεί δραστηριότητες στον ΕΟΧ μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της CJ Europe GmbH, και διαφόρων ανεξάρτητων διανομέων.

(20) Το 2001 οι εταιρείες του ομίλου Cheil πραγματοποίησαν συνολικό κύκλο εργασιών ύψους 1 976 εκατ. EUR ([8]).

3. *Η ΑΓΟΡΑ*

α) ΠΡΟΣΦΟΡΑ

1. ***Παραγωγή***

(21) Οι τέσσερις μεγαλύτεροι παραγωγοί νουκλεοτιδίων είναι η Ajinomoto, η Takeda, η Cheil και η Daesang. Κατά την περίοδο της παράβασης, άλλοι παραγωγοί ήταν η Kyowa Hakko Kogyo Co. Ltd («Kyowa») (Ιαπωνία) ([9]) και η Yamasa Corporation («Yamasa») (Ιαπωνία) ([10]).

(22) Η συνολική παγκόσμια παραγωγική ικανότητα νουκλεοτιδίων το 1997 ήταν περίπου 10 700 μετρικοί τόνοι. Το 1992 η συνολική παγκόσμια παραγωγική ικανότητα νουκλεοτιδίων ήταν περίπου 6 660 μετρικοί τόνοι.

(23) Καμία από τις ιαπωνικές ή τις κορεατικές εταιρείες παραγωγής νουκλεοτιδίων δεν διαθέτει παραγωγικές εγκαταστάσεις στην Κοινότητα. Η Cheil διαθέτει μονάδα παραγωγής στην Ινδονησία και η Kyowa κατασκεύασε πρόσφατα μονάδα παραγωγής στις ΗΠΑ.

2. ***Διανομή***

(24) Οι προαναφερθείσες ιαπωνικές και νοτιοκορεατικές εταιρείες παραγωγής νουκλεοτιδίων πωλούν το προϊόν στην αγορά του ΕΟΧ μέσω θυγατρικών πώλησης και ανεξάρτητων διανομέων εγκατεστημένων σε διάφορα κράτη μέλη.

(25) Από τον Σεπτέμβριο του 1994 η Daesang πωλεί νουκλεοτίδια στην Ευρώπη μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της Daesang Europe BV. Η Daesang Europe BV εισάγει νουκλεοτίδια από την Ασία και τα πωλεί κυρίως σε ανεξάρτητους διανομείς στον ΕΟΧ.

([6]) Χρησιμοποιήθηκε η εξής συναλλαγματική ισοτιμία: 1 EUR = 108,682 JPY (βάση δεδομένων αναφοράς της Eurostat — συναλλαγματική ισοτιμία 2001).

([7]) 1 EUR = 1 154,83 Won (βάση δεδομένων αναφοράς της Eurostat — συναλλαγματική ισοτιμία 2001).

([8]) 1 EUR 1 = 1,13404 USD (βάση δεδομένων αναφοράς της Eurostat — συναλλαγματική ισοτιμία 2001).

([9]) Το 1992 η Kyowa διέκοψε τις εξαγωγές νουκλεοτιδίων στην Ευρώπη.

([10]) Η Yamasa Corporation διέκοψε την προμήθεια ενισχυτικών γεύσης τροφίμων στην Ευρώπη το 1994.

(26) Η Ajinomoto πωλεί νουκλεοτίδια στον ΕΟΧ μέσω της θυγατρικής της στον τομέα των πωλήσεων Ajinomoto Europe Sales GmbH, η οποία είναι εγκατεστημένη στο Αμβούργο της Γερμανίας, καθώς και μέσω ανεξάρτητων διανομέων.

(27) Η Cheil πωλεί νουκλεοτίδια στον ΕΟΧ μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της CJ Europe GmbH και μέσω ανεξάρτητων διανομέων.

(28) Η Takeda πωλεί νουκλεοτίδια στον ΕΟΧ μέσω ενός ανεξάρτητου διανομέα, ο οποίος διαθέτει το προϊόν στους πελάτες μέσω θυγατρικών του εγκατεστημένων στη Γερμανία, στη Γαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

β) ΖΗΤΗΣΗ

(29) Η ζήτηση νουκλεοτιδίων είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη βιομηχανία τροφίμων. Όπως προαναφέρεται, τα νουκλεοτίδια χρησιμοποιούνται κυρίως από μεγάλες εταιρείες τροφίμων ως ενισχυτικά γεύσης.

(30) Μεταξύ των ετών 1992 και 1999, η αγορά νουκλεοτιδίων παρουσίασε ταχεία ανάπτυξη: ενώ το 1992 η παγκόσμια κατανάλωση ανερχόταν σε 4 465 μετρικούς τόνους περίπου, το 1999 είχε υπερβεί κατά πολύ τους 9 000 μετρικούς τόνους. Κατά την ίδια περίοδο, εκτιμάται ότι η κατανάλωση νουκλεοτιδίων στην Κοινότητα αυξήθηκε από 200 μετρικούς τόνους περίπου σε 500 μετρικούς τόνους το 1999.

(31) Σύμφωνα με τις ακριβέστερες δυνατές εκτιμήσεις της Επιτροπής, η συνολική αξία των συναλλαγών στην αγορά του ΕΟΧ ανερχόταν σε 12 εκατ. EUR περίπου το 1997. Το 2000 η αξία των συναλλαγών στην αγορά νουκλεοτιδίων του ΕΟΧ ανερχόταν σε 7,5 εκατ. EUR περίπου.

(32) Υπολογίζεται ότι οι τρεις βασικοί πελάτες στην Ευρώπη, [ ]* (*), [ ]* (συμπεριλαμβανομένης της [ ]*, που εξαγοράστηκε από [ ]* κατά τη δεκαετία του 1990) και [ ]* απορροφούσαν το 45 % έως 55 % κάθε χρόνο των συνολικών πωλήσεων νουκλεοτιδίων στην Ευρώπη. Σε ατομική βάση, [ ]* αγοράζει περίπου το 20 % και [ ]* το 15 % των συνολικών εισαγωγών νουκλεοτιδίων στην Ευρώπη.

γ) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

(33) Οι δραστηριότητες στον τομέα των νουκλεοτιδίων είναι ουσιαστικά παγκόσμιες. Οι σημαντικότεροι παραγωγοί νουκλεοτιδίων είναι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες εγκατεστημένες στην Ιαπωνία και τη Νότια Κορέα. Παρόλο που τα νουκλεοτίδια παράγονται κυρίως στην Ασία, οι πωλήσεις τους είναι παγκόσμιες (κυρίως προς τρεις μεγάλες γεωγραφικές περιοχές — Βόρεια Αμερική, Ευρώπη και Ασία). Συνεπώς, η σχετική γεωγραφική αγορά πρέπει να χαρακτηριστεί ως παγκόσμια.

(*) Οι αγκύλες που σημειώνονται με αστερίσκο δηλώνουν εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν απαλειφθεί από το κείμενο.

(34) Οι πωλήσεις νουκλεοτιδίων στον ΕΟΧ προέρχονται στο σύνολό τους από εισαγωγές από χώρες εκτός του ΕΟΧ.

(35) Οι παραγωγοί της Νότιας Κορέας επωφελούνταν από προνομιακό δασμολογικό καθεστώς στις συναλλαγές τους με την Κοινότητα μέχρι τις 30 Απριλίου 1998 ([11]).

(36) Το στέλεχος στο οποίο βασίζεται κυρίως η παραγωγή εμπορικών νουκλεοτιδίων (καθώς και η ίδια η μέθοδος παραγωγής) έχουν κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Τα μέρη ανέφεραν ότι η επιλογή προμηθευτή από τον πελάτη επηρεάζεται από παράγοντες όπως η ποιότητα του προϊόντος, η τιμή, η παράδοση και η τεχνική υποστήριξη.

(37) Από τις αρχές του 1988 μέχρι το τέλος του 1997, οι μέσες μηνιαίες τιμές νουκλεοτιδίων στον ΕΟΧ παρέμειναν αρκετά σταθερές (περίπου από 22 EUR έως 27 EUR ανά χιλιόγραμμο). Μετά την περίοδο αυτή, οι τιμές των νουκλεοτιδίων άρχισαν να σημειώνουν σημαντική πτώση (οι τιμές εκτιμώνται κατά προσέγγιση σε 12 EUR έως 16 EUR το 1999 και σε 8 EUR έως 12 EUR το 2000).

δ) ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

(38) Κατά την περίοδο που εξετάζεται στην παρούσα απόφαση, η αγορά νουκλεοτιδίων χαρακτηριζόταν από σημαντικές ροές μεταξύ των σημερινών κρατών μελών, καθώς και μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(39) Όλες οι επιχειρήσεις εμπορεύονταν το προϊόν σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη, είτε μέσω θυγατρικών πώλησης είτε μέσω διανομέων εγκατεστημένων στην Κοινότητα.

(40) Η Daesang, για παράδειγμα, πωλεί νουκλεοτίδια σε ολόκληρη την Κοινότητα μέσω της Daesang Europe BV, η οποία είναι εγκατεστημένη στις Κάτω Χώρες. Η Cheil και η Ajinomoto λειτουργούν με παρόμοιο τρόπο. Από την άλλη πλευρά, η Takeda εμπορεύεται νουκλεοτίδια μέσω ανεξάρτητου διανομέα που διαθέτει θυγατρικές πώλησης στη Γερμανία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Γαλλία. Η επιχείρησή του στη Γερμανία είναι υπεύθυνη για ολόκληρη σχεδόν την κοινοτική επικράτεια, εκτός από τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, όπου υπάρχουν άλλες θυγατρικές.

([11]) 1.1.1989-31.12.1989: 0 % σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων, κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4257/88 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1988 περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1989 για ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών (ΕΕ L 375 της 31.12.1988, σ. 1.)· 1.1.1990-31.12.1990: 0 % σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων, κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3896/89 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1989 περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1990 για ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών (ΕΕ L 383 της 30.12.1989, σ. 1)· 1.1.1991-31.12.1994: 0 % σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων, κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3831/90 του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1990 περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1991 για ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών (ΕΕ L 370 της 31.12.1990, σ. 1)· 1.1.1995-30.4.1998: 0 % σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων, κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3281/1994 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1994 για την εφαρμογή ενός πολυετούς συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για την περίοδο 1995 — 1998 σε ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών (ΕΕ L 348 της 31.12.1994, σ. 1).

(41) Έτσι, σημαντικό μέρος των πωλήσεων νουκλεοτιδίων στην Κοινότητα αποτελούσε διακρατικό εμπόριο.

(42) Κατά την περίοδο της παράβασης και μετά τη δημιουργία του ΕΟΧ γίνονταν επίσης πωλήσεις σε χρήστες νουκλεοτιδίων εγκατεστημένους στον ΕΟΧ, κυρίως μέσω των θυγατρικών πώλησης και των διανομέων που ήταν ήδη εγκατεστημένοι στην Κοινότητα.

Γ. **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

α) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

(43) Στις 9 Σεπτεμβρίου 1999, η ιαπωνική εταιρεία Takeda υπέβαλε αίτηση βάσει την ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ([12]) («ανακοίνωση περί επιείκειας») γνωστοποιώντας στην Επιτροπή την ύπαρξη σύμπραξης σχετικά με τα νουκλεοτίδια και εκφράζοντας την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως με την Επιτροπή. Στις 14 Σεπτεμβρίου 1999, η Takeda παρέδωσε στην Επιτροπή φάκελο με ορισμένα έγγραφα που σχετίζονται με την υπόθεση.

(44) Την 1η Φεβρουαρίου 2000, η Daesang προσέγγισε την Επιτροπή επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη σύμπραξης σχετικά με τα νουκλεοτίδια και εκφράζοντας την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως με την Επιτροπή κατά την έρευνα.

(45) Την 21η Φεβρουαρίου 2000, η Επιτροπή απέστειλε αιτήματα παροχής πληροφοριών στην Ajinomoto, την Cheil, την Daesang και την Kyowa ζητώντας λεπτομερείς διευκρινίσεις σχετικά με τις επαφές μεταξύ ανταγωνιστών μεταξύ των ετών 1992 και 1999.

(46) Βάσει των πληροφοριών που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια του 2000, κατέστη σαφές ότι η σύμπραξη λειτουργούσε και πριν από το 1992 και η Επιτροπή απέστειλε πρόσθετα αιτήματα παροχής πληροφοριών στις 11 Ιουνίου 2001 στην Takeda, την Ajinomoto, την Daesang και την Cheil σχετικά με την περίοδο μεταξύ των ετών 1988 και 1992.

(47) Απαντώντας στο πρώτο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής (στις 3 Απριλίου 2000 και την 21η Απριλίου 2000), η Daesang παραδέχθηκε ότι συμμετείχε σε συσκέψεις με ανταγωνιστές και παρέδωσε στην Επιτροπή ορισμένα έγγραφα στα οποία αναφέρονταν ο σκοπός, οι ημερομηνίες και οι συμμετέχοντες σε διάφορες συσκέψεις. Η Daesang υπέβαλε πρόσθετα στοιχεία στις 10 Μαΐου 2001.

(48) Η Ajinomoto απάντησε στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής στις 3 Απριλίου 2000 και στις 5 Μαΐου 2000 παραδίδοντας ορισμένα έγγραφα σχετικά με τις συσκέψεις και εκφράζοντας την πρόθεσή της να παράσχει πλήρως την συνεργασία της στο πλαίσιο της διαδικασίας της Επιτροπής. Στην απάντησή της προς το αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, που παρελήφθη στις 17 Απριλίου 2000, η Cheil παραδέχθηκε ότι συμμετείχε σε συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών και χορήγησε στην Επιτροπή περισσότερες λεπτομέρειες και έγγραφα σχετικά με τις συσκέψεις. Η Cheil εξέφρασε επίσης την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως στο πλαίσιο της έρευνας. Η Kyowa υπέβαλε δήλωση κατόπιν του αιτήματος παροχής πληροφοριών της Επιτροπής στις 4 Μαΐου 2000, παραδεχόμενη τη συμμετοχή της σε συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών μέχρι το τέλος του 1993, και εκφράζοντας επίσης την πρόθεσή της να συνεργαστεί πλήρως στο πλαίσιο της έρευνας. Η Kyowa κατέδειξε επίσης ότι έχει παύσει να προμηθεύει νουκλεοτίδια για χρήση ως ενισχυτικών γεύσης τροφίμων στην Ευρώπη από το 1992.

(49) Στις 20 Οκτωβρίου 2000, η Takeda υπέβαλε στην Επιτροπή εταιρική δήλωση σχετικά με ορισμένες επιζήμιες για τον ανταγωνισμό δραστηριότητες στην Κοινότητα στις οποίες εμπλεκόταν η Takeda, συμπληρώνοντας τα έγγραφα που είχε υποβάλει στις 14 Σεπτεμβρίου 1999. Στην εταιρική της δήλωση η Takeda υπέβαλε λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη σύμπραξη, τη δομή της, τους βασικούς κανόνες και τις συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών.

(50) Όπως προαναφέρεται, η Επιτροπή εξέδωσε δεύτερο αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με την περίοδο 1988-1992 στις 11 Ιουνίου 2001. Στην απάντησή της με ημερομηνία 20 Ιουλίου 2001, η Takeda χορήγησε πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία της σύμπραξης πριν από το 1992.

(51) Η Ajinomoto, από την άλλη πλευρά, δήλωσε στην απάντησή της με ημερομηνία 30 Ιουλίου 2001 ότι δεν ήταν σε θέση να εντοπίσει καμία αναφορά σε συσκέψεις με ανταγωνιστές στον τομέα των νουκλεοτιδίων για την περίοδο 1988-1991. Ωστόσο, παραδέχθηκε ότι κατά καιρούς πρέπει να πραγματοποιούνταν τέτοιες συσκέψεις.

(52) Η Daesang απάντησε στις 23 Ιουλίου 2001 και επιβεβαίωσε ότι συμμετείχε στη σύμπραξη από τον Οκτώβριο του 1988.

(53) Η Cheil υπέβαλε την απάντησή της στις 14 Αυγούστου 2001, δηλώνοντας ότι κατά την εκτίμησή της οι συσκέψεις μεταξύ των ετών 1988 και 1991 δεν είχαν ως αντικείμενο συζήτησης την ευρωπαϊκή αγορά.

(54) Στις 24 Οκτωβρίου 2001 και στις 20 Δεκεμβρίου 2001, η Επιτροπή απέστειλε αίτημα παροχής πληροφοριών στη Yamasa. Στην απάντησή της με ημερομηνία 17 Ιανουαρίου 2002, η Yamasa κατέδειξε ότι είχε παύσει να προμηθεύει νουκλεοτίδια ως ενισχυτικά γεύσης τροφίμων στην Ευρώπη από τον Ιούλιο του 1994.

(55) Στις 24 Οκτωβρίου 2001 και την 31η Ιανουαρίου 2002, εκπρόσωποι της Ajinomoto συσκέφθηκαν με την Επιτροπή για να συζητήσουν τη συνεργασία τους και υπέβαλαν πρόσθετα υπομνήματα στις 17 Δεκεμβρίου 2001 και την 31η Ιανουαρίου 2002.

(56) Στις 10 Ιουλίου 2002, η Επιτροπή εξέδωσε κοινοποίηση αιτιάσεων απευθυνόμενη στην Ajinomoto, την Takeda, την Daesang και την Cheil.

([12]) ΕΕ C 207 της 18.7.1996, σ. 4.

Δ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

1. *ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ*

(57) Οι συσκέψεις πραγματοποιούνταν εν γένει σε ανώτερο επίπεδο (γενικών διευθυντών και διευθυντών), όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία του φακέλου σχετικά με τις ημερομηνίες, τους τόπους συνάντησης και τους παριστάμενους στις περισσότερες συσκέψεις της σύμπραξης ([13]).

(58) Η Kyowa και η Yamasa διέκοψαν τις πωλήσεις εκτός Ιαπωνίας το 1992 και το 1994 αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η Ajinomoto, η Takeda, η Cheil και η Daesang να είναι πλέον οι μοναδικές που δραστηριοποιούνται στις παγκόσμιες αγορές (εκτός Ιαπωνίας). Κατά συνέπεια, και όπως προκύπτει από τα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου της Επιτροπής, οι συσκέψεις περιορίστηκαν στην Takeda, την Ajinomoto, την Cheil και την Daesang από τον Οκτώβριο του 1994 ([14]).

(59) Οι συμμετέχοντες συναντώνταν συνήθως το τελευταίο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου/Σεπτεμβρίου, πριν από τις ετήσιες προσφορές τιμών προς τους τρεις (τέσσερις αρχικά) μεγαλύτερους ευρωπαίους χρήστες νουκλεοτιδίων για εμπορικούς σκοπούς, [ ]*, [ ]*, [ ]* (και [ ]*, που εξαγοράστηκε από [ ]* κατά τη δεκαετία του 1990). Στη συνέχεια οι τιμές αυτές αποτελούσαν σημείο αναφοράς για τον καθορισμό της τιμής πώλησης προς άλλους πελάτες ([15]) και για την κατανομή αυτών των πελατών μεταξύ τους.

(60) Συνήθως μεταξύ του επόμενου Ιανουαρίου και Μαρτίου, οι παραγωγοί πραγματοποιούσαν σύσκεψη για να εξετάσουν τα αποτελέσματα των ετήσιων διαπραγματεύσεων για τις συμβάσεις με τους τρεις μεγάλους πελάτες και για να συζητήσουν γενικά σχετικά με τις τιμές που έπρεπε να εφαρμοστούν στην αγορά ([16]).

(61) Οι συμμετέχοντες πραγματοποιούσαν επίσης διμερείς συσκέψεις κατά τις οποίες προετοίμαζαν τις πολυμερείς συσκέψεις ή εξέταζαν την εφαρμογή των συμφωνιών, για παράδειγμα σχετικά με συγκεκριμένους πελάτες.

2. *ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ*

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

(62) Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία της σύμπραξης βασιζόταν στην από κοινού εκτίμηση της αγοράς. Όπως προαναφέρεται, οι παραγωγοί αναγνώριζαν ότι τρεις μεγάλοι βιομηχανικοί χρήστες νουκλεοτιδίων αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος της ευρωπαϊκής αγοράς: [ ]*, [ ]* (που εξαγόρασε [ ]* κατά τη δεκαετία του 1990) και [ ]*. Οι ανωτέρω αγόραζαν περίπου το 45 με 55 % των συνολικών πωλήσεων νουκλεοτιδίων στην Ευρώπη κάθε χρόνο.

(63) Σκοπός των συσκέψεων της σύμπραξης ήταν να συζητηθούν οι γενικές τάσεις της αγοράς νουκλεοτιδίων, να ανταλλαγούν πληροφορίες σχετικά με τις τιμές και να συζητηθεί η κατανομή μεταξύ των παραγωγών των ετήσιων συμβάσεων πώλησης νουκλεοτιδίων που συνάπτονταν με τους τρεις μεγάλους βιομηχανικούς χρήστες νουκλεοτιδίων στην Κοινότητα. Κατά τις συσκέψεις γίνονταν επίσης συζητήσεις προκειμένου οι τιμές πώλησης νουκλεοτιδίων στις τρεις αυτές εταιρείες να χρησιμοποιηθούν ως σημεία αναφοράς για τον καθορισμό της τιμής πώλησης προς άλλους πελάτες ([17]).

(64) Στο πλαίσιο της συμφωνίας, οι ιάπωνες παραγωγοί αγόραζαν προϊόν από τους κορεάτες παραγωγούς με αντάλλαγμα τη συμφωνία των κορεατών παραγωγών να περιορίσουν τις πωλήσεις τους σε ορισμένες αγορές και σε ορισμένους πελάτες (οι ρυθμίσεις αυτές αποκαλούνταν «συμφωνίες ανταγοράς»). Ειδικότερα, η Takeda ήταν υπεύθυνη για τις ανταγορές από την Cheil, ενώ η Ajinomoto είχε συνάψει παρόμοιες διευθετήσεις με την Daesang ([18]).

(65) Οι βασικές αρχές της σύμπραξης εξηγούνται πολύ καθαρά στα πρακτικά της Takeda από σύσκεψη της 25ης Ιουλίου 1997 μεταξύ της Takeda και της Ajinomoto ([19]), όπου παρουσιάστηκε ο νέος [...]* της Ajinomoto. Σύμφωνα με τη διατύπωση της ίδιας της Takeda, του διευκρινίστηκε ότι οι τακτικές συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών αποσκοπούσαν στη «α) διατήρηση και τον ανασχηματισμό των διεθνών τιμών αγοράς, β) στον αμοιβαίο σεβασμό των αγορών αλλήλων και γ) στην κατανομή των μεγάλων πελατών στην Ευρώπη».

α) ***Καθορισμός τιμών***

(66) Τα μέλη της σύμπραξης συμφωνούσαν σχετικά με τις «ελάχιστες» τιμές και τις «τιμές» στόχους που επρόκειτο να εφαρμοστούν. Καθορίζονταν οι τιμές πώλησης νουκλεοτιδίων προς τους τρεις μεγάλους ευρωπαίους πελάτες και στη συνέχεια οι τιμές αυτές χρησιμοποιούνταν ως σημείο αναφοράς για τον καθορισμό των τιμών πώλησης προς άλλους πελάτες. Κάθε χρόνο, συζητείτο επίσης η τιμή στόχος για το επόμενο έτος σχετικά με τους τρεις μεγάλους πελάτες ([20]) (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 80, 87, 92, 94, 98, 108, 112, 113, 118 έως 120, 124, 127 έως 129, 139 έως 141).

(67) Οι τιμές καθορίζονταν κυρίως σε USD και DEM. Στην ευρωπαϊκή αγορά το DEM ήταν συνήθως το νόμισμα που αποτελούσε τη βάση για τη μετατροπή στο κατάλληλο εθνικό νόμισμα για την προσφορά και χρέωση τιμών στους εθνικούς πελάτες.

([13]) Βλέπε σελίδες 1931-1947 και 1961-1974 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης σελίδες 316-319 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης σελίδα 1995 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης σελίδες 2174-2175 του φακέλου της Επιτροπής.

([14]) Βλέπε επίσης σελίδες 2170-2171 του φακέλου της Επιτροπής.

([15]) Η Ajinomoto αποκαλεί τους άλλους πελάτες (εκτός από [ ]*, [ ]* και [ ]*) «γενική αγορά».

([16]) Βλέπε σελίδες 2170-2171 του φακέλου της Επιτροπής.

([17]) Βλέπε εταιρική δήλωση της Takeda, σελίδα 2170 του φακέλου της Επιτροπής.

([18]) Βλέπε σελίδες 303 και 1962 του φακέλου της Επιτροπής.

([19]) Βλέπε σελίδες 2158-2161 του φακέλου της Επιτροπής.

([20]) Βλέπε εταιρική δήλωση της Takeda, σελίδες 2170-2171 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης δήλωση της Daesang στη σελίδα 1933 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης συμπληρωματική στοιχεία που υπέβαλε η Daesang στη σελίδα 1963 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης δήλωση της Kyowa στη σ. 870 και στη σ. 871 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης δήλωση της Cheil στη σ. 304 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης υπόμνημα της Ajinomoto σ. 2, παράγραφος 3 στη σελίδα 2445 του φακέλου της Επιτροπής.

β) ***Κατανομή πελατών (και αγορών)***

(68) [ ]* και [ ]* κατά παράδοση εφοδιάζονταν από την Takeda, ενώ [ ]* κατά παράδοση εφοδιαζόταν από την Ajinomoto ([21]). Σύμφωνα με την Daesang, η Takeda και η Ajinomoto είχαν συμφωνήσει να μην πραγματοποιεί πωλήσεις καθεμία στους ευρωπαίους πελάτες της άλλης ([22]).

(69) Για να προστατεύσουν τις πωλήσεις τους στους μεγάλους ευρωπαίους χρήστες νουκλεοτιδίων, η Takeda και η Ajinomoto συνήψαν επίσης συμφωνίες με τους βασικούς ανταγωνιστές τους, στο πλαίσιο των οποίων η Takeda και η Ajinomoto αγόραζαν προϊόν από τους ανταγωνιστές τους και οι τελευταίοι ως αντάλλαγμα περιόριζαν τις πωλήσεις τους στους βασικούς ευρωπαίους χρήστες νουκλεοτιδίων ([23]). Όπως αναφέρει η Cheil ([24]), «Οι ιαπωνικές εταιρείες (Takeda και Ajinomoto) έπρεπε να αγοράζουν νουκλεοτίδια από την Cheil και την Miwon (Daesang) αντίστοιχα. Σε αντάλλαγμα, οι κορεάτες παραγωγοί έπρεπε να μην πραγματοποιούν πωλήσεις στις "3 μεγάλες" ευρωπαϊκές εταιρείες και να περιορίζουν τις ποσότητες στην Ιαπωνία». (Βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 78, 81, 84, 86, 100 έως 102, 108, 111, 112, 114, 116, 117, 122, 123).

(70) Το ανωτέρω σύστημα αντιστάθμισης, που ήταν απόρροια του συστήματος κατανομής των πελατών, οδήγησε επίσης στην κατανομή αγορών σε παγκόσμια κλίμακα, όπως επιβεβαίωσε η Cheil ([25]). Με αντάλλαγμα της μη πραγματοποίησης πωλήσεων προς ορισμένους πελάτες, οι ιαπωνικές εταιρείες αγόραζαν προϊόν από τις κορεατικές εταιρείες ([26]). Δεδομένου ότι αυτοί οι πελάτες βρίσκονταν σε διαφορετικές αγορές από τις αγορές στις οποίες γίνονταν οι αντισταθμιστικές πωλήσεις, τούτο είχε ουσιαστικά ως αποτέλεσμα την κατανομή των αγορών (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 81, 82, 85, 94, 95, 100 έως 102, 110, 112, 122, 124, 134).

(71) Η Takeda επιβεβαιώνει ότι αναπόσπαστο τμήμα των διευθετήσεων της σύμπραξης αποτελούσε «η κατανομή μεταξύ των παραγωγών των ετήσιων συμβάσεων πώλησης νουκλεοτιδίων που συνάπτονταν με τους τρεις μεγάλους εμπορικούς χρήστες στην Κοινότητα: συγκεκριμένα [ ]*, [ ]* και [ ]*».

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

(72) Η πραγματοποίηση τακτικών και συχνών συσκέψεων μεταξύ των επιχειρήσεων στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση αποτελούσε χαρακτηριστικό γνώρισμα της οργάνωσης της σύμπραξης. Από το 1989 έως το 1998, είναι γνωστό ότι πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 20 πολυμερείς συσκέψεις (συμπεριλαμβανομένων όλων των μελών της σύμπραξης. Επιπλέον, τα μέρη πραγματοποιούσαν τακτικές διμερείς συσκέψεις κατά την περίοδο αυτή (είναι γνωστό ότι πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 35 τέτοιες επαφές). Οι συσκέψεις αυτές χρησιμοποιούνταν, για παράδειγμα, για την προετοιμασία των θέσεων κάθε επιχείρησης στις πολυμερείς συσκέψεις. Περιστασιακά γίνονταν επίσης τηλεφωνικές επαφές (δέκα περίπου τηλεφωνικές συνομιλίες είναι γνωστές).

(73) Οι συσκέψεις πραγματοποιούνταν συνήθως λίγο πριν από τις ετήσιες διαπραγματεύσεις για τις συμβάσεις με τους τρεις «μεγάλους ευρωπαίους πελάτες», προκειμένου να συμφωνηθούν οι τιμές στόχοι που θα προσφέρονταν, καθώς και η κατανομή των εν λόγω συμβάσεων ([27]). Τα μέρη πραγματοποιούσαν επίσης συσκέψεις για να εξετάσουν την εφαρμογή των τιμών στόχων κατά τις διαπραγματεύσεις για τις πωλήσεις ([28]), αν και συχνά στην ίδια σύσκεψη εξετάζονταν οι προηγούμενες τιμές στόχοι και συζητούνταν οι νέες τιμές στόχοι που επρόκειτο να εφαρμοστούν (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 93, 94, 96, 103, 109, 118, 125, 126, 130, 131, 141).

(74) Οι συμμετέχοντες αντάλλασσαν επίσης στοιχεία σχετικά με τις τιμές και τις ποσότητες των πωλήσεών τους, τα οποία χρησιμοποιούνταν ως βάση στις συζητήσεις για τον καθορισμό των τιμών στόχων ([29]) (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 80, 96, 98, 103, 115, 133).

3. *ΑΡΧΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ*

(75) Η Cheil παραδέχεται ότι πραγματοποιήθηκαν ορισμένες συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών από τον Ιούλιο 1988, παρόλο που αρχικά είχε δηλώσει ότι οι συσκέψεις μεταξύ 1988 και 1991 δεν φαίνεται να αφορούσαν τον ΕΟΧ, αλλά, αντίθετα, εστιάζονταν στις αγορές της Ιαπωνίας και της Ασίας ([30]).

(76) Σε έκθεση που υπέβαλε η Cheil σχετικά με επαγγελματικό ταξίδι στις 16 με 28 Ιουλίου 1988 και η οποία επισυνάπτεται στο Παράρτημα 5 της δήλωσης της Cheil του 2001, αναφέρεται ότι «η Takeda δήλωσε ότι πραγματοποιούσαν συσκέψεις-Π ([31]) για τα νουκλεοτίδια, προκειμένου να αποτραπεί ο έντονος ανταγωνισμός που θα προκαλούσε η είσοδος της Miwon [Daesang] και ζήτησε τη στήριξή μας και τη συμμετοχή στη σύσκεψη-Π».

([21]) Βλέπε εταιρική δήλωση της Takeda, σελίδα 2170 του φακέλου της Επιτροπής.

([22]) Βλέπε πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία που υπέβαλε η Daesang στη σελίδα 4 ή στη σελίδα 1963 του φακέλου της Επιτροπής.

([23]) Βλέπε δήλωση της Cheil, στη σελίδα 2 παράγραφος 2 (σελίδα 301 του φακέλου της Επιτροπής)· Kyowa σελίδα 5, παράγραφος 1 (σελίδα 870 του φακέλου της Επιτροπής)· συμπληρωματική δήλωση της Daesang στις σελίδες 1963-1964.

([24]) Σελίδα 5 της δήλωσης της Cheil, σελίδα 304 του φακέλου της Επιτροπής.

([25]) Βλέπε δήλωση της Cheil στη σελίδα 4, σελίδα 303 του φακέλου της Επιτροπής.

([26]) Βλέπε δήλωση της Cheil στη σελίδα 5 (σελίδα 304 του φακέλου της Επιτροπής)· βλέπε επίσης σελίδες 1963-1964 του φακέλου της Επιτροπής.

([27]) Βλέπε εταιρική δήλωση της Takeda, σελίδες 2170 και 2171 του φακέλου της Επιτροπής.

([28]) Βλέπε εταιρική δήλωση της Takeda, σελίδα 2171 του φακέλου της Επιτροπής.

([29]) Βλέπε εταιρική δήλωση της Takeda, σελίδα 2170, του φακέλου της Επιτροπής.

([30]) Βλέπε σελίδες 1181-1182 του φακέλου της Επιτροπής.

([31]) Αναφέρεται στις συσκέψεις μεταξύ παραγωγών ή συσκέψεις καθορισμού των τιμών.

(77) Η Takeda από την πλευρά της τοποθετεί την έναρξη των συσκέψεων μεταξύ ανταγωνιστών γύρω στο 1989 ([32]).

(78) Η Kyowa, από την άλλη πλευρά, έχει δηλώσει ότι οι συσκέψεις μεταξύ ιαπώνων παραγωγών νουκλεοτιδίων ξεκίνησαν τουλάχιστον το 1986, αλλά «[...] είναι δυνατό να είχαν προηγηθεί και άλλες συσκέψεις» ([33]). Η Kyowa δήλωσε επίσης ότι κατά τη γνώμη της, «οι βασικοί συντελεστές των συσκέψεων ήταν η Takeda και η Ajinomoto. Η Takeda είχε αναλάβει τη συναλλαγή με την Cheil, και η Ajinomoto είχε αναλάβει τη συναλλαγή με την [Daesang]. Η Takeda ήταν επίσης συντονίστρια της ομάδας.» ([34]).

(79) Η Ajinomoto παραδέχεται ότι εκπρόσωποι της Ajinomoto πραγματοποιούσαν κατά καιρούς συσκέψεις με την Cheil, την Takeda, την Kyowa και την Yamasa από το 1988 και εξής. Ενώ αρχικά ισχυρίστηκε ότι δεν μπόρεσε να συγκεντρώσει πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο των εν λόγω συσκέψεων κατά την περίοδο 1988-1991 ([35]), στη συνέχεια υπέβαλε διάφορα εσωτερικά έγγραφα σχετικά με τις επαφές κατά την εν λόγω περίοδο στο πρόσθετο υπόμνημά της με ημερομηνία 17 Δεκεμβρίου 2001 ([36]).

(80) Από εσωτερικό υπόμνημα που υπέβαλε η Ajinomoto προκύπτει ότι εκπρόσωποι των ιαπώνων παραγωγών νουκλεοτιδίων (Takeda, Ajinomoto, Kyowa και Yamasa) πραγματοποίησαν συσκέψεις στις 8 και 10 Νοεμβρίου 1988, κατά τις οποίες, όσον αφορά την ευρωπαϊκή αγορά, αντάλλαξαν πληροφορίες και συζήτησαν ή/και συμφώνησαν σχετικά με τις τιμές που προσέφεραν ή επρόκειτο να προσφέρουν οι εταιρείες στους τρεις μεγάλους τελικούς χρήστες στην Ευρώπη, δηλαδή [ ]*, [ ]* και [ ]* καθώς και σχετικά με τις τιμές στόχους στη γενική αγορά της Ευρώπης, πέραν των «τριών μεγάλων πελατών» για το ημερολογιακό έτος 1989 ([37]).

(81) Η Daesang υποστηρίζει ([38]) ότι οι ιάπωνες παραγωγοί ήλθαν σε επαφή μαζί της για πρώτη φορά λίγο αργότερα αφότου άρχισε να παράγει νουκλεοτίδια, το 1987: οργανώθηκε σύσκεψη μεταξύ των ιαπώνων παραγωγών (η Daesang αναφέρεται στην «Ένωση» των ιαπώνων παραγωγών), και εκπροσώπων της Miwon (σημερινή επωνυμία Daesang) στο Τόκιο στις 5 Οκτωβρίου 1988. Σκοπός της σύσκεψης ήταν να περιοριστεί η διείσδυση της Miwon στην ιαπωνική αγορά και να συζητηθεί η πιθανή συνεργασία με τους κορεάτες παραγωγούς. Οι συζητήσεις της σύσκεψης οδήγησαν στη σύναψη, στις 19 Δεκεμβρίου 1988, μιας «συμφωνίας αντιγραφής» μεταξύ της Ajinomoto και της Miwon. Μολονότι παρουσιάστηκε ως «σύμβαση προμήθειας», η Daesang παραδέχεται ότι ο όρος που τέθηκε προφορικά για την εν λόγω σύμβαση ήταν ότι η Miwon δεν έπρεπε να αυξήσει τις πωλήσεις της στην Ιαπωνία και δεν έπρεπε να εμποδίζει τη συνεργασία των ιαπώνων παραγωγών σχετικά με τις παγκόσμιες τιμές ([39]).

(82) Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται από εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Miwon με ημερομηνία 9 Νοεμβρίου 1988, όπου γίνεται αναφορά στις διαπραγματεύσεις για τη σύμβαση προμήθειας με την Ajinomoto, με τη διευκρίνιση ότι «η σύμβαση περιέχει ρήτρα απαγόρευσης των νέων πωλήσεων». Η Daesang υποστηρίζει ότι τα ανωτέρω σημαίνουν ότι η Ajinomoto ήταν διατεθειμένη να αγοράσει προϊόν από τη Miwon μόνον εφόσον η Miwon δεν αύξανε τις πωλήσεις της στην Ιαπωνία ([40]).

(83) Επιπλέον, η Daesang υποστηρίζει ότι στην εν λόγω σύσκεψη στις 5 Οκτωβρίου 1988, η Ajinomoto κατέστησε σαφές ότι η ίδια θα προέβαινε σε ανταγορές από τη Miwon, ενώ η Takeda θα προέβαινε σε ανταγορές από την Cheil. Η Ajinomoto αγόραζε προϊόντα της Miwon μέσω του διανομέα της Takeda, ο οποίος χρησιμοποιούνταν για κάλυψη ([41]).

(84) Η Daesang αναφέρει σχετικά ότι οι ιάπωνες παραγωγοί ήταν αυτοί που ανέλαβαν την πρωτοβουλία για τη συμφωνία ([42]), επιβεβαιώνοντας έτσι τις προαναφερόμενες δηλώσεις της Kyowa («οι βασικοί συντελεστές των συσκέψεων ήταν η Takeda και η Ajinomoto. [...] Η Takeda ήταν επίσης συντονίστρια της ομάδας.» ([43])). Η Cheil ασπάζεται και αυτή τη γνώμη ότι οι ιάπωνες παραγωγοί είχαν ηγετική θέση στη σύμπραξη, δηλώνοντας ότι «το γενικότερο εμπορικό πλαίσιο των γεγονότων που αναφέρονται συντίθεται από την ύπαρξη δεσποζουσών επιχειρήσεων που επιδιώκουν να προστατεύσουν ένα αποτελεσματικό δυοπώλιο από τον αναδυόμενο ανταγωνισμό» ([44]).

(85) Η Ajinomoto υποστηρίζει ([45]) σχετικά ότι ο ρόλος της πρέπει να θεωρηθεί υποδεέστερος σε σχέση με της Takeda, η οποία φέρεται ότι ξεκίνησε και ενορχήστρωσε τις δραστηριότητες της σύμπραξης: «Αντιμέτωπη με το γεγονός ότι δεν διέθετε καλά οργανωμένο δίκτυο πωλήσεων στον ΕΟΧ [...] και με την εμφάνιση πρόσθετου ανταγωνισμού από τις κορεατικές εταιρείες, η Takeda πάσχιζε να προστατεύσει την ηγετική θέση της έναντι [...]* και [ ]* μέσω της κατανομής πελατών και του καθορισμού των τιμών. Οι συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών ξεκίνησαν με πρωτοβουλία του [εκπρόσωπος της Takeda]* [...]. Ο [εκπρόσωπος της Takeda]* προήδρευσε των συσκέψεων και εκφώνησε την εναρκτήρια και την καταληκτική ομιλία. Κατά τη διάρκεια των συσκέψεων, καθοδηγούσε τη συζήτηση και σχεδίαζε διαγράμματα σε έναν πίνακα. Η Takeda διαμαρτυρόταν έντονα κάθε φορά που αντιλαμβανόταν ότι άλλες εταιρείες είχαν μειώσει τις προκαθορισμένες τιμές σε [ ]* και [ ]*.» ([46])

([32]) Βλέπε σελίδα 2170 του φακέλου της Επιτροπής.
([33]) Βλέπε σελίδα 869 του φακέλου της Επιτροπής.
([34]) Βλέπε σελίδα 869 του φακέλου της Επιτροπής.
([35]) Βλέπε σελίδα 2030 του φακέλου της Επιτροπής.
([36]) Βλέπε σελίδες 2256-2299 του φακέλου της Επιτροπής.
([37]) Βλέπε σελίδες 2264-2269 του φακέλου της Επιτροπής.
([38]) Συμπληρωματικά υποβληθέντα στοιχεία, βλέπε σ. 2, σημείο 1.
([39]) Βλέπε σελίδα 1962 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης σελίδες 986-989 του φακέλου της Επιτροπής.
([40]) Βλέπε σελίδες 1962 και 990-992 του φακέλου της Επιτροπής.
([41]) Συμπληρωματική δήλωση της Daesang, σ. 3· βλέπε επίσης παραρτήματα K και L αυτής.
([42]) Βλέπε σελίδες 1961-1962 του φακέλου της Επιτροπής.
([43]) Βλέπε σελίδα 4 της δήλωσης της Kyowa, σελίδα 869 του φακέλου της Επιτροπής.
([44]) Βλέπε δήλωση της Cheil στη σελίδα 2 παράγραφος 2, σελίδα 301 του φακέλου της Επιτροπής.
([45]) Βλέπε σελίδες 2557-2558 του φακέλου της Επιτροπής.
([46]) Τα ανωτέρω έρχονται σε αντίθεση με τα πραγματικά περιστατικά του φακέλου της Επιτροπής. Σε εσωτερικό σημείωμα της Ajinomoto (βλέπε παράρτημα 11 του υπομνήματος της Ajinomoto με ημερομηνία 30 Ιουνίου 2000 ή σελίδες 2496-2499 του φακέλου της Επιτροπής, αναφέρεται ότι «εμείς [Ajinomoto] ως κορυφαίος παραγωγός καθώς και η Takeda, πρέπει να πρωταγωνιστήσουμε στην κούρσα ανόδου των τιμών και, συνεπώς, το πιθανότερο είναι να συναντήσουμε αντιστάσεις. Ωστόσο, αναπόφευκτα πρέπει να αναλάβουμε αυτούς του κινδύνους»· βλέπε επίσης παραρτήματα 7 και 8 του υπομνήματος της Ajinomoto στις σελίδες 2483-2488 του φακέλου της Επιτροπής).

(86) Σύμφωνα με την Daesang, άλλη μία σύμβαση ανταγοράς συνήφθη μεταξύ της Takeda και της Miwon στις αρχές Μαρτίου 1989. Σύμφωνα με την Daesang, η Ajinomoto διαπραγματεύθηκε την εν λόγω σύμβαση εκ μέρους της Miwon. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων η Ajinomoto αμφισβητεί ότι διαπραγματεύθηκε σύμβαση με την Takeda εκ μέρους της Miwon. Οι όροι της σύμβασης με την Takeda ήταν ότι η Miwon (πλέον Daesang) δεν έπρεπε να αυξήσει τις πωλήσεις της στην Ιαπωνία, ότι η Miwon έπρεπε να συνεργαστεί με τους ιάπωνες παραγωγούς για την αύξηση της παγκόσμιας τιμής νουκλεοτιδίων και ότι η Miwon έπρεπε να συνεργαστεί (δηλαδή να μην πραγματοποιεί πωλήσεις) με τους «τρεις μεγάλους» πελάτες ([ ]*, [ ]*, [ ]*).

4. *ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ*

(87) Σύμφωνα με έκθεση σχετικά με επαγγελματικό ταξίδι ([47]), μεταξύ 7 και 23 Μαρτίου 1989 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη μεταξύ του[των] παραγωγού[-ών] νουκλεοτιδίων (με τη συμμετοχή της Cheil). Η ίδια έκθεση αναφέρει ότι οι παριστάμενοι συμφώνησαν να συναντηθούν ξανά στο Kyung Ju της Κορέας στις 7 Ιουνίου 1989 (σύμφωνα με την Daesang, αυτή είναι η σύσκεψη κατά την οποία συμφωνήθηκαν οι τιμές στόχοι για το 1989).

(88) Σε εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Miwon Ιαπωνίας προς τη Mitra ([48]) με ημερομηνία 30 Μαΐου 1989 ([49]), εκτός από την προμήθεια προϊόντος στην Ajinomoto, αναφέρεται επικείμενη σύσκεψη με ανταγωνιστές σχετικά με τα νουκλεοτίδια στις 6 και 7 Ιουνίου 1989 στο Kyung Ju της Κορέας, στην οποία θα παρίσταντο εκπρόσωποι της Takeda, της Ajinomoto, της Miwon, καθώς και δύο άλλων παραγωγών.

(89) Η Daesang δήλωσε ότι κατά τη γνώμη της οι τιμές στόχοι για το 1989 καθορίστηκαν στην εν λόγω σύσκεψη μεταξύ παραγωγών στις 6 και 7 Ιουνίου 1989 ([50]).

(90) Εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Ajinomoto της 9ης Ιουνίου 1989 επιβεβαιώνει την εν λόγω σύσκεψη αναφέροντας ότι «σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε προχθές στην Κορέα, η Takeda είπε στους Κορεάτες ότι [...]* ζήτησε να μειωθεί η τιμή CIF από 27,50 USD στην επικρατούσα τιμή της αγοράς» ([51]).

(91) Εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Ajinomoto με ημερομηνία 13 Ιουλίου 1989 αναφέρει ότι ζητήθηκε από το ευρωπαϊκό γραφείο πωλήσεων της Ajinomoto να ερευνήσει και να επιβεβαιώσει τις πληροφορίες σχετικά με την τιμή πώλησης νουκλεοτιδίων της Takeda προς [ ]* και [ ]* και τις πληροφορίες σχετικά με χαμηλές τιμές πώλησης και ποσότητες πωλήσεων της Takeda και άλλων παραγωγών στη Δυτική Γερμανία, τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελβετία και την Ισπανία στο πλαίσιο της προετοιμασίας επικείμενης σύσκεψης μεταξύ 4 ιαπώνων και 2 κορεατών παραγωγών νουκλεοτιδίων στην Ταϊβάν στις 7 Αυγούστου 1989. Δεν υπάρχουν άλλες πληροφορίες σχετικά με τον αν πραγματοποιήθηκε ή όχι αυτή η σύσκεψη στις 7 Αυγούστου 1989.

(92) Στις 5 Οκτωβρίου 1989, εκπρόσωποι της Takeda, της Ajinomoto, της Cheil, της Miwon και άλλων δύο παραγωγών συναντήθηκαν στο ξενοδοχείο ANA του Τόκιο για να συζητήσουν σχετικά τις τιμές εν όψει των διαπραγματεύσεων με τους μεγάλους πελάτες, συμπεριλαμβανομένης της ευρωπαϊκής αγοράς για το 1990, και να εξετάσουν την εφαρμογής της συμφωνίας καθορισμού των τιμών του 1989 ([52]).

(93) Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την Daesang, η σύσκεψη της 5ης Οκτωβρίου 1989 περιλάμβανε ουσιαστικά διάφορες συσκέψεις. Οι συζητήσεις σχετικά με τις τιμές για τους ευρωπαίους πελάτες το 1989 και το 1990 έγιναν σε διμερές επίπεδο μεταξύ της Takeda και της Miwon, και της Takeda και της Cheil αντίστοιχα. Η Takeda ενημέρωσε τη Miwon ότι «η Cheil βασικά συνεργάζεται, γεγονός που δείχνει ότι η Takeda είχε συσκεφθεί προηγουμένως με την Cheil» ([53]). Μια τελευταία σύσκεψη έγινε στις 17:00 την ίδια ημέρα, αλλά κατ' ουσίαν αφορούσε θέματα σχετικά με την [ ]* αγορά.

(94) Διαπιστώθηκε ότι υπήρχε τεράστιο χάσμα μεταξύ της τιμής στόχου και της πραγματικής τιμής νουκλεοτιδίων. Οι τιμές στόχοι (συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης) για το 1990 συζητήθηκαν βάσει των «κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την τιμολόγηση στην ευρωπαϊκή αγορά το 1990», που υπέβαλε η Takeda και όπου αναφέρονται τρεις διαφορετικές τιμές στόχοι ανάλογα με τον όγκο της παραγγελίας από έναν πελάτη (μεγάλος, μεσαίος ή μικρός πελάτης). Επιπλέον, η Daesang υποστηρίζει ότι εν όψει της αναμενόμενης επίσκεψης ενός αγοραστή από [...]* στην Κορέα, η Takeda σύστησε στη Miwon να προσφέρει [...]* μια τιμή σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές (σχετικά με την αναπαραγωγή των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, βλέπε κατωτέρω).

(A) Ευρωπαϊκή αγορά — (1) συνιστώμενες κατευθυντήριες γραμμές για το 1990

Τιμή (CIF)	Πελάτης στόχος	Παρατηρήσεις
30 USD/kg	Άνω των 1 000 kg (μεγάλος)	Ποσότητα μίας παρτίδας
31 USD/kg	500 — 1 000 kg (μεσαίος)	Ποσότητα μίας παρτίδας
32 USD/kg	Κάτω των 500 kg (μικρός)	Ποσότητα μίας παρτίδας

Πηγή: παραρτήματα J & L των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang ([54]).

(95) Κατά τη σύσκεψη της 5ης Οκτωβρίου 1989, η Takeda δήλωσε επίσης ότι «η Ευρώπη αποτελεί έδαφος της Takeda» ([55]).

([47]) Βλέπε παράρτημα 5 της δήλωσης της Cheil του 2001 στις σελίδες 2616-2619 του φακέλου της Επιτροπής.
([48]) Miwon Trading and Shipping Company, θυγατρική της Miwon.
([49]) Βλέπε σελίδες 1963-1965 του φακέλου της Επιτροπής.
([50]) Βλέπε σελίδα 1965 του φακέλου της Επιτροπής.
([51]) Βλέπε σελίδες 2259 και 2270-2272 του φακέλου της Επιτροπής (σελίδα 3 και τεκμήριο 2 της συμπληρωματικής δήλωσης της Ajinomoto με ημερομηνία 17 Δεκεμβρίου 2001).
([52]) Βλέπε σελίδες 2174, 1009-1015, 1016-1024 και 1025-1032 του φακέλου της Επιτροπής αντίστοιχα.
([53]) Βλέπε σελίδα 1965 του φακέλου της Επιτροπής.
([54]) Βλέπε Συμπληρωματικά στοιχεία που υπέβαλε η Ajinomoto με ημερομηνία 17 Δεκεμβρίου 2001, σ. 4 ή σελίδα 2260 του φακέλου της Επιτροπής.
([55]) Βλέπε σελίδα 1009 του φακέλου της Επιτροπής.

(96) Το παράρτημα Μ των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang ([56]) είναι εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Miwon σε συνέχεια της σύσκεψης της 5ης Οκτωβρίου 1989, όπου αναφέρεται ότι η βασική θέση των κεντρικών γραφείων (Miwon) είναι να καταβληθούν προσπάθειες να ακολουθηθεί το βασικό πλαίσιο συνεργασίας των ιαπωνικών εταιρειών. Αναφέρεται επίσης ότι «οι ιάπωνες παραγωγοί πραγματοποιούσαν πωλήσεις (το 1989) σε πολύ χαμηλότερη τιμή από την τιμή στόχο στην ευρωπαϊκή αγορά [...]. Συνεπώς, είναι αμφίβολο κατά πόσον θα ακολουθηθούν οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις τιμές από τις ιαπωνικές εταιρείες κατά την περίοδο των συμβάσεων του 1990».

(97) Οι προαναφερόμενες κατευθυντήριες γραμμές επιβεβαιώνονται από εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Ajinomoto με ημερομηνία 6 Οκτωβρίου 1989, όπου διευκρινίζεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές παραδόθηκαν στους κορεάτες παραγωγούς. Ωστόσο, όσον αφορά τους ιάπωνες παραγωγούς, ανταλλάχθηκαν χωριστές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις τιμές που επρόκειτο να προσφερθούν για το 1990: 28 USD/kg (52,20 DEM/kg) για τους μεγάλους χρήστες και 30 USD/kg (55,80 DEM/kg) για τους υπόλοιπους πελάτες (μεγάλοι πελάτες γενικής αγοράς) ([57]).

(98) Εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Ajinomoto με ημερομηνία 19 Δεκεμβρίου 1989 αναφέρεται σε σύσκεψη που έγινε την ίδια ημέρα μεταξύ των ιαπώνων παραγωγών σχετικά με τις τιμές νουκλεοτιδίων στην Ευρώπη για το 1990. Σύμφωνα με την τηλεομοιοτυπία, η Takeda ανέφερε ότι είχαν ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με [ ]* και [ ]* κατά τη διάρκεια των δύο πρόσφατων ταξιδιών τους στην Ευρώπη, αλλά δεν είχαν συμφωνήσει. Η Takeda υπέβαλε προσφορά σε [ ]* στην τιμή των 27,50 USD/kg, αλλά η Takeda ήθελε να αναθεωρήσει την προσφορά της σε 26 USD/kg. Οι διαπραγματεύσεις της Takeda με [ ]* δεν είχαν ολοκληρωθεί ακόμη ([58]).

(99) Όπως προαναφέρεται, τα μέρη της σύμπραξης περιστασιακά έρχονταν σε επαφή μεταξύ τους σε διμερή βάση. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων επαφών υπάρχουν στα έγγραφα που περιέχονται στα παραρτήματα Ν και Ο των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang.

(100) Το παράρτημα Ν των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang ([59]) περιέχει εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Mitra προς τη Miwon Ιαπωνίας με ημερομηνία 22 Νοεμβρίου 1989, όπου αναφέρεται ρητά ότι η Takeda είχε προτείνει ότι, εφόσον η Miwon δεχόταν να περιορίσει τις πωλήσεις της προς [...]* και [...]*, η Takeda θα δεχόταν χαμηλότερης ποιότητας προϊόν από τη Miwon στο πλαίσιο της συμφωνίας ανταγοράς.

(101) Το παράρτημα Ο των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang ([60]) αφορά τέλεξ της 28ης Νοεμβρίου 1989 της Takeda που παρέλαβε η Miwon λίγες ημέρες αργότερα, με τους όρους για τις αγορές της από την Miwon το 1990 και επίσης με αίτημα της Takeda προς τη Miwon να προσφέρει ορισμένη τιμή στην [...]* και [...]* και στη συνέχεια να επιβεβαιώσει ότι ικανοποίησε αυτό το αίτημα.

(102) Σύμφωνα με την Daesang, δεν θα συμφωνούσε πλέον να συνεργάζεται στις τιμές προς [...]* και [...]* το 1991, εκτός εάν η Takeda συμφωνούσε να αγοράσει τουλάχιστον 20 τόνους νουκλεοτιδίων από την ίδια και δεν θα συνεργαζόταν σχετικά με [...]* εκτός εάν η Takeda αγόραζε συνολικά 40 τόνους. Σε φαξ της με ημερομηνία 10 Νοεμβρίου 1990 ([61]) αναφέρεται ότι το εν λόγω θέμα συζητήθηκε με [ ]* της Takeda, όταν επισκέφθηκε τη Mitra στις 7 Νοεμβρίου 1990. Αναφέρεται ότι «η Mitra συμφωνεί απόλυτα να συνεργαστεί με σκοπό την αύξηση της [παγκόσμιας] τιμής αγοράς». «Ωστόσο, στο μέλλον, εξάγει στην Ευρώπη ελεύθερα σε μερικούς πελάτες και έτσι θα ήθελε να συνεργαστεί το '91, μόνο σχετικά με [...]* και [...]*». «Επιπλέον, επί του παρόντος [...]* και άλλοι πελάτες ζητούν συνεχώς προσφορές και προσπαθούν να επιβεβαιώσουν συμβάσεις. Αν εμείς [συνεχίσουμε] να ακολουθούμε το αίτημα της Takeda και προσφέρουμε υψηλές τιμές, τότε είναι βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουμε να έχουμε [καμία] σύμβαση». Μια εσωτερική τηλεομοιοτυπία της 19ης Νοεμβρίου 1990 ([62]) αφορά το ίδιο θέμα. Οι ακριβείς όροι των συμφωνιών ανταγοράς αποτέλεσαν επίσης το κύριο θέμα συζήτησης σε σύσκεψη μεταξύ της Ajinomoto, του διανομέα της Takeda και της Miwon στο Τόκιο την 1η Μαΐου 1991 ([63]).

(103) Σύμφωνα με τη δήλωση της Kyowa ([64]), [ ]* της Takeda ανακοίνωσε τις τιμές της Takeda προς [...]* και [...]* στην Kyowa σε σύσκεψη τον Ιανουάριο του 1991, κατόπιν τηλεφωνικής κλήσης που έκανε στο συνάδελφό του στην Kyowa, αναφέροντας ότι η Takeda ήθελε να αυξήσει αυτές τις τιμές μέχρι ένα συγκεκριμένο επίπεδο από τον Οκτώβριο του 1991.

(104) Η Ajinomoto υπέβαλε εσωτερικό υπόμνημα σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων της Takeda για το 1992, που φέρεται να έχει συνταχθεί την 21η Νοεμβρίου 1991. Σύμφωνα με το υπόμνημα αυτό, η Takeda ενημέρωσε την Ajinomoto σχετικά με τη σύμβαση του 1992 ότι «η Takeda προσπαθούσε να αυξήσει την τιμή κατά δύο δολάρια με βάση την τιμή σε USD (σε 28,50 USD), αλλά η διαπραγμάτευση ήταν πολύ δύσκολη διότι η αύξηση θα ήταν πολύ σημαντική με βάση το τοπικό νόμισμα λόγω της συναλλαγματικής ισοτιμίας». Επιπλέον, η Takeda διαμαρτυρήθηκε ότι [ ]* λάμβανε χαμηλότερες προσφορές από την Ajinomoto (17,20 USD έναντι 17,70 USD της Takeda) και ζήτησε από την Ajinomoto να προσφέρει ως τιμή πώλησης τα 18 USD για το 1992, η οποία θα ήταν υψηλότερη από την τιμή της Takeda ([65]).

([56]) Βλέπε σελίδες 1033-1036 του φακέλου της Επιτροπής.
([57]) Βλέπε σελίδα 2260 του φακέλου της Επιτροπής.
([58]) Βλέπε συμπληρωματικά στοιχεία που υπέβαλε η Ajinomoto με ημερομηνία 17 Δεκεμβρίου 2001 στη σελίδα 4, ή σελίδα 2260 του φακέλου της Επιτροπής.
([59]) Βλέπε σελίδες 1037-1038 του φακέλου της Επιτροπής.
([60]) Βλέπε σελίδες 1039-1040 του φακέλου της Επιτροπής.
([61]) Βλέπε σελίδες 1041-1044 του φακέλου της Επιτροπής.
([62]) Βλέπε σελίδες 1045-1050 του φακέλου της Επιτροπής.
([63]) Βλέπε σελίδες 1051-1054 του φακέλου της Επιτροπής.
([64]) Βλέπε σελίδα 871 του φακέλου της Επιτροπής.
([65]) Βλέπε τεκμήριο 7 συνημμένο στα συμπληρωματικά στοιχεία που υπέβαλε η Ajinomoto με ημερομηνία 17 Δεκεμβρίου 2001 ή σελίδες 2285-2287 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης τεκμήριο 8, ή σελίδες 2288-2290. Η πρώτη προσφορά τιμής (28,50 USD) αφορά το προϊόν I&G (μείγμα IMP και GMP), ενώ η δεύτερη προσφορά τιμής (17,20 — 18 USD) αφορά το IMP.

(105) Μερικές φορές, για να περιοριστεί ο κίνδυνος αποκάλυψης, οι συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών περιορίζονταν σε λίγες μόνο επιχειρήσεις, οι οποίες στη συνέχεια θα ενεργούσαν εκ μέρους ορισμένων άλλων ανταγωνιστών. Για παράδειγμα, η Daesang υποστηρίζει ([66]) ότι στις 27-28 Απριλίου 1992 οργανώθηκε διήμερη σύσκεψη υψηλού επιπέδου μεταξύ των προέδρων της Daesang, της Cheil και της Ajinomoto, οι οποίοι ενεργούσαν επίσης εκ μέρους των άλλων ιαπώνων παραγωγών, διότι, κατά τη δήλωση της Ajinomoto, «θα φαινόταν ύποπτο εάν όλοι οι ιάπωνες παραγωγοί πήγαιναν μαζί σε ένα κορεατικό θέρετρο».

(106) Κατά τη διάρκεια της σύσκεψης, συζητήθηκε η συνεργασία στον τομέα των νουκλεοτιδίων. Η Daesang πιστεύει ότι η Ajinomoto συμμετείχε στη σύσκεψη και εκ μέρους των υπόλοιπων ιαπώνων παραγωγών, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της Takeda ([67]).

(107) Η Daesang υποστηρίζει ότι εκπρόσωποι της Miwon συμμετείχαν σε σύσκεψη με εκπροσώπους της Takeda που πραγματοποιήθηκε στην Κορέα στις 30 Ιουνίου 1992. Ωστόσο, δεν χορηγήθηκαν πληροφορίες ως προς το αντικείμενο της σύσκεψης ([68]).

(108) Οι τιμές στόχοι για το 1993 συζητήθηκαν σε σύσκεψη που οργανώθηκε στο Τόκιο στις 20 Αυγούστου 1992. Σύμφωνα με τη δήλωση της Daesang, η ημερήσια διάταξη της σύσκεψης αφορούσε τη συνεργασία για τον καθορισμό της τιμής των νουκλεοτιδίων στη διεθνή αγορά, τις «ανταγορές» και τους περιορισμούς των πωλήσεων στην [ ]* αγορά. Ο τελικός στόχος, όπως διατυπώθηκε από την Takeda, ήταν να υπάρχει μία παγκόσμια τιμή, συμπεριλαμβανομένης της ιαπωνικής αγοράς, και να αγοράσουν οι ιάπωνες παραγωγοί σημαντικό μέρος της παραγωγής των κορεατών παραγωγών. Η παγκόσμια τιμή στόχος ([...]*) που παρουσιάστηκε στη σύσκεψη κυμαινόταν μεταξύ 30 USD και 32 USD. Μετά από ένα διάλειμμα της σύσκεψης, επιτεύχθηκε συμφωνία ως προς την παγκόσμια τιμή στόχο. Σύμφωνα με την Daesang, «ήταν σαφές ότι οι ιαπωνικές εταιρείες είχαν συζητήσει μεταξύ τους όλα τα θέματα πριν από τη σύσκεψη και είχαν συμφωνήσει να παρουσιαστούν ενωμένοι» ([69]). Προς επίρρωση του ισχυρισμού της, η Daesang υπέβαλε αντίγραφο κατάστασης με τιμές στόχους που είχε συντάξει η Takeda για τη σύσκεψη της 20ής Αυγούστου 1992. Στην κατάσταση αναφέρεται ότι για την Ευρώπη, οι τιμές στόχοι θα ανέρχονταν σε 48 DEM/kg και 45 DEM/kg για τους τρεις μεγάλους πελάτες ([70]). Σύμφωνα με την Cheil, κατά τη διάρκεια της σύσκεψης οι ιάπωνες παραγωγοί ζήτησαν οι τιμές για την Ευρώπη να προσφέρονται μόνο στα τοπικά νομίσματα ([71]).

(109) Στις 28 Ιανουαρίου 1993, οι συμμετέχοντες πραγματοποίησαν νέα σύσκεψη στο Τόκιο για να εξετάσουν τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για να επιτευχθούν οι τιμές στόχοι που είχαν καθοριστεί στις 20 Αυγούστου 1992. Κατά τη διάρκεια της σύσκεψης, τα μέρη αποφάσισαν εάν η τιμή στόχος που είχε καθοριστεί το 1992 έπρεπε να αναπροσαρμοστεί και εξέτασαν τους τρόπους με τους οποίους μπορούσε να επιτευχθεί τούτο. Η Daesang υποστηρίζει ότι οι δύο κορεάτες παραγωγοί θεωρούσαν πολύ δύσκολη την αύξηση των τιμών και ζήτησαν από τους κορεάτες ομολόγους τους την άδεια να πραγματοποιούν πωλήσεις σε τιμή χαμηλότερη από την τιμή στόχο. Οι ιάπωνες παραγωγοί αρνήθηκαν. Οι Ιάπωνες υποστήριξαν, μεταξύ άλλων, ότι οι Κορεάτες μπορούσαν να πραγματοποιούν πωλήσεις στην Ευρώπη σε χαμηλότερη τιμή διότι δεν επιβαλλόταν κανένας δασμός στα προϊόντα τους λόγω του κοινοτικού καθεστώτος προνομιακού δασμολογίου (Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων). Παρόλο που προφανώς δεν βρέθηκε συναινετική λύση μεταξύ των μερών ως προς τον τρόπο επίτευξης της τιμής στόχου, όλοι επαναβεβαίωσαν την τιμή στόχο ([72]).

(110) Επιπλέον, συζητήθηκαν οι περιφερειακές τιμές για να διαπιστωθεί αν οι εταιρείες τηρούσαν την παγκόσμια τιμή στόχο που είχε συμφωνηθεί στη σύσκεψη της 20ής Αυγούστου 1992. Ειδικότερα, συζητήθηκαν οι τιμές [...]*, [ ]* και στην Ευρώπη. Έγινε επίσης γενική συζήτηση σχετικά με τη συνεργασία όσον αφορά τους τρεις μεγάλους ευρωπαίους πελάτες ([73]).

(111) Η Ajinomoto, η Takeda, η Miwon και η Cheil πραγματοποίησαν εκ νέου σύσκεψη στη Fukuoka (Ιαπωνία) στις 2 Μαρτίου 1993. Στη σύσκεψη αυτή έγινε προσαρμογή των τιμών στόχων του 1993 για τις διάφορες περιφέρειες. Επιπλέον, έγιναν συζητήσεις με σκοπό να διευκρινιστούν οι όροι των συμφωνιών ανταγοράς, καθότι η συνεργασία δεν ήταν πάντα όσο ομαλή θα ήθελαν οι ιάπωνες παραγωγοί. Η Cheil δηλώνει ότι κατά τη διάρκεια της εν λόγω σύσκεψης έγινε απόπειρα να οριστεί τιμή για την περιοχή της Κοινότητας, η οποία όμως απέτυχε επειδή οι κορεάτες παραγωγοί ήθελαν να προσφέρουν διαφορετική τιμή, καθότι επωφελούνταν από το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων. Η Cheil συμπεραίνει ότι «στην πραγματικότητα, η συμπεριφορά των κορεατικών εταιρειών ήταν αυτή που απέτρεψε την αποτελεσματικότερη λειτουργία των συμφωνιών» ([74]).

(112) Ωστόσο, τα πρακτικά της Daesang από την εν λόγω σύσκεψη ([75]) εξιστορούν λεπτομερέστερα τα γεγονότα. Σύμφωνα με την Daesang, αρχικά το λόγο έλαβε ο αναπληρωτής γενικός διευθυντής της Ajinomoto, ο οποίος απείλησε με διακοπή των συμφωνιών ανταγοράς, αν οι κορεατικές εταιρείες συνέχιζαν να υστερούν στη συνεργασία τους όσον αφορά τους τρεις μεγάλους πελάτες, διατηρώντας τη συμφωνηθείσα παγκόσμια τιμή και περιορίζοντας τις πωλήσεις τους στην Ιαπωνία. Η Cheil και η Daesang συμφώνησαν ότι η πρακτική ανταγορών έπρεπε να διατηρηθεί και έτσι συμφώνησαν με τους ιάπωνες παραγωγούς να βελτιώσουν τις προσπάθειές τους στον τομέα της συνεργασίας. Η Daesang δηλώνει ότι συμφώνησε να συνεργαστεί σχετικά με τους «τρεις μεγάλους» πελάτες, αλλά ζήτησε από την Ajinomoto και την Takeda να αγοράζουν μεγαλύτερες ποσότητες νουκλεοτιδίων από την Daesang. Τέλος, συζητήθηκε ο τρόπος εφαρμογής, ρύθμισης και επιβολής της συνεργασίας.

([66]) Βλέπε σελίδες 1970-1971 του φακέλου της Επιτροπής.
([67]) Βλέπε σελίδες 1061-1066 του φακέλου της Επιτροπής.
([68]) Βλέπε σελίδες 1067-1068 του φακέλου της Επιτροπής.
([69]) Βλέπε σελίδες 1069 και 1070-1071 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης σελίδες 392-393 του φακέλου της Επιτροπής.
([70]) Η Daesang διευκρινίζει ότι οι ανωτέρω τιμές αφορούν το προϊόν I+G. Στο τέλος του ίδιου πίνακα με τις τιμές στόχους υπάρχει συντελεστής μετατροπής για τις τιμές του IMP και του GMP χωριστά.
([71]) Βλέπε δήλωση της Cheil στη σελίδα 4, αριθ. 2.
([72]) Βλέπε σελίδες 1072-1073 του φακέλου της Επιτροπής.
([73]) Βλέπε σελίδες 1072-1073 του φακέλου της Επιτροπής.
([74]) Βλέπε δήλωση της Cheil στη σελίδα 5, αριθμός 5.
([75]) Βλέπε σελίδες 395-396 του φακέλου της Επιτροπής.

(113) Κατά το υπόλοιπο διάστημα του 1993, η Miwon δέχθηκε αρκετές ακόμη επισκέψεις εκπροσώπων της Takeda και της Ajinomoto. Κατά τις επισκέψεις αυτές, συζητήθηκαν τα ίδια θέματα, δηλαδή η συνεργασία σχετικά με τους «τρεις μεγάλους» πελάτες και οι παγκόσμιες τιμές αγοράς ([76]).

(114) Οργανώθηκαν και άλλες συσκέψεις στη Σεούλ και στο Τόκιο, ενώ γίνονταν παράλληλα τακτικές τηλεφωνικές επαφές μεταξύ των μερών (δηλαδή συσκέψεις μεταξύ της Takeda και της Cheil στις 7 και 26 Μαΐου 1993 και στις 30 Αυγούστου 1993, σύσκεψη μεταξύ της Ajinomoto, της Takeda, της Cheil και της Miwon στις 7 Ιουλίου 1993). Οι περισσότερες από τις επαφές αυτές αφορούσαν είτε την εκτέλεση των συμφωνιών ανταγοράς (δηλαδή τιμές και ποσότητες), είτε διαμαρτυρίες σχετικά με τη μη τήρηση των τιμών στόχων από έναν από τους (κορεάτες) συμμετέχοντες.

(115) Οι τιμές που χρεώνονταν σε συγκεκριμένους πελάτες αποτελούσαν επίσης αντικείμενο συζήτησης: για παράδειγμα, στις 13 Σεπτεμβρίου 1993, η Takeda τηλεφώνησε στην Cheil για να της γνωστοποιήσει τις τιμές που επρόκειτο να προσφερθούν στους τρεις μεγάλους ευρωπαίους πελάτες ([ ]*, [ ]* και [ ]*). Επιπλέον, συζητήθηκε η σχέση μεταξύ των τιμών των προϊόντων IMP, GMP και I&G (βλέπε δήλωση της Cheil).

(116) Στις 25 Ιανουαρίου 1994, οργανώθηκε σύσκεψη μεταξύ της Cheil και της Takeda για να συζητηθεί η συνέχιση της σύμβασης ανταγορών. Συμφωνήθηκε ότι η ποσότητα και η τιμή θα παρέμεναν στο ίδιο επίπεδο με το 1993. Σύμφωνα με την Cheil, η Takeda διαμαρτυρήθηκε ότι η Cheil δεν τηρούσε τις υπάρχουσες συμφωνίες για την Ευρώπη, [ ]* και [ ]*. Για παράδειγμα, η Takeda λέγεται ότι διαμαρτυρήθηκε στην Cheil για το γεγονός ότι [ ]* είχε ζητήσει από την Takeda να μειώσει την τιμή της για το IMP σε 16,5 USD/kg, όταν η Cheil είχε προτείνει προσφορά στο επίπεδο αυτό προς [ ]*.

(117) Η Cheil υποστηρίζει ότι τα πρακτικά της από την εν λόγω σύσκεψη δείχνουν σαφώς ότι οι εδραιωμένοι ιάπωνες παραγωγοί διαδραμάτιζαν ηγετικό ρόλο. Κατόπιν συζητήσεων μεταξύ της Cheil και της Takeda σχετικά με τις «αντισταθμιστικές προμήθειες» της ιαπωνικής βιομηχανίας, η Takeda φέρεται ότι δήλωσε πως η τελική απόφαση στο θέμα αυτό επρόκειτο να ληφθεί σε σύσκεψη μεταξύ της Ajinomoto και της Takeda ([77]).

(118) Στις 25 Αυγούστου 1994 ([78]), πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Τόκιο. Τα πρακτικά της σύσκεψης που τήρησαν η Cheil και η Miwon δείχνουν ότι στην εν λόγω σύσκεψη συζητήθηκαν οι διεθνείς τιμές αγοράς και οι τιμές πώλησης νουκλεοτιδίων. Τα μέρη αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με τις νέες τιμές στόχους που επρόκειτο να προσφερθούν. Οι ιάπωνες ήθελαν να αυξηθούν οι διεθνείς τιμές. Σύμφωνα με την έκθεση της Cheil σχετικά με την εν λόγω σύσκεψη ([79]), η Takeda πρότεινε να αυξηθεί η τιμή σε 30 USD/kg άμεσα, ενώ οι υπόλοιποι πρότειναν τη σταδιακή αύξηση των τιμών κατά 1-2 USD/kg κάθε φορά. Η Cheil υποστηρίζει ότι οι ιάπωνες διαμαρτυρήθηκαν για τη μη συμμόρφωση των κορεατικών εταιρειών.

(119) Τέλος, τα μέρη συζήτησαν τη συνεργασία τους σχετικά με τους τρεις μεγάλους ευρωπαίους πελάτες. Ειδικότερα, η Ajinomoto ζήτησε από την Cheil και την Daesang να μην πραγματοποιούν πωλήσεις προς [ ]*. Η σύσκεψη κατέληξε με τη συμφωνία να πραγματοποιηθεί μια επόμενη σύσκεψη στη Σεούλ στα μέσα Σεπτεμβρίου 1994, όπου τα κύρια θέματα θα ήταν τα ακόλουθα: α) αύξηση τιμών: ορισμός της τιμής στόχου σε 30 USD/kg· β) η Cheil και η Miwon θα καθόριζαν τη στάση τους έναντι των τριών Μεγάλων (ιδίως [ ]*) ([80]).

(120) Νωρίτερα, στις 7 και 8 Ιουλίου 1994, είχε προηγηθεί σύσκεψη μεταξύ των ιαπώνων και των κορεατών παραγωγών σχετικά με την τιμή που θα προσφερόταν το 1995 στην Ευρώπη. Από τα πρακτικά της Cheil για την εν λόγω σύσκεψη προκύπτει ότι οι ιάπωνες παραγωγοί επέμειναν ιδιαίτερα για την αύξηση των τιμών το 1995. Ζητήθηκε από τους κορεάτες παραγωγούς να προσφέρουν τιμή χαμηλότερη κατά 2 USD/kg από την τιμή των ιαπωνικών προϊόντων. Στη συνέχεια των πρακτικών υπάρχει ένα εσωτερικό σημείωμα με ένα σαφές μήνυμα: «Παρακαλείσθε να προσπαθήσετε να αυξήσετε την τιμή με βάση τις ελλείψεις των κορεατών παραγωγών και την ανατίμηση του γεν» ([81]).

(121) Σύμφωνα με την Cheil, άλλη μια σύσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 6 Οκτωβρίου 1994 μεταξύ της Ajinomoto, της Takeda και της Cheil στο ξενοδοχείο Lotte της Σεούλ, όπου συζητήθηκε η συνεργασία των Κορεατών στην Ευρώπη σχετικά με τους «τρεις μεγάλους» πελάτες. Άλλα θέματα της ημερήσιας διάταξης ήταν η συνεργασία των Κορεατών στην [ ]* αγορά και η ανασκόπηση της [ ]* αγοράς (συμπεριλαμβανομένων των πωλήσεων της Cheil σε [ ]* πελάτη, που είχε ήδη αποτελέσει αντικείμενο διαφωνίας μεταξύ της Cheil και των ιαπώνων παραγωγών). Η Cheil υποστηρίζει ότι δεν ανέλαβε καμία δέσμευση στην εν λόγω σύσκεψη, προφασιζόμενη την απουσία της Miwon ([82]).

(122) Εσωτερική τηλεομοιοτυπία της Ajinomoto με ημερομηνία 17 Οκτωβρίου 1994 που μεταφέρει το περιεχόμενο τηλεφωνικής συνομιλίας μεταξύ της Miwon, της Cheil και της Ajinomoto δείχνει ότι η Ajinomoto ζήτησε από την Cheil να υποβάλει προσφορά προς [ ]* Ευρώπη μία εβδομάδα νωρίτερα από την προσφορά της Ajinomoto στην ίδια εταιρεία. Η Cheil απάντησε ότι θα δεχόταν, αν πρώτα δεχόταν η Miwon. Ως προς την προσφερόμενη τιμή, η Cheil δήλωσε ότι θα δώσει εντολή στα στελέχη της να προσφέρουν τιμή πώλησης ύψους 49,50 DEM/kg, αλλά αρνήθηκε να προτείνει τιμή 50 DEM/kg. Η Miwon ζήτησε από την Ajinomoto να αγοράσει πρόσθετη ποσότητα προϊόντος από την ίδια, ως προϋπόθεση για να δεχθεί το αίτημα της Ajinomoto να προσφέρει υψηλότερη τιμή προς [ ]*.

(123) Η Takeda και η Miwon πραγματοποίησαν σύσκεψη στη Σεούλ στις 6 Φεβρουαρίου 1995 ([83]) προκειμένου να συζητήσουν τις παγκόσμιες τιμές νουκλεοτιδίων, καθώς και τους όρους των ανταγορών.

([76]) Βλέπε σελίδα 1935 του φακέλου της Επιτροπής.
([77]) Βλέπε σελίδα 306 του φακέλου της Επιτροπής.
([78]) Η Daesang υποστηρίζει ότι οι ιάπωνες παραγωγοί είχαν συσκεφθεί στις 24 Αυγούστου 1994 για να προετοιμάσουν τη σύσκεψη της 25ης Αυγούστου 1994 με τους δύο κορεάτες παραγωγούς (βλέπε σελίδα 5 της δήλωσής της στη σελίδα 1935 του φακέλου της Επιτροπής).
([79]) Βλέπε σελίδες 392-393 του φακέλου της Επιτροπής.
([80]) Βλέπε σελίδες 397-404 του φακέλου της Επιτροπής.
([81]) Βλέπε δήλωση της Cheil στη σελίδα 6 και παράρτημα 5.
([82]) Βλέπε σελίδα 307 του φακέλου της Επιτροπής.
([83]) Βλέπε σελίδες 1937 και 405-410 του φακέλου της Επιτροπής.

(124) Στις 16 και 17 Οκτωβρίου 1995, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στα κεντρικά γραφεία της Takeda στο Τόκιο. Στη σύσκεψη παρέστησαν η Ajinomoto, η Takeda, η Cheil και η Daesang. Σύμφωνα με την Daesang, κατά την εν λόγω σύσκεψη συζητήθηκαν οι παγκόσμιες τιμές νουκλεοτιδίων και η κατάσταση σχετικά με τους «τρεις μεγάλους». Συζητήθηκαν οι τρέχουσες τιμές σε διάφορες χώρες και περιοχές (συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης) για να διαπιστωθεί αν οι τιμές στόχοι επιτυγχάνονταν ή έπρεπε να προσαρμοστούν. Η Ajinomoto όρισε τις τιμές που έπρεπε να προσφέρουν οι άλλοι παραγωγοί προς [ ]* και οι άλλοι παραγωγοί συμφώνησαν. Η Takeda λέγεται ότι έπραξε το ίδιο σχετικά με [ ]* και [ ]* και οι υπόλοιποι, συμπεριλαμβανομένης της Ajinomoto, συμφώνησαν ([84]).

(125) Πριν από την ανωτέρω σύσκεψη, είχαν προηγηθεί διάφορες συσκέψεις των μερών, είτε σε διμερές επίπεδο είτε σε τετραμερές επίπεδο. Η Daesang υποστηρίζει ότι μεταξύ Απριλίου 1995 και 16ης Οκτωβρίου 1995, συμμετείχε σε τρεις ή τέσσερις περίπου συσκέψεις με την Ajinomoto στα κεντρικά γραφεία της MITRA στη Σεούλ και μία ή δύο περίπου συσκέψεις με την Takeda στα ίδια γραφεία. Έγιναν δύο ή τρεις περίπου συσκέψεις σε αίθουσα συνεδριάσεων του ξενοδοχείου Lotte στις οποίες συμμετείχαν και οι τέσσερις παραγωγοί. Στις συσκέψεις αυτές, τα μέρη εξέταζαν τις τιμές σε διάφορες περιοχές για να διαπιστώσουν αν εφαρμόζονταν οι τιμές στόχοι που είχαν συμφωνήσει προηγουμένως ή αν οι τιμές αυτές έπρεπε να διατηρηθούν, να μειωθούν ή να αυξηθούν. Ορισμένες τιμές στόχοι αυξάνονταν (δηλαδή η [ ]* τιμή στόχος διατηρούνταν, αν και μετατρεπόταν σε τιμή ανά λίβρα αντί για τιμή ανά χιλιόγραμμο). Τα μέρη συζητούσαν επίσης και συμφωνούσαν την αύξηση των τιμών αγοράς σε διάφορες περιοχές ως βάση για την αύξηση της τιμής στους τρεις μεγάλους ευρωπαίους πελάτες ([85]).

(126) Οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη πραγματοποίησαν σύσκεψη στη Σεούλ τον Δεκέμβριο για να επανεξετάσουν τη συνεργασία τους κατά τη διάρκεια του 1995. Σύμφωνα με τα πρακτικά της εν λόγω σύσκεψης ([86]), η Ajinomoto διηύθυνε τη σύσκεψη και ευχαρίστησε όλα τα μέρη για τη συνεργασία τους κατά το 1995 που οδήγησε στην αποτελεσματική εφαρμογή αυξήσεων της τιμής των νουκλεοτιδίων και ζήτησε από όλους να συνεχίσουν τη συνεργασία τους το 1996 με σκοπό την περαιτέρω αύξηση της τιμής των νουκλεοτιδίων. Ο κ. C.H. Kim της Daesang λέγεται ότι δήλωσε πως θα το πράξει και οι υπόλοιποι συμμετέχοντες «έδειξαν ότι συμφωνούν νεύοντας ή εκφράζοντας λεκτικά τη συμφωνία τους».

(127) Σύμφωνα με τη δήλωση της Daesang ([87]), οι τέσσερις παραγωγοί (Takeda, Ajinomoto, Daesang και Cheil) πραγματοποίησαν σύσκεψη στις 7 Μαρτίου 1996 στη Σεούλ για να καθορίσουν την τιμή στόχο του 1996 για τις πωλήσεις προς τους «τρεις μεγάλους πελάτες». Η Ajinomoto πρότεινε ως διεθνή τιμή στόχο τα 35 USD/kg. Όσον αφορά την ευρωπαϊκή αγορά εν γένει, η Takeda πρότεινε να εφαρμοστεί νέα τιμή στην Ευρώπη μέχρι το τέλος Αυγούστου 1996. Η Ajinomoto πρότεινε να οριστεί αυτή η τιμή σε 51 DEM/kg. Η Takeda υπέβαλε στην Επιτροπή αντίγραφο των πρακτικών της από τη σύσκεψη ([88]).

(128) Σύμφωνα με το υπόμνημα για την εν λόγω σύσκεψη, όλοι οι συμμετέχοντες συμμερίζονταν την άποψη ότι εντός του 1996 έπρεπε να επιτευχθεί βελτίωση της τιμής. Όλες οι εταιρείες επιβεβαίωσαν ότι δεν θα προέβαιναν σε αλλαγές των ποσοτήτων που προμήθευαν και συμφώνησαν ότι η βελτίωση της τιμής θα αποτελούσε προτεραιότητα. Σύμφωνα με το υπόμνημα για τη σύσκεψη, οι συμμετέχοντες συζήτησαν την πολιτική βελτίωσης των τιμών του 1996, έχοντας κατά νου τις τιμές που σχεδίαζαν να εφαρμόσουν το 1997 έναντι των τριών μεγάλων (ευρωπαίων) πελατών. Συμφωνήθηκε ότι η τιμή στόχος για τις τρεις μεγάλες εταιρείες θα έπρεπε να είναι 35 USD/kg (αύξηση περίπου 10 %) με βάση την τιμή σε USD. Προκειμένου να επιτευχθεί η τιμή αυτή, οι παραγωγοί νουκλεοτιδίων θα κατήρτιζαν χρονοδιάγραμμα βελτίωσης των γενικών τιμών αγοράς, οι οποίες θα έπρεπε να φθάσουν το επίπεδο των 35 USD/kg μέχρι τον Σεπτέμβριο/Οκτώβριο [1996].

(129) Την 21η Μαΐου 1996 η Ajinomoto ζήτησε και πέτυχε την πραγματοποίηση σύσκεψης με τη Miwon σχετικά με τις χαμηλές τιμές πώλησης της Miwon στην Ευρώπη. Σχετικά με την Ευρώπη, η Ajinomoto πληροφόρησε τη Miwon ότι διαπραγματευόταν την τιμή για το δεύτερο ήμισυ του 1996 με ευρωπαίους πελάτες, αλλά η αύξηση της τιμής στη Γερμανία και την Ισπανία θα ήταν πολύ δύσκολη. Η Ajinomoto επεσήμανε ότι στην Ισπανία η τιμή ανερχόταν σε 44 με 45 DEM/kg, αλλά θα έπρεπε να είναι 49 DEM/kg βάσει της τιμής το 1995. Συμφωνήθηκε ότι η τιμή στόχος για την Ευρώπη θα ανερχόταν σε 50 DEM/kg από τον Ιούνιο του 1996, εξαιρουμένων των πωλήσεων στους «τρεις μεγάλους πελάτες» ([89]).

(130) Την ίδια ημέρα, η Ajinomoto πραγματοποίησε επίσης σύσκεψη με την Cheil προκειμένου να συζητηθεί η υλοποίηση των αυξήσεων των τιμών που είχαν συμφωνηθεί. Η Cheil φέρεται να δήλωσε ότι δεν θα ήταν δυνατό να επιτευχθούν τέτοιες αυξήσεις στην Ευρώπη πριν από τον Ιούλιο 1996. Η Ajinomoto επέμεινε ότι οι συμφωνηθείσες τιμές έπρεπε να εφαρμοστούν μέχρι το τέλος Αυγούστου 1996 ([90]).

(131) Σύμφωνα με τα συμπληρωματικά στοιχεία που υπέβαλε η Daesang ([91]), οι συζητήσεις σχετικά με τις τιμές που θα έπρεπε να χρεωθούν στους «τρεις μεγάλους πελάτες» το 1997 ξεκίνησαν κατά τη διάρκεια σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιουλίου 1996. Κατά τη διάρκεια της σύσκεψης η Takeda πρότεινε μια νέα τιμή στόχο για την Ευρώπη και οι υπόλοιποι συμμετέχοντας διατύπωσαν τις παρατηρήσεις τους επί της πρότασης.

([84]) Βλέπε σελίδα 1075 του φακέλου της Επιτροπής.
([85]) Βλέπε σελίδες 1937 έως 1939 και σελίδες 405 έως 423 του φακέλου της Επιτροπής.
([86]) Βλέπε σελίδα 1076 του φακέλου της Επιτροπής.
([87]) Βλέπε σελίδα 10 της δήλωσής της ή σελίδα 1940 του φακέλου της Επιτροπής· βλέπε επίσης παράρτημα 12 της δήλωσής της στις σελίδες 426 και 427 του φακέλου της Επιτροπής.
([88]) Η Takeda ορθώς παρατήρησε στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων ότι παρόλο που το υπόμνημα αναφέρεται στις 17 Μαρτίου 1996, και όχι στις 7 Μαρτίου, στην πραγματικότητα αφορά τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 7 Μαρτίου. Πράγματι, το υπόμνημα αναφέρει τα συμπεράσματα της σύσκεψης, παρόλο που συντάχθηκε στις 12 Μαρτίου 1996.
([89]) Βλέπε σελίδα 1941 του φακέλου της Επιτροπής.
([90]) Βλέπε παράρτημα 5 της δήλωσης της Cheil, στις σελίδες 2610-2612 του φακέλου της Επιτροπής.
([91]) Βλέπε σελίδες 12 και 13 της δήλωσης της Daesang στις σελίδες 1942-1943 του φακέλου της Επιτροπής.

(132) Η Miwon και η Takeda πραγματοποίησαν εκ νέου σύσκεψη στις 9 Ιουλίου 1996 στο New Jersey των ΗΠΑ και συζήτησαν την τιμή των νουκλεοτιδίων στην παγκόσμια αγορά. Η Takeda ζήτησε τη συνεργασία της Daesang στο θέμα της τιμολόγησης ([92]).

(133) Το καλοκαίρι του 1996 η Ajinomoto, η Takeda, η Miwon και η Cheil πραγματοποίησαν εκ νέου σύσκεψη για να συζητήσουν την τρέχουσα κατάσταση στις αγορές νουκλεοτιδίων, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης, και να ανταλλάξουν πληροφορίες σχετικά με τις τιμές πώλησης ([93]).

(134) Σε σύσκεψη της 29ης Αυγούστου 1996 στη Σεούλ, η Takeda γνωστοποίησε στις υπόλοιπες εταιρείες ([94]) την τιμή που σχεδίαζε να προσφέρει στην [...]* για το 1997 και ζήτησε από τους υπόλοιπους να προσφέρουν υψηλότερη τιμή (54 DEM/kg). Η Takeda ζήτησε επίσης από τους υπόλοιπους να την ενημερώσουν σε περίπτωση που [...]* τους ζητούσε να της υποβάλουν προσφορά τιμής. Η Takeda πρότεινε επίσης διάφορες δικαιολογίες που θα μπορούσαν να προβληθούν στους πελάτες για την αύξηση των τιμών ([95]).

(135) Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι διμερείς συσκέψεις χρησιμοποιούνταν επίσης για να επηρεαστεί το αποτέλεσμα των «γενικών» συσκέψεων μεταξύ ανταγωνιστών. Για παράδειγμα, η Ajinomoto και η Miwon πραγματοποίησαν σύσκεψη στις 28 Αυγούστου 1996, μία ημέρα πριν από τη βασική σύσκεψη μεταξύ των ανταγωνιστών, κατά την οποία η Ajinomoto συνέστησε αύξηση της τιμής για τον πελάτη [...]* για το 1997. Σύμφωνα με την Daesang, η Ajinomoto ήθελε να εξασφαλίσει την υποστήριξη της Miwon προτού πραγματοποιηθεί η βασική σύσκεψη μεταξύ ανταγωνιστών ([96]).

(136) Η Takeda υποστηρίζει σχετικά ότι μετά τις έρευνες των ΗΠΑ σχετικά με την ανάμειξη της Ajinomoto στη παγκόσμια σύμπραξη στον τομέα της λυσίνης, η Ajinomoto απέφευγε να παρίσταται σε τετραμερείς συσκέψεις με τους άλλους παραγωγούς νουκλεοτιδίων (από τον Αύγουστο του 1996), παρόλο που εξακολουθούσε να συμμετέχει στις διευθετήσεις σχετικά με τα νουκλεοτίδια. Αντίθετα, συνέχισε τις διμερείς επαφές της με την Takeda, συνήθως πριν ή μετά από αυτές τις συσκέψεις. Σύμφωνα με την Takeda, η Ajinomoto προσδοκούσε ότι η Takeda θα χρησιμοποιούσε τις πληροφορίες που της παρείχε η Ajinomoto ως βάση για τις συνομιλίες με τους κορεάτες παραγωγούς ([97]). Απαντώντας στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Ajinomoto υποστήριξε ότι οι εν λόγω ισχυρισμοί είναι εσφαλμένοι και δεν επιβεβαιώνονται από αποδεικτικά στοιχεία. Η ακριβής διάρκεια της συμμετοχής της Ajinomoto στις διευθετήσεις της σύμπραξης εξετάζεται λεπτομερέστερα στην ενότητα «Διάρκεια».

(137) Σύμφωνα με την Daesang, η ίδια πληροφορήθηκε από την Takeda ότι όλα τα μέρη είχαν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τις τιμές για τους «τρεις μεγάλους πελάτες» κατά τη διάρκεια αγώνα γκολφ μεταξύ εκπροσώπων της Miwon και της Takeda στο New Jersey στις 10 Σεπτεμβρίου 1996.

(138) Σύμφωνα με έκθεση που υποβλήθηκε από την Takeda, τον Μάρτιο του 1997 οργανώθηκε σύσκεψη μεταξύ της Takeda, της Cheil και της Daesang και συμφωνήθηκε να οριστεί η τιμή στόχος σε 30 USD ([98]).

(139) Οι τιμές στόχοι που ορίστηκαν για το 1997 αποδείχθηκε ότι ήταν δύσκολο να διατηρηθούν. Οργανώθηκε σύσκεψη στη Σεούλ στις 26 με 28 Μαΐου 1997. Σύμφωνα με τα πρακτικά της Takeda από την εν λόγω σύσκεψη ([99]), συμφωνήθηκε να οριστούν οι τρέχουσες τιμές εξωτερικού σε 25 USD/kg για το 1997, «επίπεδο χαμηλότερο από τα 30 USD που συμφωνήθηκαν στη σύσκεψη του Μαρτίου 1997». Στην συνέχεια των πρακτικών αναφέρεται ότι «με βάση το σκεπτικό ότι οι βελτιώσεις των τιμών πρέπει να γίνουν πριν από τη διαπραγμάτευση των συμβάσεων για το επόμενο έτος με τις διάφορες μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες που προβλέπεται για το φθινόπωρο, ανταλλάξαμε απόψεις με τις δύο εταιρείες (Cheil και Daesang) για την κλίμακα διακύμανσης της βελτίωσης των τιμών και το χρόνο εφαρμογής τους (χρονοδιαγράμματα)».

(140) Τέλος, συμφώνησαν να προβούν σε βελτίωση μέχρι τα 29 έως 31 USD/kg για το επόμενο έτος. Συμφωνία καθορισμού των τιμών επιτεύχθηκε επίσης σχετικά με [ ]*, έναν από τους ευρωπαίους πελάτες. Σύμφωνα με τα πρακτικά της Takeda από την εν λόγω σύσκεψη ([100]), η τιμή της σύμβασης προς [ ]* που είχε συμφωνηθεί για το 1997 ανερχόταν σε 48 DEM/kg/32 USD/kg. Θα επιδιωκόταν αύξηση της τάξεως του 6 % (51 DEM/kg), αλλά η Takeda αναγνώρισε ότι θα ήταν δύσκολο να επιτευχθεί μια τέτοια αύξηση.

(141) Η Takeda επισκέφθηκε τη Miwon στο Άμστερνταμ στις 3 Ιουνίου 1997. Τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη σύσκεψη αφορούσαν την αγορά νουκλεοτιδίων στην Ευρώπη, τις πωλήσεις της Miwon προς [...]*, [...]* και [...]* και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις τιμές στην Ευρώπη και τις δυνατότητες βελτίωσης των τιμών. Παρόμοια σύσκεψη πραγματοποιήθηκε μεταξύ της Takeda και της Cheil στη Φρανκφούρτη στις 9 Ιουνίου 1997, κατά την οποία ανταλλάχθηκαν επίσης πληροφορίες σχετικά με τις τιμές στην Ευρώπη και τη δυνατότητα βελτίωσης αυτών των τιμών ([101]).

(142) Η Takeda πραγματοποίησε εκ νέου σύσκεψη με τη Miwon στο New Jersey των ΗΠΑ στις 10 Ιουλίου 1997 και στις 16 Σεπτεμβρίου 1997 με σκοπό να συζητηθεί η αγορά νουκλεοτιδίων εν γένει ([102]).

(143) Σύμφωνα με την εταιρική δήλωση της Takeda, ο [ ]* της Takeda συναντήθηκε για πρώτη φορά με το νέο ομόλογό του της Ajinomoto στις 25 Ιουλίου 1997. Κατά τη σύσκεψη αυτή, η οποία πραγματοποιήθηκε σε εστιατόριο του Τόκιο, συζήτησαν με ποιον τρόπο είχε οργανωθεί η αγορά νουκλεοτιδίων μεταξύ των παραγωγών τα τελευταία χρόνια και αντάλλαξαν τις απόψεις των εταιρειών τους σχετικά με τη στρατηγική στον τομέα των τιμών. Η Ajinomoto, από την άλλη πλευρά, δηλώνει ότι κατά τη διάρκεια της σύσκεψης αυτής και άλλων μεταγενέστερων συσκέψεων, εξ όσων γνωρίζει η Ajinomoto, «δεν συζητήθηκαν οι τιμές στόχοι ή οι πελάτες της Ευρώπης».

([92]) Βλέπε δήλωση της Daesang στη σελίδα 1943 του φακέλου της Επιτροπής.
([93]) Βλέπε δήλωση της Daesang στη σελίδα 1944 του φακέλου της Επιτροπής.
([94]) Cheil, Daesang και Ajinomoto.
([95]) Βλέπε σελίδα 1945 του φακέλου της Επιτροπής.
([96]) Βλέπε σελίδα 1944 του φακέλου της Επιτροπής.
([97]) Βλέπε σελίδες 2171 και 2172 του φακέλου της Επιτροπής.
([98]) Βλέπε σελίδα 2146 του φακέλου της Επιτροπής.
([99]) Βλέπε σελίδα 2146 του φακέλου της Επιτροπής.
([100]) Βλέπε σελίδα 1946 του φακέλου της Επιτροπής.
([101]) Βλέπε σελίδες 2217 και 2220 του φακέλου της Επιτροπής.
([102]) Βλέπε δήλωση της Daesang στη σελίδα 1947 του φακέλου της Επιτροπής.

(144) Οι πληροφορίες που χορήγησε η Takeda σχετικά με την εν λόγω σύσκεψη, καθώς και σχετικά με τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 1997, παρέχουν μια κάπως διαφορετική εικόνα. Στα πρακτικά της σύσκεψης που τήρησε η Takeda ([103]) αναφέρεται σαφώς ότι, μεταξύ άλλων, η Ajinomoto πληροφόρησε την Takeda «ότι η Ajinomoto είχε ήδη προτείνει αύξηση ύψους 10 % με βάση την τιμή σε DEM (σε 51 DEM περίπου;) προς τους διανομείς τους για το επόμενο έτος [...]». Η Takeda ανέφερε στην Ajinomoto ότι «καταλαβαίνουν την αύξησή τους σε τιμές εκφρασμένες σε DEM έχοντας κατά νου την αλλαγή σε τιμολόγηση σε δολάρια, αλλά ότι [αυτό] εξαρτάται από το πώς θα μεταβιβαστεί στις άλλες εταιρείες, Takeda, Cheil και Miwon». Η Takeda πληροφόρησε επίσης την Ajinomoto ότι θα αποφάσιζε την τιμολόγηση έναντι [ ]* και [ ]* με βάση την έρευνα αγοράς στην Ευρώπη που είχε σχεδιαστεί για τις αρχές Οκτωβρίου ([104]).

(145) Περίπου έναν μήνα αργότερα, η Takeda πραγματοποίησε σύσκεψη με εκπροσώπους της Cheil και της Miwon χωριστά σε διμερείς συσκέψεις στις 27 με 29 Αυγούστου 1997. Σύμφωνα με την Takeda, βασικό θέμα των συσκέψεων ήταν οι συμφωνίες ανταγοράς, αλλά πιθανώς οι εταιρείες αναφέρθηκαν επίσης στις επικείμενες ετήσιες διαπραγματεύσεις για τις συμβάσεις με τους τρεις μεγάλους πελάτες κατά την εν λόγω σύσκεψη. Η Daesang υποστηρίζει ότι πραγματοποίησε σύσκεψη με την Takeda στις ΗΠΑ στις 10 Ιουλίου 1997 και στις 16 Σεπτεμβρίου 1997 και συζήτησαν σχετικά με την αγορά νουκλεοτιδίων εν γένει ([105]).

(146) Τον Σεπτέμβριο του 1997, η Takeda πραγματοποίησε εκ νέου σύσκεψη με την Ajinomoto. Σύμφωνα με την Takeda, η Ajinomoto ανέφερε ότι επεδίωκε αύξηση των τιμών κατά 15 % για το 1998 και τουλάχιστον κατά 10 % ([106]). Σε έγγραφο που συντάχθηκε κατά τη διάρκεια της εν λόγω σύσκεψης και το οποίο υπέβαλε η Takeda ([107]), αναφέρεται ότι «τα κεντρικά γραφεία κάθε εταιρείας φαίνεται ότι έχουν αποφασίσει [σχετικά με] την τιμή που προσφέρουν η A[jinomoto], η C[heil] και η MW (Miwon/Daesang) προς [...]* και την τιμή που προσφέρει η T[akeda] προς [ ]*, [ ]* για τις διαπραγματεύσεις των συμβάσεων του επόμενου έτους. Υποθέσαμε ότι στην Ευρώπη τα προϊόντα της C[heil] και της MW (Miwon) θα υπάγονταν στο σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων» ([108]).

(147) Σύμφωνα με την Daesang, η Miwon πραγματοποίησε σύσκεψη με την Takeda στη Σεούλ τον Οκτώβριο του 1997, κατά την οποία συζήτησαν γενικά σχετικά με την πτωτική πορεία της τιμής των νουκλεοτιδίων στην παγκόσμια αγορά ([109]).

(148) Η Cheil υποστηρίζει ότι πραγματοποίησε συσκέψεις με την Takeda στις 24 και 26 Μαρτίου 1998 στη Σεούλ και ότι με την ευκαιρία αυτή ([110]), συζήτησαν σχετικά με την παγκόσμια αγορά και την παραγωγή νουκλεοτιδίων. Είναι επίσης γνωστό ότι πραγματοποιήθηκε άλλη μία σύσκεψη μεταξύ της Cheil και της Takeda στις 2 Ιουνίου 1998, κατά την οποία, σύμφωνα με την Cheil, τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν την πτώση της τιμής των νουκλεοτιδίων και τις χαμηλές τιμές των πωλήσεων της Cheil στην ιαπωνική αγορά.

(149) Δεν έχουν γίνει γνωστές άλλες συσκέψεις σχετιζόμενες με τη σύμπραξη.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ — ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ)

1. *ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ*

(150) Οι διευθετήσεις που εκτίθενται ανωτέρω εφαρμόστηκαν στα περισσότερα κράτη μέλη και στις χώρες του ΕΟΧ (Νορβηγία και, πριν από την προσχώρησή της στην Κοινότητα, Αυστρία).

(151) Η συμφωνία ΕΟΧ, η οποία περιέχει διατάξεις στον τομέα του ανταγωνισμού ανάλογες με τη συνθήκη, τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994. Συνεπώς, η παρούσα απόφαση περιλαμβάνει την εφαρμογή των κανόνων αυτών (ιδίως του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ) από την ανωτέρω ημερομηνία στις διευθετήσεις για τις οποίες διατυπώθηκαν αιτιάσεις.

(152) Κατά το μέτρο που οι διευθετήσεις επηρέασαν τον ανταγωνισμό και το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, έχει εφαρμογή το άρθρο 81 της συνθήκης. Κατά το μέτρο που οι δραστηριότητες της σύμπραξης είχαν επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών της ΕΖΕΣ ή μεταξύ των χωρών της ΕΖΕΣ που ήταν μέρη της συμφωνίας ΕΟΧ, έχει εφαρμογή το άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(153) Όταν μια συμφωνία ή πρακτική επηρεάζει μόνο το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα και εφαρμόζει το άρθρο 81 της συνθήκης. Όταν μια συμφωνία επηρεάζει μόνο το εμπόριο μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ/του ΕΟΧ, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ είναι η μόνη αρμόδια και εφαρμόζει του κανόνες ανταγωνισμού του ΕΟΧ, ιδίως το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ ([111]).

([103]) Βλέπε σελίδα 2223 του φακέλου της Επιτροπής.

([104]) Στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων της Επιτροπής, η Ajinomoto αμφισβητεί αυτή την περιγραφή των γεγονότων από την Takeda, όπως λεπτομερέστερα αναφέρεται στην ενότητα «Διάρκεια».

([105]) Βλέπε σελίδες 1947 και 1974 του φακέλου της Επιτροπής.

([106]) Βλέπε σελίδα 2176 του φακέλου της Επιτροπής· η Ajinomoto αμφισβητεί αυτή την περιγραφή των γεγονότων, όπως λεπτομερέστερα αναφέρεται σχετικά με τη διάρκεια της συμμετοχής της Ajinomoto στην παράβαση.

([107]) Βλέπε σελίδα 2224 του φακέλου της Επιτροπής.

([108]) Η μετάφραση που υπέβαλε η Ajinomoto στη δήλωσή της με ημερομηνία 29 Νοεμβρίου 2002 αναφέρει τα εξής: «Φαίνεται ότι τα κεντρικά γραφεία κάθε εταιρείας μελέτησαν και αποφάσισαν προσωρινά την τιμή που θα προσφερθεί στις διαπραγματεύσεις για τη σύμβαση του επόμενου έτους, οι οποίες έχουν προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο από την A, την C, τη MW με [ ]* και από την T με τους ομίλους [ ]* και [ ]*. Με την προϋπόθεση ότι το προϊόν της C και της MW θα εξακολουθεί να υπάγεται στο σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων στην Ευρώπη του χρόνου».

([109]) Βλέπε δήλωση της Daesang στις σελίδες 1947 και 1948 του φακέλου της Επιτροπής.

([110]) Βλέπε σελίδα 309 του φακέλου της Επιτροπής.

([111]) Σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, και χωρίς να θίγεται η αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όταν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ είναι επίσης αρμόδια σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στο έδαφος των κρατών της ΕΖΕΣ ισούται με το 33 % ή περισσότερο του κύκλου εργασιών τους στο έδαφος του ΕΟΧ.

(154) Στην προκειμένη περίπτωση, βάσει του άρθρου 56 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ η Επιτροπή είναι αρμόδια να εφαρμόσει τόσο το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης όσο και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, επειδή η σύμπραξη είχε σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ([112]).

Β. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 81 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 53 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ

1. *ΑΡΘΡΟ 81 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟ 53 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ*

(155) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης απαγορεύει ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες τις αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής και της διάθεσης ή στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.

(156) Το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ (που έχει ως πρότυπο το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης) προβλέπει την ίδια απαγόρευση συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών, αλλά η αναφορά στον επηρεασμό του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών έχει αντικατασταθεί από αναφορά στο εμπόριο «μεταξύ συμβαλλομένων μερών» (στο πλαίσιο αυτό «συμβαλλόμενα μέρη» είναι η Κοινότητα και τα επί μέρους (τότε) κράτη της ΕΖΕΣ), και η αναφορά στην παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς έχει αντικατασταθεί από αναφορά στον ανταγωνισμό «εντός του εδάφους που καλύπτει ... η συμφωνία (ΕΟΧ)».

2. *ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ*

(157) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ απαγορεύουν τις συμφωνίες, τις αποφάσεις ενώσεων και τις εναρμονισμένες πρακτικές.

(158) Μια συμφωνία υφίσταται όταν τα μέρη προσχωρούν σε κοινό σχέδιο που περιορίζει ή είναι πιθανό να περιορίσει την ατομική εμπορική τους συμπεριφορά μέσω του καθορισμού μιας γραμμής αμοιβαίας δράσης ή αποχής από τη δράση στην αγορά. Δεν απαιτείται να έχει αποτυπωθεί εγγράφως και δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη διατυπώσεων, συμβατικών κυρώσεων ή μέτρων εφαρμογής. Η ύπαρξη συμφωνίας μπορεί να είναι ρητή ή να συνάγεται από τη συμπεριφορά των μερών.

(159) Στην απόφασή του στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-305/94 κ.λπ. Limburgse Vinyl Maatschappij NV και λοιποί κατά Επιτροπής (PVC II) ([113]), το Πρωτοδικείο έχει αποφανθεί (στην παράγραφο 715) ότι «κατά πάγια νομολογία, για να υπάρχει συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου [81 παράγραφος 1] της συνθήκης, αρκεί οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή βούλησή τους να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά έναν συγκεκριμένο τρόπο».

(160) Μια «συμφωνία» κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης δεν απαιτεί την ίδια βεβαιότητα που θα ήταν απαραίτητη για την εκτέλεση μιας εμπορικής σύμβασης βάσει του αστικού δικαίου. Επιπλέον, στην περίπτωση μιας σύνθετης σύμπραξης μεγάλης διάρκειας, ο όρος «συμφωνία» μπορεί προσηκόντως να εφαρμοστεί όχι μόνο σε τυχόν γενικό σχέδιο ή στους ρητώς συμφωνηθέντες όρους, αλλά και στην υλοποίηση των συμφωνηθέντων βάσει των ίδιων μηχανισμών και κατά την επιδίωξη του ίδιου κοινού σκοπού.

(161) Όπως έχει επισημάνει το Δικαστήριο (επικυρώνοντας την απόφαση του Πρωτοδικείου) στην υπόθεση C-49/92P Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA ([114]), στην παράγραφο 81, από τη ρητή διατύπωση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης συνάγεται ότι η συμφωνία είναι δυνατό να συνίσταται όχι μόνον σε μεμονωμένη ενέργεια, αλλά και σε σειρά ενεργειών ή ακόμη σε διαρκή συμπεριφορά.

(162) Μια σύνθετη σύμπραξη μπορεί προσηκόντως να θεωρηθεί ως ενιαία διαρκής παράβαση για το χρονικό πλαίσιο κατά το οποίο υφίστατο. Η συμφωνία μπορεί κάλλιστα να διαφοροποιηθεί με την πάροδο του χρόνου ή οι μηχανισμοί της να προσαρμοστούν ή να ενισχυθούν λαμβάνοντας υπόψη τις νέες εξελίξεις. Η ισχύς αυτής της εκτίμησης δεν επηρεάζεται από το ενδεχόμενο ένα ή περισσότερα στοιχεία μιας σειράς ενεργειών ή μιας διαρκούς συμπεριφοράς να αποτελούν μεμονωμένα και καθεαυτά παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(163) Παρόλο που μια σύμπραξη αποτελεί κοινό εγχείρημα, κάθε συμμετέχων στη συμφωνία μπορεί να διαδραματίζει τον δικό του ιδιαίτερο ρόλο. Ένας ή περισσότεροι συμμετέχοντες μπορούν να ασκούν κυριαρχικό ρόλο κατέχοντας ηγετική θέση. Είναι δυνατό να προκύψουν εσωτερικές συγκρούσεις και ανταγωνισμοί, ακόμη και εξαπάτηση, που όμως δεν αναιρούν το γεγονός ότι η διευθέτηση αποτελεί συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, όταν υπάρχει ένας ενιαίος, κοινός και διαρκής στόχος.

(164) Το γεγονός και μόνο ότι κάθε συμμετέχων σε μια σύμπραξη δύναται να διαδραματίζει το ρόλο που προσιδιάζει στις ιδιαίτερες συνθήκες του δεν αίρει την ευθύνη του για την παράβαση στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων που έχουν μεν γίνει από άλλους συμμετέχοντες, οι οποίες όμως εξυπηρετούν τον ίδιο παράνομο σκοπό και έχουν το ίδιο επιζήμιο για τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα. Μια επιχείρηση που συμμετέχει σε μια κοινή παράνομη πράξη με ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση του κοινού στόχου είναι συνυπαίτια, για όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της στο κοινό σχέδιο, των ενεργειών των λοιπών συμμετεχόντων στο πλαίσιο της ίδιας παραβάσεως. Τούτο ισχύει ασφαλώς όταν αποδεικνύεται ότι η εν λόγω επιχείρηση γνώριζε την παράνομη συμπεριφορά των λοιπών συμμετεχόντων ή ότι μπορούσε ευλόγως να την προβλέψει ή να τη γνωρίζει και ότι αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο (απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Anic, παράγραφος 83).

([112]) Βλέπε κεφάλαιο 5 «Επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και των συμβαλλομένων μερών του ΕΟΧ».

([113]) [1999] Συλλογή, σ. II-931.

([114]) [1999] Συλλογή, σ. I-4125.

(165) Το άρθρο 81 της συνθήκης ([115]) διαχωρίζει την έννοια των «εναρμονισμένων πρακτικών» από τις έννοιες των «συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων» ή των «αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων», προκειμένου να περιληφθεί στην απαγόρευση αυτού του άρθρου κάθε μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων που, χωρίς να φθάνει μέχρι τη σύναψη κατά κυριολεξίαν συμβάσεως, αντικαθιστά ηθελημένα τους κινδύνους που ενέχει ο ανταγωνισμός με την έμπρακτη συνεργασία των επιχειρήσεων αυτών. Μια συμπεριφορά δύναται να υπάγεται στο άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ως «εναρμονισμένη πρακτική», ακόμη και αν τα μέρη δεν δηλώνουν ρητά τη συγκατάθεσή τους επί κοινού σχεδίου καθορίζοντος τη δράση τους στην αγορά, όμως εν γνώσει τους δέχονται ή προσχωρούν σε μηχανισμούς συμπαιγνίας που διευκολύνουν τον συντονισμό της εμπορικής συμπεριφοράς τους ([116]).

(166) Ωστόσο, ιδίως σε περιπτώσεις σύνθετων παραβάσεων μεγάλης διάρκειας, η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να τις υπαγάγει αποκλειστικά στη μία από τις δύο αυτές μορφές παράνομης συμπεριφοράς ([117]). Οι έννοιες της συμφωνίας και της εναρμονισμένης πρακτικής είναι ρευστές και δύνανται να αλληλεπικαλύπτονται. Πράγματι, ο διαχωρισμός των δύο εννοιών μπορεί να μην είναι καν εφικτός, καθότι μια παράβαση μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα τα χαρακτηριστικά και των δύο μορφών απαγορευμένης συμπεριφοράς, ενώ ορισμένες εκδηλώσεις της θεωρούμενες αυτοτελώς μπορούν να περιγραφούν ακριβέστερα μόνο από μία από τις δύο. Ωστόσο, θα ήταν τεχνητή η απόπειρα να υποδιαιρεθεί ένα σαφώς διαρκές κοινό εγχείρημα, που χαρακτηριζόταν από έναν και τον αυτό σκοπό, αναλυόμενο σε πλείονες και χωριστές παραβάσεις. Συνεπώς, μια σύμπραξη δύναται να αποτελεί ταυτόχρονα συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική. Το άρθρο 81 δεν προβλέπει ιδιαίτερη κατηγορία για μια τέτοια σύνθετη παράβαση ([118]).

3. *ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗ*

(167) Στην προκειμένη περίπτωση, οι παραγωγοί νουκλεοτιδίων είχαν προσχωρήσει, επί μεγάλο χρονικό διάστημα, σε κοινό σχέδιο το οποίο καθόριζε την πορεία της δράσης τους στην αγορά και περιόριζε την ατομική εμπορική τους συμπεριφορά. Εξ αυτού του γεγονότος, οι διευθετήσεις παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά συμφωνίας κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, παρόλο που ορισμένα πραγματικά στοιχεία της παράνομης συμπεριφοράς θα μπορούσαν προσηκόντως να χαρακτηριστούν ως εναρμονισμένη πρακτική, εάν τούτο ήταν σκόπιμο.

(168) Για την περίοδο από το τέλος του 1988 μέχρι τον Ιούνιο του 1998, υπάρχουν άφθονα στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη αυτής της ενιαίας και διαρκούς αθέμιτης σύμπραξης στην αγορά νουκλεοτιδίων του ΕΟΧ μεταξύ της Takeda ([119]), της Ajinomoto ([120]), της Daesang ([121]) και της Cheil ([122]), οι οποίες συναπαρτίζουν ολόκληρη σχεδόν την αγορά. Ειδικότερα, τα μέρη εξέφρασαν αμοιβαία την κοινή τους βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά συγκεκριμένο τρόπο και προσχώρησαν σε κοινό σχέδιο περιορισμού της ατομικής εμπορικής συμπεριφοράς τους. Ως εκ τούτου, η συμφωνία τους να προσχωρήσουν στο εν λόγω σχέδιο με στόχο τον περιορισμό του ανταγωνισμού μπορεί να αναχθεί τουλάχιστον στο 1988. Η εν λόγω αθέμιτη σύμπραξη αποσκοπούσε στην επίτευξη ενός και του αυτού επιζήμιου για τον ανταγωνισμό οικονομικού σκοπού: την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού τιμών μέσω συμφωνιών καθορισμού τιμών στόχων και αυξήσεων των τιμών.

(169) Λόγω του κοινού σχεδίου και του κοινού στόχου που επεδίωκαν σταθερά οι παραγωγοί, δηλαδή την εξάλειψη του ανταγωνισμού στην αγορά νουκλεοτιδίων, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω συμπεριφορά αποτέλεσε ενιαία διαρκή παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, στην οποία κάθε συμμετέχων φέρει ευθύνη για τη διάρκεια της προσχώρησής του στο κοινό σχέδιο. Οι διευθετήσεις αυτές περιγράφονται λεπτομερώς στο μέρος της παρούσας απόφασης που πραγματεύεται τα πραγματικά περιστατικά. Η περιγραφή αυτή στηρίζεται από εκτενή και σαφή αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία αναφέρονται συστηματικά σε όλο το κείμενο.

4. *ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ*

(170) Το πλέγμα συμφωνιών στην παρούσα υπόθεση είχε ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην Κοινότητα και στον ΕΟΧ.

([115]) Η νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου που εκτίθεται στη συνέχεια σχετικά με την ερμηνεία των εννοιών των «συμφωνιών» και των «εναρμονισμένων πρακτικών» του άρθρου 81 της συνθήκης εκφράζει αρχές παγιωμένες πριν από την υπογραφή της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Ως εκ τούτου, έχει επίσης εφαρμογή στις έννοιες αυτές κατά το μέτρο που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 53 της συμφωνίας ΕΟΧ. Συνεπώς, οι αναφορές στο άρθρο 81 της συνθήκης έχουν επίσης εφαρμογή στο άρθρο 53.

([116]) Βλέπε απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-7/89 Hercules κατά Επιτροπής [1991] Συλλογή II-1711, παράγραφος 256. Βλέπε επίσης υπόθεση 48/69, Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής [1972] Συλλογή 619 παράγραφος 64 και συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40-48/73, κ.λπ. Suiker Unie και λοιποί κατά Επιτροπής, [1975] Συλλογή 1663.

([117]) Βλέπε επίσης την απόφαση στην υπόθεση PVC II, όπου αναφέρεται ότι «στο πλαίσιο μιας σύνθετης παραβάσεως, στην οποία ενεπλάκησαν πλείονες παραγωγοί επί σειράν ετών και η οποία αποσκοπούσε στην από κοινού ρύθμιση της αγοράς, δεν μπορεί να απαιτηθεί από την Επιτροπή να χαρακτηρίσει επακριβώς την παράβαση, ως προς κάθε μία επιχείρηση και σε κάθε δεδομένο χρονικό σημείο, ως συμφωνία ή ως εναρμονισμένη πρακτική, εφόσον, εν πάση περιπτώσει, το άρθρο [81] της συνθήκης αφορά αμφότερες τις μορφές παραβάσεως».

([118]) Απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-7/89 Hercules κατά Επιτροπής, παράγραφος 264.

([119]) Όσον αφορά την Takeda, από τις 8 Νοεμβρίου 1988 μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998.

([120]) Όσον αφορά την Ajinomoto, από τις 8 Νοεμβρίου 1988 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1997.

([121]) Όσον αφορά την Daesang, από τις 19 Δεκεμβρίου 1988 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1997.

([122]) Όσον αφορά την Cheil, από τον Μάρτιο (τέλη Μαρτίου) 1989 μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998.

(171) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ αναφέρουν ρητά ότι περιορίζουν τον ανταγωνισμό οι συμφωνίες οι οποίες συνίστανται:

«α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής· β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής ανάπτυξης ή γ) στην κατανομή των αγορών ή των τιμών εφοδιασμού».

Η απαρίθμηση δεν είναι εξαντλητική.

(172) Στο πλέγμα συμφωνιών και διευθετήσεων που εξετάζονται στην παρούσα υπόθεση, τα ακόλουθα στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν ότι τεκμηριώνουν την παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ:

— η κατανομή πελατών·

— η κατανομή αγορών·

— η συμφωνία για τις τιμές στόχους και τις ελάχιστες τιμές·

— η συμφωνία για τις συντονισμένες αυξήσεις των τιμών·

— η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα στοιχεία για τις πωλήσεις, με στόχο την παρακολούθηση της υλοποίησης των τιμών στόχων·

— η συμμετοχή σε τακτικές συσκέψεις και άλλες επαφές, προκειμένου να συμφωνηθούν οι ανωτέρω περιορισμοί και να εφαρμοστούν ή/και να τροποποιηθούν, ανάλογα με την περίσταση.

(173) Οι διευθετήσεις αυτού του είδους έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Δεδομένου ότι η τιμή αποτελεί το κύριο μέσο ανταγωνισμού, οι διάφορες αθέμιτες διευθετήσεις και μηχανισμοί που εφάρμοσαν οι παραγωγοί είχαν ως τελικό στόχο την αύξηση των τιμών προς όφελός τους σε υψηλότερα επίπεδα από αυτά που θα επιτυγχάνονταν υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού.

(174) Προκειμένου να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι έχει εφαρμογή το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, δεν απαιτείται να εξεταστούν οι πραγματικές συνέπειες μιας συμφωνίας στον ανταγωνισμό, εφόσον έχει αποδειχθεί ότι η συμφωνία είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού ([123]).

(175) Ωστόσο, η σύμπραξη περιόριζε επίσης τον ανταγωνισμό. Ειδικότερα, οι διευθετήσεις της σύμπραξης έγιναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς νουκλεοτιδίων σε παγκόσμιο επίπεδο και σχεδιάστηκαν, κατευθύνονταν και ενθαρρύνονταν από υψηλά ιστάμενα στελέχη κάθε συμμετέχουσας επιχείρησης ([124]). Οι τιμές στόχοι, οι αυξήσεις τιμών και η κατανομή πελατών, που αποτελούσαν πρωταρχικό στόχο της σύμπραξης, συμφωνούνταν, ανακοινώνονταν στους πελάτες και εφαρμόζονταν σε ολόκληρο τον ΕΟΧ.

(176) Στις απαντήσεις τους προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Cheil και η Ajinomoto ισχυρίζονται ότι οι περιοριστικές συνέπειες στον ανταγωνισμό ήταν πολύ περιορισμένες. Η Ajinomoto υποστηρίζει επιπλέον ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής βασίζεται σε μαχητά τεκμήρια, καθότι δεν επέτυχε να αποδείξει επαρκώς τις συνέπειες των διευθετήσεων στην αγορά. Οι περιοριστικές συνέπειες των εν λόγω διευθετήσεων αποδεικνύονται πιο εμπεριστατωμένα στις αιτιολογικές σκέψεις 224 έως 238.

5. *ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ*

(177) Η διαρκής συμφωνία μεταξύ των παραγωγών είχε σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας ΕΟΧ.

(178) Το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης αφορά συμφωνίες που θα μπορούσαν να βλάψουν την επίτευξη μιας ενιαίας αγοράς μεταξύ των κρατών μελών, είτε μέσω της κατάτμησης εθνικών αγορών είτε μέσω της επίδρασης στη δομή του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Ομοίως, το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ αφορά συμφωνίες που υπονομεύουν την υλοποίηση ενός ομοιογενούς Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

(179) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, «για να μπορεί μια συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, πρέπει να μπορεί να πιθανολογείται σε επαρκή βαθμό, βάσει ενός συνόλου αντικειμενικών νομικών ή πραγματικών στοιχείων, ότι μπορεί να επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, τα εμπορικά ρεύματα μεταξύ των κρατών μελών» ([125]). Σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης «δεν απαιτεί οι διαλαμβανόμενες στη διάταξη αυτή συμφωνίες να επηρεάζουν αισθητά το ενδοκοινοτικό εμπόριο, επιβάλλει όμως να αποδεικνύεται ότι οι συμφωνίες αυτές είναι ικανές να έχουν ένα τέτοιο αποτέλεσμα» ([126]).

([123]) Απόφαση του Πρωτοδικείου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-25/95 κ.λπ. Cimenteries CBR και λοιποί κατά Επιτροπής, [2000] Συλλογή, II-491, παράγραφος 3927. Βλέπε επίσης απόφαση στις υποθέσεις T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services και λοιποί κατά Επιτροπής, [1998] Συλλογή II-3141, παράγραφος 136, όπου το Πρωτοδικείο έχει επιβεβαιώσει τα ανωτέρω ειδικά σε σχέση με τις συμφωνίες καθορισμού των τιμών.

([124]) Βλέπε ανωτέρω, ενότητα «Συμμετέχοντες».

([125]) Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-215/96 και C-216/96 Bagnasco κατά Banca popolare di Novale και λοιπών [1999], Συλλογή I-135, παράγραφοι 47 και 48.

([126]) Απόφαση στην υπόθεση C-306/96 Javico κατά Yves Saint Laurent [1998] Συλλογή I-1983, παράγραφοι 16 και 17· βλέπε επίσης συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-374/94 κ.λπ. European Night Services και λοιποί κατά Επιτροπής [1998] Συλλογή II-3141, παράγραφος 136.

(180) Όπως αποδεικνύεται στην ενότητα με τίτλο «διακρατικό εμπόριο», η αγορά νουκλεοτιδίων χαρακτηρίζεται από σημαντικό όγκο συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών. Παρόλο που κανένας από τους παραγωγούς νουκλεοτιδίων δεν διέθετε παραγωγική ικανότητα εγκατεστημένη στον ΕΟΧ κατά τη διάρκεια τους συναφούς περιόδου, τα νουκλεοτίδια αποτελούσαν αντικείμενο εμπορίου σε όλα σχεδόν τα κράτη του εδάφους του ΕΟΧ, είτε μέσω πλήρως ελεγχόμενων θυγατρικών πώλησης είτε μέσω διανομέων εγκατεστημένων σε λίγα μόνο κράτη μέλη. Υπήρχε επίσης σημαντικός όγκος συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών της ΕΖΕΣ που ήταν μέλη του ΕΟΧ. Η Νορβηγία καλύπτει το 100 % των αναγκών της σε νουκλεοτίδια από εισαγωγές, κυρίως από την Κοινότητα, όπως συνέβαινε και με την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία πριν από την προσχώρησή τους στην Κοινότητα.

(181) Ωστόσο, η εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ σε μια σύμπραξη δεν περιορίζεται στο μέρος των πωλήσεων των μελών που πράγματι συνεπάγονται μεταφορά προϊόντων από ένα κράτος σε άλλο. Για να έχουν εφαρμογή οι εν λόγω διατάξεις δεν απαιτείται ούτε να αποδειχθεί ότι η ατομική συμπεριφορά κάθε συμμετέχοντος, σε αντίθεση με τη συμπεριφορά της σύμπραξης στο σύνολό της, επηρέασε το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ([127]).

(182) Στην παρούσα υπόθεση, οι διευθετήσεις της σύμπραξης κάλυπταν όλο σχεδόν το εμπόριο σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Κοινότητας και του ΕΟΧ. Η ύπαρξη μηχανισμών καθορισμού των τιμών και κατανομής των πελατών πρέπει να είχε ως αποτέλεσμα, ή ήταν πιθανό να έχει ως αποτέλεσμα, την αυτόματη παρέκκλιση των εμπορικών ροών από την πορεία που θα είχαν ακολουθήσει διαφορετικά ([128]).

6. *ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑ, ΤΗ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ, ΤΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΑ, ΤΟ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ, ΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ*

(183) Η συμφωνία ΕΟΧ τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994. Για την περίοδο λειτουργίας της σύμπραξης πριν από την ημερομηνία αυτή, η μοναδική διάταξη που έχει εφαρμογή στην παρούσα διαδικασία είναι το άρθρο 81 της συνθήκης· κατά το μέτρο που οι διευθετήσεις της σύμπραξης κατά την εν λόγω περίοδο περιόριζαν τον ανταγωνισμό στην Αυστρία, τη Φινλανδία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και τη Σουηδία (τότε κράτη μέλη της ΕΖΕΣ) δεν υπάγονταν στην εν λόγω διάταξη.

(184) Κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1994, οι διατάξεις της συμφωνίας ΕΟΧ είχαν εφαρμογή στην Αυστρία, τη Φινλανδία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και τη Σουηδία. Έτσι, η σύμπραξη παρέβη τόσο το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ όσο και το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, και η Επιτροπή είναι αρμόδια να εφαρμόσει και τις δύο διατάξεις. Ο περιορισμός του ανταγωνισμού στα έξι αυτά κράτη της ΕΖΕΣ κατά τη διάρκεια αυτής της μονοετούς περιόδου εμπίπτει στο άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(185) Μετά την προσχώρηση της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας στην Κοινότητα την 1η Ιανουαρίου 1995, το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης κατέστη εφαρμοστέο στη σύμπραξη, κατά το μέτρο που επηρέαζε τον ανταγωνισμό στις αγορές αυτές. Η λειτουργία της σύμπραξης στη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν εξακολουθεί να αποτελεί παράβαση του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(186) Στην πράξη, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι κατά το μέτρο που η σύμπραξη λειτουργούσε στην Αυστρία, στη Φινλανδία, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία και στη Σουηδία αποτέλεσε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού του ΕΟΧ ή/και της Κοινότητας από την 1η Ιανουαρίου 1994.

Γ. **ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

1. *ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΡΧΕΣ*

(187) Για να προσδιοριστούν οι αποδέκτες της παρούσας απόφασης, πρέπει να καθοριστούν τα νομικά πρόσωπα στα οποία πρέπει να καταλογιστεί η ευθύνη για την παράβαση.

(188) Αντικείμενο των κανόνων ανταγωνισμού της Κοινότητας και του ΕΟΧ είναι η «επιχείρηση», έννοια που δεν ταυτίζεται με την εταιρική νομική προσωπικότητα βάσει του εθνικού εταιρικού ή φορολογικού δικαίου. Η έννοια της «επιχείρησης» δεν ορίζεται στη συνθήκη. Ωστόσο, μπορεί να αναφέρεται σε οποιαδήποτε οντότητα που ασκεί εμπορική δραστηριότητα.

(189) Όταν διαπιστώνεται ότι μια παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ή/και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ έχει διαπραχθεί επί ορισμένο διάστημα, είναι απαραίτητο να οριστεί το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ήταν υπεύθυνο για τη λειτουργία της επιχείρησης την περίοδο κατά την οποία διεπράχθη η παράβαση, έτσι ώστε να λογοδοτήσει για αυτήν.

(190) Η αλλαγή της νομικής μορφής ή του νομικού προσώπου δεν απαλλάσσει, ωστόσο, μια επιχείρηση από την ευθύνη για τις κυρώσεις της επιζήμιας για τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς της. Έτσι, η ευθύνη καταβολής προστίμου μπορεί να μετακυλιστεί στον διάδοχο, όταν το νομικό πρόσωπο που διέπραξε την παράβαση δεν υφίσταται πλέον κατά νόμο.

2. *ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ*

(191) Στην παρούσα διαδικασία δεν ανακύπτει ζήτημα σχετικά με τον κατάλληλο αποδέκτη της απόφασης, η οποία θα αποσταλεί στα νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται άμεσα στην παράβαση.

([127]) Βλέπε απόφαση στην υπόθεση T-13/89 ICI κατά Επιτροπής [1992] Συλλογή II-1021, παράγραφος 304.

([128]) Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 209 έως 215 και 218/78, Van Landewyck και λοιποί κατά Επιτροπής [1980] Συλλογή 3125, παράγραφος 170).

(192) Όσον αφορά τη Miwon Corporation ([129]), η οποία άλλαξε νομική μορφή τον Νοέμβριο του 1997, η ανωτέρω εκτίμηση είναι σύμφωνη με τη συνήθη πρακτική της Επιτροπής και την τρέχουσα νομολογία ([130]). Μετά την πλήρη συγχώνευση της Miwon Corporation Limited με την Sewon Co. Ltd, από την οποία προέκυψε η Daesang Corporation ([131]), η ευθύνη μετακυλίεται στη νέα οντότητα. Υπάρχει φανερή συνέχεια μεταξύ της Miwon και της νέας οντότητας στην οποία υπήχθη. Η Miwon έπαυσε να υφίσταται κατά νόμο και η νομική της προσωπικότητα, καθώς και όλα τα περιουσιακά στοιχεία και προ προσωπικό της μεταβιβάστηκαν στην Daesang Corporation.

Δ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

(193) Παρόλο που ορισμένα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή (βλέπε αιτιολογική σκέψη 77) δείχνουν ότι οι αρχικές επαφές μεταξύ των ιαπώνων παραγωγών ανάγονται στο 1986, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας η Επιτροπή θα περιορίσει την εκτίμηση βάσει των κανόνων ανταγωνισμού και την επιβολή τυχόν προστίμων στην περίοδο μετά τις 8 Νοεμβρίου 1988, ημερομηνία πραγματοποίησης της πρώτης γνωστής σύσκεψης μεταξύ των ιαπώνων παραγωγών κατά την οποία συζητήθηκαν και συμφωνήθηκαν οι τιμές για τις επικείμενες διαπραγματεύσεις με τους τρεις μεγάλους πελάτες (βλέπε αιτιολογική σκέψη 79). Ως εκ τούτου, η ημερομηνία έναρξης της παράβασης που θα ληφθεί υπόψη όσον αφορά την Takeda και την Ajinomoto είναι η 8η Νοεμβρίου 1988.

(194) Όσον αφορά την Daesang, η ίδια παραδέχεται ότι συνήψε συμφωνία ανταγοράς με την Ajinomoto στις 19 Δεκεμβρίου 1988, όταν συμφωνήθηκε προφορικά ότι όρος της εν λόγω σύμβασης ήταν ότι η Miwon δεν έπρεπε να αυξήσει τις πωλήσεις της προς [ ]* και ότι δεν έπρεπε να παρεμποδίζει τη συνεργασία των [ ]* παραγωγών σχετικά με τις παγκόσμιες τιμές ([132]). Συνεπώς, η Επιτροπή λαμβάνει την 19η Δεκεμβρίου 1988 ως ημερομηνία έναρξης της παράβασης όσον αφορά την Daesang.

(195) Σύμφωνα με έκθεση σχετικά με επαγγελματικό ταξίδι ([133]), η πρώτη σύσκεψη μεταξύ του[των] παραγωγού[-ών] νουκλεοτιδίων στην οποία συμμετείχε η Cheil πραγματοποιήθηκε μεταξύ 7 και 23 Μαρτίου 1989. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι οι παριστάμενοι συμφώνησαν να πραγματοποιήσουν εκ νέου σύσκεψη στο Kyung Ju της Κορέας στις 7 Ιουνίου 1989 (σύμφωνα με την Daesang, κατά την εν λόγω σύσκεψη συμφωνήθηκαν οι τιμές στόχοι για το 1989).

(196) Σχετικά με τις ίδιες «συσκέψεις-Π», μια τρίτη έκθεση σχετικά με επαγγελματικό ταξίδι με ημερομηνία 3-10 Οκτωβρίου 1989 ([134]), διευκρινίζει ότι στόχος της σύσκεψης ήταν να «συζητηθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να αποτραπεί η πτώση των τιμών στην παγκόσμια αγορά» και να πραγματοποιηθεί «προκαταρκτική σύσκεψη με την Takeda για να συζητηθεί η προμήθεια νουκλεοτιδίων στην Takeda το 1990».

(197) Η συμμετοχή της Cheil στην παράβαση πριν από το 1991 επιβεβαιώνεται επίσης από τα πρακτικά σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 1989 μεταξύ της Ajinomoto, της Takeda, της Daesang και της Cheil, κατά την οποία συζητήθηκαν οι τιμές στόχοι για το 1990 και εξετάστηκε η εφαρμογή των τιμών στόχων για το 1989 ([135]).

(198) Η Cheil επιβεβαιώνει ότι πραγματοποιήθηκε η εν λόγω σύσκεψη, παρόλο που αρχικά ισχυριζόταν ότι είχε συγκεντρώσει λιγοστά στοιχεία ως προς το περιεχόμενο της σύσκεψης ([136]).

(199) Ωστόσο, απαντώντας στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Cheil επιβεβαίωσε ότι είχαν πραγματοποιηθεί ορισμένες συσκέψεις μεταξύ ανταγωνιστών από τον Ιούλιο του 1988 και παραδέχθηκε τη συμμετοχή της στην παράβαση από τον Μάρτιο του 1989, αν και πρόσθεσε ότι πριν από το 1992 οι συσκέψεις εστιάζονταν κυρίως σε άλλες αγορές εκτός του ΕΟΧ και ότι, σε κάθε περίπτωση, οι δραστηριότητες της Cheil στην ευρωπαϊκή αγορά ήταν ήσσονος σημασίας μεταξύ του 1989 και του τέλους του 1991 ([137]).

(200) Βάσει των προαναφερόμενων αποδεικτικών στοιχείων, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Cheil συμμετείχε στην παράβαση από τον Μάρτιο του 1989.

(201) Πρέπει βεβαίως να σημειωθεί ότι κατά το μέτρο που η σύμπραξη κάλυπτε την Αυστρία, τη Φινλανδία, τη Νορβηγία και τη Σουηδία, δεν υφίσταται παράβαση της συμφωνίας ΕΟΧ πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994, ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας.

(202) Στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι έπαυσε να συμμετέχει στη σύμπραξη μετά τον Αύγουστο του 1996. Προς επίρρωση του ισχυρισμού της, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι όχι μόνο δεν παρίστατο πλέον σε συσκέψεις μετά τον Αύγουστο, αλλά και διέκοψε τις ανταγορές από την Daesang. Η Ajinomoto υποστηρίζει ότι τα ίδια τα στοιχεία του φακέλου της Επιτροπής δείχνουν ότι η αποχώρησή της από τις διευθετήσεις σχετικά με τα νουκλεοτίδια ήταν πλήρης, γνήσια και οριστική: δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η Ajinomoto συμμετείχε σε οποιαδήποτε σύσκεψη μεταξύ των παραγωγών μετά τον Αύγουστο του 1996 και οι επαφές με την Takeda περιορίζονταν σε ανεπιτυχείς απόπειρες της Takeda να επανεμπλέξει την Ajinomoto στις διευθετήσεις.

([129]) Η Miwon Corporation Limited συμμετείχε στην παράβαση μέσω των θυγατρικών της Miwon Japan Inc. και Mitra (Miwon Trading & Shipping Company), καθώς και άμεσα (βλέπε για παράδειγμα παραρτήματα Τ και U των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang).

([130]) Υπόθεση C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA, παράγραφος 145.

([131]) Βλέπε ανωτέρω, ενότητα «Οι παραγωγοί».

([132]) Βλέπε σελίδα 1962 και σελίδες 986-989 του φακέλου της Επιτροπής.

([133]) Βλέπε παράρτημα 5 της δήλωσης της Cheil του 2001, στη σελίδα 2617 του φακέλου της Επιτροπής.

([134]) Βλέπε παράρτημα 5 της δήλωσης της Cheil του 2001, στη σελίδα 2618 του φακέλου της Επιτροπής.

([135]) Βλέπε παραρτήματα I, J, K, L και M συνημμένα στα συμπληρωματικά στοιχεία που υπέβαλε η Daesang· βλέπε επίσης συμπληρωματικά στοιχεία που υπέβαλε η Daesang στη σελίδα 6 και εταιρική δήλωση της Takeda στη σελίδα 7.

([136]) Βλέπε παράρτημα 5 της δήλωσης της Cheil του 2001, στη σελίδα 2618 του φακέλου της Επιτροπής.

([137]) Βλέπε σ. 5 και 6, τελευταία παράγραφος της δήλωσης της Cheil του 2001, και σελίδες 9 και 10 της απάντησής της στην κοινοποίηση αιτιάσεων της Επιτροπής.

(203) Η Takeda, από την πλευρά της, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να θεωρήσει την ημερομηνία της τελευταίας γνωστής σύσκεψης κατά την οποία συμφωνήθηκαν τιμές στόχοι ως ημερομηνία λήξης της παράβασης.

(204) Η Daesang και η Cheil δεν αμφισβητούν τη διάρκεια της παράβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρούσα απόφαση.

(205) Όσον αφορά την Ajinomoto, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για να αποδειχθεί ότι συμμετείχε στη συμφωνία σχετικά με τις τιμές στόχους για το 1997. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί τον ισχυρισμό της Ajinomoto ότι έπαυσε να συμμετέχει στην παράβαση μετά τη σύσκεψη του Αυγούστου 1996.

(206) Πράγματι, τα ταυτόχρονα αποδεικτικά στοιχεία που υπέβαλε η Takeda σχετικά με τις διμερείς συσκέψεις που πραγματοποίησε με την Ajinomoto, δείχνουν σαφώς ότι αμφότερες οι επιχειρήσεις συζήτησαν σχετικά με την αγορά νουκλεοτιδίων και τις τιμές κατά τη διάρκεια αυτών των επαφών. Στις σημειώσεις σχετικά με τη σύσκεψη που έγινε τον Ιούλιο του 1997, για παράδειγμα, η Takeda αναφέρει ότι η Ajinomoto δήλωσε ότι στελέχη της θα ταξίδευαν στην Ευρώπη τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο και θα πρότειναν στους διανομείς τους αύξηση των τιμών ύψους 10 %, γεγονός για το οποίο ανέμεναν την έντονη αντίδραση των διανομέων. Στο επόμενο σημείωμα σχετικά με τη σύσκεψη του Σεπτεμβρίου, η Takeda δηλώνει για παράδειγμα ότι «η βασική πολιτική της [A]jinomoto είναι η αύξηση κατά 15 % (ελάχιστο 10 %). Τον Αύγουστο σε σύσκεψη με τα υποκαταστήματα της Ευρώπης, συνάντησαν έντονη αντίδραση, την οποία και ανέμεναν, αλλά αποφάσισαν ότι θα ξεκινούσαν με 53 DEM και θα επετύγχαναν τουλάχιστον 51 DEM (αύξηση 10 %)» ([138]). Τα δύο αυτά σημειώματα σε συνδυασμό δείχνουν ότι η Ajinomoto όχι μόνο ανέφερε την αύξηση των τιμών που θα επεδίωκε στην Ευρώπη, αλλά επιπλέον στη συνέχεια έδωσε πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την έκβαση των συζητήσεων και τις περαιτέρω ενέργειές της. Ασφαλώς τα ανωτέρω δεν συνιστούν απλώς ανεπιτυχείς απόπειρες της Takeda να επανεμπλέξει την Ajinomoto στις διευθετήσεις ([139]).

(207) Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Ajinomoto εξακολούθησε να συμμετέχει στην παράβαση και μετά τη σύσκεψη του Αυγούστου 1996 συνεχίζοντας να συσκέπτεται με την Takeda και να συζητά σχετικά με τις τιμές των νουκλεοτιδίων.

(208) Ακόμη και αν η Ajinomoto διέκοψε τις ανταγορές μετά τον Αύγουστο του 1996 και δεν συμμετείχε σε πολυμερείς συσκέψεις μετά τον Αύγουστο του 1996, η Ajinomoto εξακολούθησε να συμμετέχει στο παράνομο σχέδιο, συνεισφέροντας ενεργά μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις τιμές. Παρόλο που υπήρξε μια αλλαγή ως προς τον τύπο, αντί δηλαδή να συμμετέχει στις πολυμερείς συσκέψεις, πραγματοποιούσε διμερείς επαφές με την Takeda, συνάγεται ότι η Ajinomoto συμμετείχε στην παράβαση τουλάχιστον μέχρι την τελευταία γνωστή σύσκεψη κατά την οποία συζήτησε τις τιμές των νουκλεοτιδίων, συγκεκριμένα μέχρι τη σύσκεψη του Σεπτεμβρίου 1997 που πραγματοποίησε με την Takeda.

(209) Όσον αφορά τα υπόλοιπα μέρη, δεδομένου ότι συμμετείχαν στη συμφωνία σχετικά με τις τιμές στόχους για το 1997, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι η παράβαση διήρκεσε μέχρι το τέλος του 1997, εκτός από τις περιπτώσεις παράνομων επαφών μεταξύ των συμμετεχόντων που έχουν εντοπιστεί και μετά το τέλος του 1997. Όσον αφορά την Takeda και την Cheil, η τελευταία γνωστή σύσκεψη μεταξύ τους κατά την οποία συζητήθηκαν οι τιμές των νουκλεοτιδίων έγινε στις 2 Ιουνίου 1998 ([140]). Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι όσον αφορά την Takeda και την Cheil, η παράβαση διήρκεσε μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998.

(210) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράβαση διήρκεσε μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1997 όσον αφορά την Ajinomoto, μέχρι το τέλος του 1997 όσον αφορά την Daesang και μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998 όσον αφορά την Cheil και την Takeda.

Ε. **ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ**

1. *ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘ. 17*

(211) Αν η Επιτροπή διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ή του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, δύναται να υποχρεώσει τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να παύσουν την διαπιστωθείσα παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17.

(212) Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή επεσήμανε στην κοινοποίηση αιτιάσεων ότι οι συμμετέχοντες κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες για να αποκρύψουν τις δραστηριότητές τους και ότι χορήγησαν αντιφατικές πληροφορίες σχετικά με την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκε η παράβαση. Στην απάντησή τους προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, όλες οι επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι έπαυσαν να συμμετέχουν προτού ξεκινήσει η έρευνα της Επιτροπής. Η Ajinomoto υποστηρίζει ότι έπαυσε την παράβαση τον Αύγουστο του 1996.

(213) Ανεξαρτήτως των ανωτέρω παρατηρήσεων και προς αποφυγή κάθε αμφιβολίας, η Επιτροπή οφείλει να ζητήσει από τις επιχειρήσεις που εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται στην αγορά νουκλεοτιδίων και στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση να παύσουν την παράβαση, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει, και στο εξής να απέχουν από κάθε συμφωνία, εναρμονισμένη πρακτική ή απόφαση ένωσης που μπορεί να έχει το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

(214) Η απαγόρευση ισχύει για όλες τις μυστικές συσκέψεις και πολυμερείς ή διμερείς επαφές μεταξύ ανταγωνιστών που έχουν ως στόχο να περιορίσουν τον μεταξύ τους ανταγωνισμό ή να τους επιτρέψουν να συντονίσουν τη συμπεριφορά τους στην αγορά, ιδίως σε ό,τι αφορά την τιμολόγηση.

([138]) Η μετάφραση που υπέβαλε η Ajinomoto στην επιστολή της με ημερομηνία 29 Νοεμβρίου 2002 αναφέρει τα εξής: «Η βασική πολιτική των κεντρικών γραφείων της A σχετικά με την τιμή σε DEM συνίσταται σε ανοδική αναπροσαρμογή κατά 15 % (ελάχιστο 10 %). Συνάντησε έντονη αντίδραση, όπως ανέμενε, στη σύσκεψη με τα ευρωπαϊκά υποκαταστήματα τον Αύγουστο, αλλά προς το παρόν θα ξεκινήσει με 53 DEM και θα προσπαθήσει να επιτύχει τουλάχιστον 51 DEM (αύξηση 10)».

([139]) Στην επιστολή της με ημερομηνία 29 Νοεμβρίου 2002, η Ajinomoto επιβεβαιώνει ότι αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά, όπως αυτά αποδεικνύονται από τις σημειώσεις της Takeda, και θέτει εν αμφιβόλω την αποδεικτική αξία των δύο σημειωμάτων της Takeda ως μέσων απόδειξης της συνεχιζόμενης συμμετοχής της Takeda στην παράβαση.

([140]) Βλέπε σελίδα 309 του φακέλου της Επιτροπής.

2. *ΑΡΘΡΟ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΡΙΘ. 17*

α) ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(215) Βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις πρόστιμο ύψους χιλίων έως ενός εκατομμυρίου ευρώ, ή και μεγαλύτερο ποσό μέχρι ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από καθεμία εκ των επιχειρήσεων οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας διαπράττουν παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης ή/και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(216) Κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις και ιδίως τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης, δηλαδή τα δύο κριτήρια που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17.

(217) Ο ρόλος που διαδραμάτισε κάθε επιχείρηση η οποία συμμετείχε στην παράβαση θα εκτιμηθεί σε ατομική βάση. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα καθορίσει το πρόστιμο που θα επιβληθεί ανάλογα με τις τυχόν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις και θα εφαρμόσει ανάλογα την ανακοίνωση περί επιείκειας.

(218) Η Επιτροπή θα εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παράβασης λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της, τον πραγματικό της αντίκτυπο στην αγορά, εφόσον αυτός είναι δυνατό να μετρηθεί, και το μέγεθος της σχετικής αγοράς. Ο ρόλος που διαδραμάτισε κάθε επιχείρηση η οποία συμμετείχε στην παράβαση θα εκτιμηθεί σε ατομική βάση.

β) ΤΟ ΠΟΣΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

(219) Η σύμπραξη αποτέλεσε σκόπιμη παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ: τελώντας πλήρως εν γνώσει ότι οι πράξεις τους περιορίζουν τον ανταγωνισμό, και επιπλέον ότι είναι παράνομες, οι κορυφαίοι παραγωγοί νουκλεοτιδίων συνενώθηκαν για να συστήσουν μυστικό και διαρκές σύστημα αποσκοπώντας στον περιορισμό του ανταγωνισμού.

1. ***Βασικό ποσό του προστίμου***

(220) Το βασικό ποσό του προστίμου καθορίζεται με βάση τη σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης.

Σοβαρότητα

(221) Η Επιτροπή εκτιμά τη σοβαρότητα της παράβασης λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της, τον πραγματικό της αντίκτυπο στην αγορά, εφόσον αυτός είναι δυνατό να μετρηθεί, και το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς.

Φύση της παράβασης

(222) Από τα προεκτεθέντα πραγματικά περιστατικά προκύπτει ότι η παρούσα παράβαση συνίστατο σε πρακτικές κατανομής των αγορών και καθορισμού των τιμών, στοιχεία που εκ φύσεως αποτελούν τις σοβαρότερες παραβάσεις του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(223) Οι διευθετήσεις της σύμπραξης έγιναν από μεγάλες επιχειρήσεις με παγκόσμιες δραστηριότητες και σχεδιάστηκαν, κατευθύνονταν και ενθαρρύνονταν από υψηλά ιστάμενα στελέχη κάθε συμμετέχουσας επιχείρησης ([141]). Λόγω της φύσης της, η εφαρμογή μιας συμφωνίας σύμπραξης όπως αυτή που περιγράφεται ανωτέρω προκαλεί σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού, η οποία ωφελεί αποκλειστικά τους παραγωγούς που συμμετέχουν στη σύμπραξη και είναι επιβλαβής για τους πελάτες και, εν τέλει, για το ευρύ κοινό.

(224) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρούσα παράβαση αποτέλεσε λόγω της φύσης της πολύ σοβαρή παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(225) Η Ajinomoto ισχυρίζεται ότι στην εν λόγω υπόθεση, διάφορα στοιχεία δείχνουν ότι η παράβαση όχι μόνο είχε περιορισμένο αντίκτυπο στην αγορά, αλλά και ότι δεν ήταν σοβαρή, όπως αποφαίνεται η Επιτροπή. Μεταξύ των στοιχείων αυτών συγκαταλέγεται το γεγονός ότι ο ευρωπαϊκός τομέας νουκλεοτιδίων έχει περιορισμένο μέγεθος, το γεγονός ότι η παράβαση δεν εφαρμόστηκε πλήρως, το γεγονός ότι τα νουκλεοτίδια αντιστοιχούν σε πολύ μικρό ποσοστό του κόστους των τελικών προϊόντων και εξ αυτού η ζημία που υπέστησαν οι καταναλωτές ήταν περιορισμένη, καθώς και το γεγονός ότι η δυνατότητα να υποκινηθούν οι προμηθευτές σε αντιπαλότητα μεταξύ τους περιόρισε τη ζημία στους άμεσους πελάτες.

(226) Η Επιτροπή πρέπει να απορρίψει τα ανωτέρω επιχειρήματα. Είναι σαφές ότι οι συμπράξεις καθορισμού των τιμών και κατανομής των αγορών εκ φύσεως θέτουν σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Θα ήταν εσφαλμένο να θεωρηθεί λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς ότι η παρούσα παράβαση δεν ήταν πολύ σοβαρή. Εκείνο που προέχει είναι ότι η κανονική δομή του ανταγωνισμού που θα επικρατούσε στην ενιαία αγορά νουκλεοτιδίων αντικαταστάθηκε από σύστημα αθέμιτης σύμπραξης που αφορούσε την τιμή του προϊόντος, δηλαδή τη βασική συνιστώσα του ανταγωνισμού. Όπως αποδεικνύεται στις ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις, οι διευθετήσεις εφαρμόστηκαν πράγματι και είχαν πραγματικό αντίκτυπο στην αγορά νουκλεοτιδίων του ΕΟΧ ([142]). Συνεπώς, η παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ θεωρείται πολύ σοβαρή. Η Επιτροπή εξετάζει το επιχείρημα σχετικά με το περιορισμένο μέγεθος της αγοράς στις αιτιολογικές σκέψεις 241 και 242.

([141]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 57 και επόμενες.

([142]) Τα υπόλοιπα στοιχεία που επικαλείται η Ajinomoto εξετάζονται επίσης στην ενότητα «αντίκτυπος στην αγορά».

Ο πραγματικός αντίκτυπος της παράβασης στην αγορά νουκλεοτιδίων του ΕΟΧ

(227) Η παράβαση διεπράχθη από επιχειρήσεις οι οποίες κατά τη σχετική περίοδο κατείχαν τη μερίδα του λέοντος στην παγκόσμια και στην ευρωπαϊκή αγορά νουκλεοτιδίων. Επιπλέον, οι διευθετήσεις αποσκοπούσαν ειδικά στην αύξηση των τιμών σε επίπεδα υψηλότερα από αυτά που θα επιτυγχάνονταν διαφορετικά και στον περιορισμό των πωλούμενων ποσοτήτων. Δεδομένου ότι οι εν λόγω διευθετήσεις εφαρμόστηκαν, είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά.

(228) Δεν απαιτείται να προσδιοριστεί λεπτομερώς η διαφορά με τις τιμές που θα διαμορφώνονταν απουσία των διευθετήσεων. Ειδικότερα, η διαφορά αυτή δεν μπορεί πάντα να μετρηθεί κατά τρόπο αξιόπιστο, καθότι ορισμένοι εξωτερικοί παράγοντες μπορεί να έχουν επηρεάσει ταυτόχρονα την εξέλιξη της τιμής τους προϊόντος, γεγονός που καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά τη σχετική σημασία όλων των πιθανών αιτιακών παραγόντων.

(229) Ωστόσο, οι συμφωνίες σύμπραξης εφαρμόστηκαν. Καθόλη τη διάρκεια της σύμπραξης τα μέρη αντάλλασσαν πληροφορίες σχετικά με τις τιμές και τον όγκο των πωλήσεών τους και, βάσει των πληροφοριών αυτών, τα μέρη συμφωνούσαν τις τιμές στόχους (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 80, 89, 91, 92 έως 94, 97, 98, 104, 108 έως 111, 115, 116, 118 έως 131, 133, 135, 138 έως 141). Όπως αποδεικνύεται στο μέρος της παρούσας απόφασης που αφορά τα πραγματικά περιστατικά, οι τιμές στόχοι και οι αυξήσεις των τιμών συμφωνούνταν, ανακοινώνονταν στους πελάτες και εφαρμόζονταν σε ολόκληρο τον ΕΟΧ (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 86, 104, 118 έως 120, 122, 124, 126, 128, 134, 139 έως 141, 144). Τα μέρη παρακολουθούσαν στενά την εφαρμογή των συμφωνιών τους, οργανώνοντας τακτικές πολυμερείς και διμερείς συσκέψεις μεταξύ τους. Στις συσκέψεις αυτές τα μέρη αντάλλασσαν στοιχεία για τις πωλήσεις τους, συζητούσαν τις τιμές αγοράς (ελέγχοντας έτσι εάν είχαν επιτευχθεί οι συμφωνηθείσες τιμές στόχοι) και, εν ανάγκη, συμφωνούσαν να προσαρμόσουν τις τιμές στόχους (βλέπε για παράδειγμα αιτιολογικές σκέψεις 92, 109, 111, 124, 128 έως 130.

(230) Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και τις προσπάθειες που κατέβαλαν όλοι οι συμμετέχοντες στην περίπλοκη οργάνωση της σύμπραξης, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η επιζήμια για τον ανταγωνισμό συμφωνία εφαρμόστηκε καθόλη τη διάρκεια της συναφούς για την παράβαση περιόδου. Η διαρκής εφαρμογή επί εννέα έτη πρέπει να είχε αντίκτυπο στην αγορά.

(231) Η Ajinomoto υποστηρίζει ότι η Επιτροπή βασίζεται σε μαχητά τεκμήρια για να αποδείξει ότι η παράβαση είχε σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά. Σύμφωνα με την Ajinomoto, ο αντίκτυπος της παράβασης στην αγορά ήταν περιορισμένος. Ειδικότερα, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι στην πράξη ήταν πολύ δύσκολο να επιτευχθούν συμφωνίες για τις τιμές στόχους, αλλά ακόμη και όταν επιτυγχάνονταν συμφωνίες, οι συμφωνίες αυτές ποτέ δεν τηρούνταν πλήρως: η παρέκκλιση από τις διευθετήσεις ήταν συχνή και έμενε ατιμώρητη, ενώ δεν είχε δημιουργηθεί αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης. Συνεπώς, κατά την Ajinomoto, η παράβαση δεν εφαρμόστηκε πλήρως.

(232) Επιπλέον, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι το κόστος του νουκλεοτιδίων αντιπροσωπεύει κατά μέσον όρο λιγότερο από το 0,1 % της τιμής του τελικού προϊόντος και ότι η δυνατότητα υποκίνησης των προμηθευτών σε αντιπαλότητα μεταξύ τους περιόριζε τη ζημία για τους άμεσους καταναλωτές. Τέλος, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι η ανάλυση των οικονομικών συνθηκών κατά την υπό εξέταση περίοδο επιβεβαιώνει ότι η εξέλιξη των τιμών δείχνει την ύπαρξη ανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Προς επίρρωση του ισχυρισμού της, η Ajinomoto υπέβαλε έκθεση της RBB Economics που αναφέρει ότι δεν θεμελιώνεται το συμπέρασμα ότι κατά την περίοδο 1988-1997 οι τιμές ήταν ασυνήθως σταθερές ή ότι η πτώση των τιμών στο τέλος του 1998/στις αρχές του 1999 αντικατοπτρίζει τη λήξη της παράβασης. Σύμφωνα με την έκθεση, είναι αμφίβολη η αποτελεσματικότητα των τυχόν συμφωνιών κατανομής των πελατών μεταξύ των παραγωγών νουκλεοτιδίων και, δεύτερον, η πτώση των τιμών στο τέλος του 1998/στις αρχές του 1999 απορρέει από σημαντικές μεταβολές εξωτερικών παραγόντων της αγοράς που άλλαξαν ριζικά τους όρους τιμολόγησης στην Ευρώπη, και όχι από το τέλος της σύμπραξης: η σημαντική αύξηση της παραγωγικής ικανότητας που επήλθε από την έναρξη της λειτουργίας της μονάδας της Cheil στην Ινδονησία σε συνδυασμό με τη στασιμότητα της ζήτησης από το 1997 και εξής, οδήγησαν στην ύπαρξη υψηλής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας. Η υποτίμηση των νομισμάτων της Κορέας και της Ινδονησίας άσκησε πρόσθετες πιέσεις στις ευρωπαϊκές τιμές. Σε έγγραφο που συμπληρώνει την απάντησή της στην κοινοποίηση αιτιάσεων, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι οι μέσες εκτιμήσεις σχετικά με την παραγωγική ικανότητα που υπέβαλαν οι επιχειρήσεις στην Επιτροπή (και οι οποίες ήταν προσβάσιμες) επιβεβαιώνουν ότι η εξέλιξη των τιμών καθόλη τη διάρκεια της συναφούς περιόδου ήταν σύμφωνη με τις συνθήκες ανταγωνισμού και ότι η παράβαση είχε περιορισμένο αντίκτυπο στην αγορά.

(233) Στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Cheil εξάγει τα ίδια συμπεράσματα τονίζοντας ότι η απόφαση της Cheil να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα ήταν ο παράγοντας που προκάλεσε τη σημαντική πτώση των τιμών στο τέλος του 1998/στις αρχές του 1990. Η Cheil υποστηρίζει επίσης ότι λόγω του μικρού μεγέθους της αγοράς ο πραγματικός οικονομικός αντίκτυπος της παράνομης συμπεριφοράς ήταν μικρότερος, γεγονός που δικαιολογεί τον ορισμό του βασικού ποσού του προστίμου σε χαμηλότερο επίπεδο. Επιπλέον, η Cheil, υποστηριζόμενη από την Daesang ([143]), ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει υπόψη κατά τον καθορισμό την σοβαρότητας της παράβασης το γεγονός ότι ο αντίκτυπος της παράβασης στους καταναλωτές είναι αμελητέος, καθώς και το γεγονός ότι οι κορεατικές επιχειρήσεις «εσύρθησαν» σε ένα προϋπάρχον σχέδιο.

(234) Ομοίως, η Takeda υποστηρίζει ότι ακόμη και ο μέγιστος δυνατός αντίκτυπος στους τελικούς καταναλωτές είναι πολύ περιορισμένος λόγω του μικρού μεγέθους της ευρωπαϊκής αγοράς, του γεγονότος ότι τα νουκλεοτίδια αγοράζονται από μεγάλους παραγωγούς τροφίμων και όχι από τους τελικούς καταναλωτές και λόγω του ότι τα νουκλεοτίδια αποτελούν μικρό παράγοντα κόστους επί του τελικού προϊόντος. Η Takeda επιφυλάσσεται επίσης των δικαιωμάτων της ως προς το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν επεδίωξε να εκφράσει ποσοτικά την ακριβή αύξηση των τιμών συνεπεία της παράβασης σε επίπεδα υψηλότερα από αυτά που θα επιτυγχάνονταν.

([143]) Βλέπε την απάντηση της Daesang με ημερομηνία 20 Σεπτεμβρίου 20002, καθώς και την περίληψη που εστάλη με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 2002.

(235) Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλαν τα μέρη για να ελαχιστοποιήσουν το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η σύμπραξη είχε πραγματικό αντίκτυπο στην αγορά δεν είναι αμάχητο. Οι διευκρινίσεις σχετικά με τη σταθερότητα των τιμών μεταξύ 1988-1997 και την πτώση των τιμών στο τέλος του 1998/στις αρχές του 1999 έχουν ενδεχομένως κάποια ισχύ (ιδίως σε ό,τι αφορά την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας που προκλήθηκε από την έναρξη της λειτουργίας της νέας μονάδας της Cheil στην Ινδονησία προς το τέλος της σύμπραξης), αλλά δεν αποδεικνύουν κατά τρόπο πειστικό ότι η εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης δεν μπορούσε να διαδραματίσει ρόλο στον ορισμό και τις διακυμάνσεις των τιμών στην αγορά νουκλεοτιδίων. Ειδικότερα, δεδομένου ότι τα μέρη αντικατέστησαν την αβεβαιότητα του ελεύθερου ανταγωνισμού με τη διαρκή αθέμιτη σύμπραξη, οι τιμές κατ' ανάγκη ορίζονταν σε επίπεδο διαφορετικό από αυτό θα επικρατούσε σε μια ανταγωνιστική αγορά.

(236) Το γεγονός, το οποίο υπογραμμίζεται από την Ajinomoto και την Cheil, ότι προς το τέλος της σύμπραξης η παραγωγική ικανότητα αυξήθηκε σημαντικά σε περίοδο μειωμένης ζήτησης, με αποτέλεσμα την πτώση των τιμών (και τη μείωση του ποσοστού χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας των αντίστοιχων παραγωγών), ασφαλώς δείχνει ότι προς το τέλος της σύμπραξης τα μέρη δυσκολεύονταν να επηρεάσουν τις τιμές, ενώ επικρατούσαν δυσχερείς συνθήκες στην αγορά, και ίσως ακόμη δείχνει τους λόγους για τους οποίους κατέρρευσε η σύμπραξη. Ωστόσο, δεν αποδεικνύει ότι η παράνομη πρακτική δεν είχε αντίκτυπο στην αγορά κατά την εννεαετή ύπαρξη της σύμπραξης, ούτε αποδεικνύει ότι οι τιμές δεν διατηρούνταν σε υψηλότερο επίπεδο από αυτό που θα επιτυγχανόταν υπό συνθήκες ανταγωνισμού.

(237) Αντίθετα, εξετάζοντας τις συνδυασμένες προσπάθειες των μελών της σύμπραξης (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 75 έως 149, εύλογα εξάγεται το συμπέρασμα ότι καθόλη τη διάρκεια της σύμπραξης, τα μέλη της σύμπραξης κατόρθωσαν να διατηρήσουν τις τιμές σε υψηλότερο επίπεδο από αυτό που θα διαμορφωνόταν χωρίς τις παράνομες διευθετήσεις.

(238) Ακόμη και αν τα αποτελέσματα που επεδίωκαν οι συμμετέχοντες στη σύμπραξη δεν επιτυγχάνονταν πλήρως, τούτο δεν θα αποδείκνυε ότι η σύμπραξη δεν επηρέασε την αγορά. Επιπλέον, θα ήταν αδιανόητο να συμφωνούν τα μέρη επανειλημμένα να συναντώνται σε διάφορα μέρη του κόσμου για να καθορίσουν τιμές στόχους κατά τη διάρκεια της σύμπραξης, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους που διέτρεχαν, εάν θεωρούσαν ότι η σύμπραξη είτε δεν θα είχε κανέναν αντίκτυπο στην αγορά νουκλεοτιδίων είτε ότι θα είχε μικρό αντίκτυπο. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να αναφερθεί ως παράδειγμα το γεγονός ότι η Ajinomoto έδωσε συγχαρητήρια σε όλα τα μέλη της σύμπραξης κατά τη διάρκεια μιας σύσκεψης της σύμπραξης για την επιτυχή εφαρμογή των τιμών στόχων του 1995 [βλέπε αιτιολογική σκέψη 126 ή παράρτημα Ζ των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang ([144]))].

(239) Στις απαντήσεις τους προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Ajinomoto, η Cheil και η Daesang υποστήριξαν επίσης ότι τα ίδια τα αποδεικτικά στοιχεία της Επιτροπής δείχνουν ότι συχνά αγνοούσαν τις διευθετήσεις και συχνά ενεργούσαν αυτόνομα στην αγορά. Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Η Επιτροπή διαθέτει άφθονα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η Ajinomoto, η Daesang και η Cheil συνέχισαν να συμμετέχουν στην παράβαση καθόλη τη διάρκειά της (γεγονός που δεν αμφισβητήθηκε από τα μέρη, εξαιρουμένης της Ajinomoto όσον αφορά τη συμμετοχή της μετά τον Αύγουστο του 1996), αλλά επιπλέον το γεγονός ότι ορισμένα μέρη είχαν «κρυφές επιδιώξεις» που τα έκαναν να αγνοούν εν μέρει τις δεσμεύσεις τους προς τους άλλους συμμετέχοντες της σύμπραξης δεν σημαίνει ότι δεν εφάρμοσαν τη συμφωνία σύμπραξης. Όπως έχει αποφανθεί το Πρωτοδικείο στην υπόθεση Cascades κατά Επιτροπής, «μια επιχείρηση που, παρά τη διαβούλευση με τους ανταγωνιστές της, ακολουθεί μια λίγο ως πολύ ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά ενδέχεται απλώς να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της» ([145]).

Το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς

(240) Η σύμπραξη κάλυπτε ολόκληρη την κοινή αγορά και, μετά τη δημιουργία του, ολόκληρο τον ΕΟΧ. Η κοινή αγορά και ο ΕΟΧ βρίσκονταν σε όλη τους την έκταση υπό την επίδραση της αθέμιτης σύμπραξης. Συνεπώς, όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας, η Επιτροπή θεωρεί ότι ολόκληρη η Κοινότητα και, μετά τη δημιουργία του, ολόκληρος ο ΕΟΧ επηρεάστηκαν από τη σύμπραξη.

Συμπέρασμα της Επιτροπής ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης

(241) Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της εξεταζόμενης συμπεριφοράς, τον πραγματικό της αντίκτυπο στην αγορά νουκλεοτιδίων και το γεγονός ότι κάλυπτε το σύνολο της κοινής αγοράς και το σύνολο του ΕΟΧ, μετά την ίδρυσή του, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθύνεται η παρούσα απόφαση διέπραξαν πολύ σοβαρή παράβαση του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(242) Πρέπει να γίνει σαφής διαχωρισμός μεταξύ του θέματος του μεγέθους της αγοράς προϊόντος και του θέματος του πραγματικού αντίκτυπου της παράβασης στην αγορά προϊόντος. Δεν είναι πρακτική της Επιτροπής να θεωρεί το μέγεθος της αγοράς προϊόντος ως συναφή παράγοντα για την εκτίμηση της σοβαρότητας.

(243) Ωστόσο, χωρίς να θίγεται η πολύ σοβαρή φύση της παράβασης, στην παρούσα υπόθεση η Επιτροπή θα λάβει υπόψη το περιορισμένο μέγεθος της αγοράς προϊόντος.

([144]) Βλέπε σελίδα 1076 του φακέλου της Επιτροπής.

([145]) Υπόθεση Τ-308/94 Cascades κατά Επιτροπής [1998] Συλλογή ΙΙ-925, παράγραφος 230.

Κατάταξη των συμμετεχόντων στη σύμπραξη

(244) Στην κατηγορία των πολύ σοβαρών παραβάσεων, η κλίμακα των προβλεπόμενων ποσών του πιθανού προστίμου παρέχει τη δυνατότητα να διαφοροποιηθεί η μεταχείριση των επιχειρήσεων, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πραγματική οικονομική δυνατότητα των αυτουργών της παράβασης να προξενήσουν σημαντική ζημία στον ανταγωνισμό, καθώς και να οριστεί το πρόστιμο σε τέτοιο επίπεδο ώστε να έχει την ενδεδειγμένη αποτρεπτική χρησιμότητα. Τούτο είναι απαραίτητο ιδίως σε περιπτώσεις, όπως η παρούσα, στις οποίες υπάρχει σημαντική διαφορά ως προς το μερίδιο αγοράς των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην παράβαση.

(245) Στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης, στην οποία εμπλέκονται αρκετές επιχειρήσεις, κατά τον καθορισμό του βασικού ποσού των προστίμων είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και κατ' επέκταση ο πραγματικός αντίκτυπος της παράνομης συμπεριφοράς της στον ανταγωνισμό.

(246) Προς τούτο, οι επιχειρήσεις μπορούν να χωριστούν σε διαφορετικές κατηγορίες, ανάλογα με τη σχετική σημασία τους στην οικεία αγορά, με την επιφύλαξη προσαρμογής, όπου κρίνεται σκόπιμο, για να ληφθούν υπόψη άλλοι παράγοντες και ιδίως για να εξασφαλιστεί η ενδεδειγμένη αποτρεπτική χρησιμότητα.

(247) Στην παρούσα υπόθεση η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μερίδια που κατέχουν οι επιχειρήσεις στην παγκόσμια αγορά του προϊόντος αποτελούν την ενδεδειγμένη βάση σύγκρισης της σχετικής σημασίας των επιχειρήσεων στην οικεία αγορά. Λόγω του παγκόσμιου χαρακτήρα της αγοράς, τα στοιχεία αυτά παρέχουν την καταλληλότερη εικόνα της ικανότητας των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να προξενήσουν σημαντική ζημία σε άλλες επιχειρήσεις στην κοινή αγορά ή/και στον ΕΟΧ. Επιπλέον, το παγκόσμιο μερίδιο αγοράς οποιουδήποτε μέλους της σύμπραξης είναι επίσης ενδεικτικό για τη συνεισφορά του στην αποτελεσματικότητα της σύμπραξης στο σύνολό της ή, αντίστροφα, για την αστάθεια που θα έπληττε τη σύμπραξη αν δεν συμμετείχε. Η σύγκριση βασίζεται στα μερίδια στην παγκόσμια αγορά του προϊόντος κατά το τελευταίο πλήρες ημερολογιακό έτος ύπαρξης της σύμπραξης (1997).

(248) Η Ajinomoto ήταν σταθερά ο μεγαλύτερος παραγωγός νουκλεοτιδίων στη σχετική γεωγραφική αγορά. Το 1997 το εκτιμώμενο μερίδιό της στην παγκόσμια αγορά ήταν 40 % έως 50 %.

(249) Η Takeda, η Cheil και η Daesang ήταν μικρότερες επιχειρήσεις στην παγκόσμια αγορά νουκλεοτιδίων. Το 1997 τα αντίστοιχα εκτιμώμενα μερίδια αγοράς τους ήταν 10 % έως 20 %, περισσότερο από δύο φορές μικρότερα από το μερίδιο αγοράς της Ajinomoto, της μεγαλύτερης επιχείρησης.

(250) Συνεπώς, η Ajinomoto υπάγεται στην πρώτη κατηγορία. Η Takeda, η Cheil και η Daesang υπάγονται στη δεύτερη κατηγορία.

(251) Βάσει των ανωτέρω, τα βασικά ποσά των προστίμων με βάση τη σοβαρότητα της παράβασης ορίζονται ως εξής:

— Ajinomoto: 6 εκατ. EUR,

— Takeda, Daesang και Cheil: 2,4 εκατ. EUR.

Ενδεδειγμένη αποτρεπτική χρησιμότητα

(252) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ενδεδειγμένη αποτρεπτική χρησιμότητα του προστίμου και να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους διαθέτουν τις γνώσεις και τα νομικοοικονομικά μέσα που χρειάζονται για να μπορούν να αξιολογήσουν καλύτερα τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς τους και τις συνέπειές της από την άποψη της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, η Επιτροπή θα εκτιμήσει επίσης αν χρειάζεται περαιτέρω προσαρμογή του αρχικού ποσού για κάποια επιχείρηση.

(253) Με παγκόσμιο κύκλο εργασιών 8,7 δισ. EUR και 9,2 δισ. EUR αντίστοιχα το 2001, η Ajinomoto και η Takeda είναι πολύ μεγαλύτερες επιχειρήσεις από την Daesang [παγκόσμιος κύκλος εργασιών 1,4 δισ. EUR (2001)] και την Cheil (παγκόσμιος κύκλος εργασιών 1,9 δισ. EUR το 2001). Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να προσαρμοστεί ανοδικά το αρχικό ποσό των προστίμων που προκύπτει από το κριτήριο της σχετικής σημασίας στη σχετική αγορά, προκειμένου να ληφθούν υπόψη το μέγεθος και οι συνολικοί πόροι της Ajinomoto και της Takeda αντίστοιχα.

(254) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι για να εξασφαλιστεί η αποτρεπτική χρησιμότητα το αρχικό ποσό του προστίμου που ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 251 πρέπει να αυξηθεί κατά 100 % φθάνοντας τα 12 εκατ. EUR όσον αφορά την Ajinomoto και κατά 100 % φθάνοντας τα 4,8 εκατ. EUR όσον αφορά την Takeda.

Διάρκεια της παράβασης

(255) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Daesang παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης από τις 19 Δεκεμβρίου 1988 μέχρι το τέλος του 1997 και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από την 1η Ιανουαρίου 1994 μέχρι το τέλος του 1997.

(256) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Cheil παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης από τον Μάρτιο του 1989 μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998 και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από την 1η Ιανουαρίου 1994 μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998.

(257) Η Takeda υποστήριξε ότι η Επιτροπή πρέπει να θεωρήσει την ημερομηνία της τελευταίας γνωστής σύσκεψης της σύμπραξης ως ημερομηνία περάτωσης της παράβασης. Όπως αποδεικνύεται ανωτέρω στην ενότητα «Διάρκεια», τα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου δείχνουν ότι η 2α Ιουνίου 1998 ήταν, πράγματι, η ημερομηνία της τελευταίας γνωστής παράνομης επαφής μεταξύ της Takeda και ενός μέλους της σύμπραξης. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Takeda παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης από τις 8 Νοεμβρίου 1988 μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998 και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από την 1η Ιανουαρίου 1994 μέχρι τις 2 Ιουνίου 1998.

(258) Τέλος, η Ajinomoto αμφισβητεί τη διάρκεια της παράβασης, παραδεχόμενη μόνο τη συμμετοχή της στην παράβαση μέχρι τον Αύγουστο του 1996. Η διάρκεια της συμμετοχής της Ajinomoto στη σύμπραξη εξετάζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 202-210). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Ajinomoto παρέβη το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης από τις 8 Νοεμβρίου 1988 μέχρι τουλάχιστον τον Σεπτέμβριο του 1997 και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ από την 1η Ιανουαρίου 1994 μέχρι τουλάχιστον τον Σεπτέμβριο του 1997.

(259) Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Takeda, η Ajinomoto, η Daesang και η Cheil διέπραξαν την παράβαση αντίστοιχα επί 9 έτη και 6 μήνες (Takeda), 8 έτη και 9 μήνες (Ajinomoto), 9 έτη (Daesang) και 9 έτη και 2 μήνες (Cheil), δηλαδή η παράβασή τους είχε μεγάλη διάρκεια (άνω των 5 ετών). Τα αρχικά ποσά των προστίμων που καθορίστηκαν με βάση τη σοβαρότητα της παράβασης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 251 και αιτιολογική σκέψη 254) αυξάνονται, συνεπώς, κατά 10 % για κάθε χρόνο και κατά 5 % για κάθε έξι μήνες, δηλαδή κατά 95 % όσον αφορά την Takeda, κατά 90 % όσον αφορά την Cheil και την Daesang και κατά 85 % όσον αφορά την Ajinomoto.

(260) Ωστόσο, η Cheil υποστηρίζει στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων ότι, παρόλο που στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17 και του άρθρου 65 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚΑΧ [146] αναφέρεται ότι για τις παραβάσεις «μεγάλης διάρκειας» επιβάλλεται προσαύξηση ύψους 10 % για κάθε έτος, τούτο δεν σημαίνει ότι κάθε παράβαση πρέπει να υπόκειται στην εν λόγω «κατ' έτος» προσαύξηση. Ειδικότερα, η Cheil υποστηρίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο η προσαύξηση που θα εφαρμοστεί με βάση τη διάρκεια να είναι μικρότερη από το σύνηθες 10 % κατ' έτος για την περίοδο από τον Μάρτιο του 1989 μέχρι την αρχή του 1992, λαμβάνοντας υπόψη τη μικρή συμμετοχή της Cheil στην παράβαση κατά την εν λόγω περίοδο (και κατ' επέκταση τον μικρό αντίκτυπο στην αγορά). Ομοίως, η Cheil υποστηρίζει ότι όσον αφορά τα γεγονότα μετά το 1996, δικαιολογείται η ίδια προσέγγιση δεδομένου ότι η ένταση των γεγονότων ήταν πολύ μικρότερη και συνεκτιμώντας την απόφαση που έλαβε η Cheil το 1996 να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα (η οποία τέθηκε σε εφαρμογή προς το τέλος της δεκαετίας του 1990).

(261) Η Επιτροπή πρέπει να απορρίψει το ανωτέρω επιχείρημα. Η συμμετοχή της Cheil στην παράβαση καθόλη τη διάρκεια αυτής αποδεικνύεται στο μέρος της παρούσας απόφασης που πραγματεύεται τα πραγματικά περιστατικά. Αποδείχθηκε επίσης ότι η παράβαση είχε αντίκτυπο στην αγορά του ΕΟΧ. Το γεγονός και μόνο ότι κάθε συμμετέχων σε μια σύμπραξη δύναται να διαδραματίζει το ρόλο που προσιδιάζει στις ιδιαίτερες συνθήκες του δεν αίρει την ευθύνη του για την παράβαση στο σύνολό της. Μια επιχείρηση που συμμετέχει σε μια κοινή παράνομη πράξη με ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση του κοινού στόχου είναι συνυπαίτια, για όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της στο κοινό σχέδιο, των ενεργειών των λοιπών συμμετεχόντων στο πλαίσιο της ίδιας παραβάσεως [147]. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Cheil συμμετείχε στην παράβαση κατά τον ίδιο τρόπο καθόλη τη διάρκεια της παράβασης.

[146] ΕΕ C 9 της 14.1.1998, σ. 3.

[147] Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Anic, παράγραφος 83.

Συμπέρασμα ως προς τα βασικά ποσά

(262) Συνεπώς, τα βασικά ποσά των προστίμων πρέπει να οριστούν ως εξής:

— Takeda: 9 360 000 EUR,

— Ajinomoto: 22 200 000 EUR,

— Daesang: 4 560 000 EUR,

— Cheil: 4 560 000 EUR.

2. ***Επιβαρυντικές περιστάσεις***

(263) Η Επιτροπή δεν έχει εντοπίσει επιβαρυντικές περιστάσεις που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη στην παρούσα απόφαση.

3. ***Ελαφρυντικές περιστάσεις***

Αποκλειστικά παθητικός ρόλος στην παράβαση

(264) Η Cheil και η Daesang δηλώνουν στην απάντησή τους [148] ότι διαδραμάτιζαν πάντα παθητικό ρόλο στη διάπραξη της παράβασης ή μιμήθηκαν απλώς τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων. Σύρθηκαν σε μια προϋπάρχουσα σύμπραξη με επικεφαλής της Takeda και, σε μικρότερο βαθμό, την Ajinomoto, οι οποίες επεδίωκαν να προστατεύσουν τις αγορές τους και να περιορίσουν τον ανταγωνισμό μέσω ανταγορών. Η Ajinomoto δηλώνει σχετικά ότι διαδραμάτισε υποδεέστερο ρόλο σε σχέση με την Takeda, η οποία πρέπει να θεωρηθεί ως το πραγματικό ηγετικό μέλος της σύμπραξης. Επιπλέον, οι κορεάτες παραγωγοί υποστηρίζουν ότι είναι πολύ μικρότερες επιχειρήσεις από τις αντίστοιχες ιαπωνικές, γεγονός που επίσης δείχνει τον περιορισμένο αντίκτυπο της συμπεριφοράς τους στην αγορά.

(265) Η πραγματική οικονομική δυνατότητα των επιχειρήσεων να επηρεάσουν την αγορά του ΕΟΧ βάσει του οικονομικού τους μεγέθους ελήφθη υπόψη κατά τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 244 έως 251).

(266) Ακόμη και αν, βάσει των ανωτέρω δηλώσεων, υπήρχαν ορισμένα στοιχεία που έδειχναν ότι οι ιαπωνικές επιχειρήσεις ξεκίνησαν τη σύμπραξη και ανέλαβαν την πρωτοβουλία να οργανώσουν ορισμένες συσκέψεις, η Επιτροπή δεν έχει κανένα λόγο να θεωρήσει ότι οι κορεάτες παραγωγοί διαδραμάτισαν αποκλειστικά παθητικό ρόλο στη διάπραξη της παράβασης ή μιμήθηκαν απλώς τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων. Αμφότερες οι επιχειρήσεις συμμετείχαν στη συντριπτική πλειονότητα των γνωστών συσκέψεων της σύμπραξης και έλαβαν μέρος στην παράβαση άμεσα και ενεργά. Ειδικότερα, η Cheil και η Daesang λάμβαναν μέρος στις συσκέψεις και αντάλλασσαν πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις καθόλη τη διάρκεια της συμμετοχής τους. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι διαδραμάτισαν αποκλειστικά «παθητικό ρόλο» [149].

[148] Βλέπε επίσης περιληπτική δήλωση της Daesang με ημερομηνία 27 Νοεμβρίου 2002.

[149] Βλέπε για παράδειγμα παράγραφο 365 της απόφαση της Επιτροπής 2001/418/ΕΚ στην υπόθεση COMP/36.545/F3 Αμινοξέα (ΕΕ L 152 της 7.6.2001, σ. 24).

(267) Για παράδειγμα, η έκθεση της ίδιας της Daesang σχετικά με τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 1995 με σκοπό την ανασκόπηση της συνεργασίας κατά το 1995 ([150]) δείχνει σαφώς ότι όλα τα μέρη είχαν συνεργαστεί για να εφαρμοστούν οι αυξήσεις των τιμών το 1995 και ότι όλα τα μέρη συμφώνησαν να συνεχίσουν τη συνεργασία τους κατά το 1996. Όπως προκύπτει από τα πραγματικά περιστατικά, η Cheil και η Daesang με τη σειρά τους διατύπωναν και αυτές προτάσεις σχετικά με τις τιμές στόχους και πραγματοποιούσαν συσκέψεις μεταξύ τους για να καθορίσουν την κοινή τους στάση στις συσκέψεις των παραγωγών.

(268) Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων στην παρούσα υπόθεση, όπως περιγράφονται στο μέρος της παρούσας απόφασης που πραγματεύεται τα πραγματικά περιστατικά, η εικόνα που διαμορφώνεται δείχνει την ύπαρξη μιας σύμπραξης όλα τα μέλη της οποίας συμμετείχαν ενεργά και άμεσα στην παράβαση, ανταλλάσσοντας στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις τους, εξετάζοντας και συζητώντας σχετικά με τις τιμές στόχους. Όλοι οι συμμετέχοντες είχαν κοινό συμφέρον στις διευθετήσεις. Διαπιστώθηκε ότι όλα τα μέλη της σύμπραξης λάμβαναν μέρος στις περισσότερες συσκέψεις της σύμπραξης και οργάνωναν εκ περιτροπής τις συσκέψεις αυτές. Συνεπώς, καμία επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πρωτοστάτησε στην παράβαση κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών.

Μη εφαρμογή των παράνομων συμφωνιών στην πράξη

(269) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 229, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι επιζήμιες για τον ανταγωνισμό συμφωνίες εφαρμόστηκαν. Συνεπώς, η εν λόγω ελαφρυντική περίσταση δεν έχει εφαρμογή σε κανέναν αποδέκτη της παρούσας απόφασης Η Επιτροπή επισημαίνει ότι κατ' αρχήν, μια συμφωνία που περιορίζει τον ανταγωνισμό εφαρμόζεται όταν τα μέλη της σύμπραξης καθορίζουν τη συμπεριφορά τους στην αγορά σύμφωνα με τις εκπεφρασμένες κοινές προθέσεις. Στην περίπτωση επαναλαμβανόμενων συμφωνιών, που συνάπτονται για μεγάλο διάστημα, τεκμαίρεται ότι οι συμφωνίες εφαρμόστηκαν από κάθε συμμετέχοντα, καθότι διαφορετικά δεν θα συμφωνούσαν επανειλημμένα να συναντώνται σε διάφορα σημεία του κόσμου για να καθορίσουν τις τιμές και να κατανείμουν τους πελάτες κατά τη διάρκεια μιας τόσο μεγάλης χρονικής περιόδου. Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλαν τα μέρη δεν είναι ικανό να ανατρέψει τις αποδείξεις που παρέθεσε η Επιτροπή.

(270) Όπως προαναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 239, μια επιχείρηση που, παρά τη διαβούλευση με τους ανταγωνιστές της, ακολουθεί μια λίγο ως πολύ ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά ενδέχεται απλώς να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της ([151]). Συνεπώς, το γεγονός ότι τα μέρη, όπως ισχυρίζονται, τακτικά δεν τηρούσαν τις συμφωνηθείσες διευθετήσεις, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ικανή απόδειξη της μη εφαρμογής των συμφωνιών.

Άλλες ελαφρυντικές περιστάσεις

(271) Στην απάντησή της προς την κοινοποίηση αιτιάσεων, η Ajinomoto υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να θεωρήσει την μονομερή και οικειοθελή εκ μέρους της περάτωση της συμμετοχής της στην παράβαση, και μάλιστα πριν από την παρέμβαση της Επιτροπής, ως ελαφρυντική περίσταση, όπως και το γεγονός ότι αυτή η μονομερής αποχώρηση συνέβαλε στη διαλεύκανση της παράβασης.

(272) Προς επίρρωση των ανωτέρω, η Ajinomoto επικαλείται τα εσωτερικά υπομνήματα της Takeda με ημερομηνία 28 Μαΐου 1997 και 9 Ιουνίου 1997 ([152]), και την εταιρική δήλωση της Takeda ([153]), όπου γίνεται αναφορά στις ανησυχίες των μελών της σύμπραξης σχετικά με την απόφαση της Ajinomoto να μην συμμετέχει πλέον στις πολυμερείς συσκέψεις μετά τον Αύγουστο του 1996 και στις συνέπειες που θα είχε η απόφαση αυτή στις συσκέψεις.

(273) Το ανωτέρω επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί. Στην ενότητα «Διάρκεια» αποδεικνύεται ότι η απόφαση της Ajinomoto να μην συμμετέχει πλέον στις πολυμερείς συσκέψεις μετά τον Αύγουστο του 1996 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απόδειξη της μονομερούς περάτωσης της συμμετοχής της στην παράβαση μετά την ανωτέρω ημερομηνία. Αντίθετα, η Επιτροπή θεωρεί ότι συνέχισε να συμμετέχει στην παράβαση διατηρώντας διμερείς επαφές με την Takeda, κατά τις οποίες συζητούσαν σχετικά με την αγορά και τις τιμές των νουκλεοτιδίων. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι η μη συμμετοχή της Ajinomoto στις πολυμερείς συσκέψεις διαδραμάτισε ελάσσονα ρόλο, ή και κανένα ρόλο, στη «διαλεύκανση» της σύμπραξης.

(274) Η Cheil υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι της έχει ήδη επιβληθεί πρόστιμο για την εν λόγω παράβαση στις ΗΠΑ, ισχυριζόμενη ότι οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να εκτίθενται σε «διπλό κίνδυνο» και ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να ορίσει το ύψος του προστίμου μόνο με βάση τις συνέπειες της παράβασης στη σχετικά μικρή κοινοτική αγορά.

(275) Το ανωτέρω επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σε άλλες έννομες τάξεις, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, δεν έχουν καμία σχέση με τα πρόστιμα που επιβάλλονται για την παράβαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού. Η άσκηση της δικαιοδοσίας των Ηνωμένων Πολιτειών (ή κάθε άλλης τρίτης χώρας) σε υπόθεση σύμπραξης ουδόλως περιορίζει ή αποκλείει την αρμοδιότητα της Επιτροπής βάσει του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού. Επισημαίνεται ότι βάσει της αρχής της εδαφικότητας, το άρθρο 81 της συνθήκης περιορίζεται σε περιορισμούς του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, το δε άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ περιορίζεται σε περιορισμούς του ανταγωνισμού στην αγορά του ΕΟΧ. Αντίστοιχα, οι αρχές ανταγωνισμού των ΗΠΑ ασκούν τη δικαιοδοσία τους μόνο κατά το μέτρο που η συμπεριφορά έχει άμεσες και επιδιωκόμενες συνέπειες στις Ηνωμένες Πολιτείες.

([150]) Βλέπε παράρτημα Ζ των συμπληρωματικών στοιχείων που υπέβαλε η Daesang, στη σελίδα 1076 του φακέλου της Επιτροπής.

([151]) Υπόθεση Τ-308/94 Cascades SA κατά Επιτροπής, παράγραφος 230.

([152]) Αντίστοιχα στις σελίδες 2147 και 2151 του φακέλου της Επιτροπής.

([153]) Δήλωση της Takeda στη σελίδα 2173 του φακέλου της Επιτροπής.

(276) Η Takeda υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι έχει ήδη καταβάλει σημαντικό πρόστιμο στο πλαίσιο της υπόθεσης των βιταμινών ([154]). Η Ajinomoto προβάλλει ένα παρόμοια επιχείρημα σχετικά με το πρόστιμο που κατέβαλε στο πλαίσιο της υπόθεσης της λυσίνης ([155]). Η Επιτροπή απορρίπτει το εν λόγω επιχείρημα. Η υπόθεση των βιταμινών και η υπόθεση της λυσίνης δεν αφορούν την παράβαση της Takeda και της Ajinomoto στην αγορά νουκλεοτιδίων και, συνεπώς, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης.

(277) Η Cheil και η Daesang υποστηρίζουν επίσης ότι τακτικά δεν τηρούσαν τις διευθετήσεις, αλλά και ενεργούσαν αντίθετα προς αυτές, όπως αυξάνοντας την παραγωγική ικανότητα ή προσφέροντας τιμές χαμηλότερες από τις τιμές στόχους.

(278) Η Επιτροπή υπογραμμίζει για άλλη μια φορά το γεγονός ότι, όταν μια επιχείρηση, η οποία έχει αποδεδειγμένα συμμετάσχει σε αθέμιτη σύμπραξη με τους ανταγωνιστές της σχετικά με τις τιμές, δεν συμπεριφέρεται πάντα στην αγορά κατά τον τρόπο που έχει συμφωνηθεί με τους ανταγωνιστές της, τούτο δεν αποτελεί απαραίτητα στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίσταση κατά τον καθορισμό του επιβαλλόμενου προστίμου. Όπως προαναφέρθηκε, μια επιχείρηση που, παρά τη διαβούλευση με τους ανταγωνιστές της, ακολουθεί μια λίγο ως πολύ ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά ενδέχεται απλώς να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της ([156]).

(279) Η Ajinomoto, η Cheil και η Takeda επισημαίνουν επίσης ότι έλαβαν μέτρα για να παρεμποδίσει τυχόν μελλοντική παράβαση των κανόνων προστασίας του ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό, εφάρμοσαν ή ενίσχυσαν προγράμματα συμμόρφωσης με το δίκαιο ανταγωνισμού. Η Επιτροπή θεωρεί θετικό το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις αυτές αποφάσισαν να ακολουθήσουν πολιτική συμμόρφωσης με το δίκαιο ανταγωνισμού. Εν τούτοις, θεωρεί ότι η πρωτοβουλία αυτή αναλήφθηκε πολύ αργά και δεν μπορεί, ως προληπτικό μέσο, να απαλλάξει την Επιτροπή από το καθήκον της να επιβάλει κυρώσεις για την παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού που διέπραξαν οι εν λόγω επιχειρήσεις στο παρελθόν. Κατόπιν των ανωτέρω, η εφαρμογή προγράμματος συμμόρφωσης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελαφρυντική περίσταση που θα δικαιολογούσε τη μείωση του προστίμου.

(280) Συνεπώς, δεν υπάρχουν ελαφρυντικές περιστάσεις για τους συμμετέχοντες στην παρούσα παράβαση που επηρέασε την αγορά νουκλεοτιδίων.

4. *Εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επιείκειας*

(281) Οι αποδέκτες της παρούσας υπόθεσης συνεργάστηκαν με την Επιτροπή, σε διάφορα στάδια της έρευνας επί της παράβασης, ώστε να τύχουν της ευνοϊκής μεταχείρισης που προβλέπεται στην ανακοίνωση περί επιείκειας. Προκειμένου να ικανοποιηθούν οι θεμιτές προσδοκίες των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων ως προς τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων βάσει της συνεργασίας τους, η Επιτροπή εξετάζει στο τμήμα που ακολουθεί το κατά πόσον τα μέρη πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην ανακοίνωση περί επιείκειας.

Μη επιβολή προστίμου ή πολύ σημαντική μείωση του ύψους του («μέρος Β»)

(282) Η Takeda ζήτησε να τύχει της επιεικέστερης δυνατής μεταχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό, η Takeda ισχυρίζεται ότι πρέπει να επωφεληθεί από τις αλλαγές που επέφερε στην πολιτική επιείκειας η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ([157]) που δημοσιεύθηκε το 2002 («ανακοίνωση περί επιείκειας του 2002»), υποστηρίζοντας ότι δεν ανέλαβε την πρωτοβουλία να εξαναγκάσει καμία άλλη επιχείρηση να συμμετάσχει στην παράβαση. Ως εκ τούτου, η Takeda υποστηρίζει ότι θα μπορούσε να τύχει της επιεικέστερης δυνατής μεταχείρισης βάσει των νέων κανόνων. Η Takeda υποστηρίζει ότι το κοινοτικό δίκαιο αναγνωρίζει την αρχή κατά την οποία υπό ορισμένες περιστάσεις, η μεταβολή της μεταχείρισης των κυρώσεων με αποτρεπτική χρησιμότητα πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ, και ότι η αρχή αυτή μπορεί γενικότερα να εφαρμοστεί στις διοικητικές αποφάσεις, όπως συμβαίνει σε διάφορα κράτη μέλη.

(283) Η ανακοίνωση περί επιείκειας του 2002 αναφέρει σαφώς ότι δεν εφαρμόζεται σε υποθέσεις κατά τις οποίες επιχειρήσεις έχουν ήδη έλθει σε επαφή με την Επιτροπή για να επωφεληθούν από την ευνοϊκή μεταχείριση που προβλέπεται στην προηγούμενη ανακοίνωση. Συνεπώς, κάθε αίτηση για επιείκεια πρέπει να εξεταστεί βάσει των διατάξεων της ανακοίνωσης περί επιείκειας που είχε δημοσιευθεί το 1996, η οποία εξακολουθεί να ισχύει για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης.

(284) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η Takeda ήταν η πρώτη που παρουσιάστηκε προσκομίζοντας στοιχεία καθοριστικής σημασίας για την ύπαρξη της σύμπραξης και διατηρώντας συνεχή και πλήρη συνεργασία καθόλη τη διάρκεια της έρευνας. Η Takeda ήταν η πρώτη που γνωστοποίησε στην Επιτροπή την ύπαρξη σύμπραξης στις 9 Σεπτεμβρίου 1999, παραδίδοντας αρχείο με ταυτόχρονα αποδεικτικά στοιχεία στις 14 Σεπτεμβρίου 1999. Την περίοδο εκείνη, η Επιτροπή δεν είχε λάβει πληροφορίες για τη σύμπραξη από οποιαδήποτε άλλη πηγή.

(285) Εκτιμώντας τη συνεργασία της Takeda, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε αρχικά δεν αφορούσαν τις δραστηριότητες της σύμπραξης πριν από το 1992. Ωστόσο, στην εταιρική της δήλωση, η Takeda ανέφερε ότι η σύμπραξη ξεκίνησε το 1989. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η Takeda έχει στη διάθεσή της άλλες πληροφορίες ή άλλα έγγραφα σχετικά με τη σύμπραξη. Συνεπώς, συνάγεται ότι η συνεργασία της Takeda με την Επιτροπή ήταν πλήρης.

([154]) Υπόθεση 37.512, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη.
([155]) Υπόθεση 36.545, ΕΕ L 152 της 7.6.2001, σ. 24-72.
([156]) Υπόθεση T-308/94 Cascades SA κατά Επιτροπής, παράγραφος 230.
([157]) ΕΕ C 45 της 19.2.2002, σ. 3.

(286) Παρά το γεγονός ότι ορισμένα στοιχεία του φακέλου δείχνουν ότι η Takeda ενδέχεται να διαδραμάτισε, σε ορισμένες περιπτώσεις, συντονιστικό ρόλο στη σύμπραξη, η Takeda δεν υποχρέωσε άλλη επιχείρηση να συμμετάσχει στη σύμπραξη ούτε ανέλαβε τη σχετική πρωτοβουλία ή διαδραμάτισε αποφασιστικό ρόλο ως προς την παράνομη αυτή δραστηριότητα κατά την έννοια της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Έχει επίσης αποδειχθεί ότι η Takeda είχε περατώσει την ανάμειξή της στην παράβαση προτού παρουσιαστεί στην Επιτροπή.

(287) Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική της συνεργασία στην έρευνα, η Takeda πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο μέρος Β της ανακοίνωσης περί επιείκειας και πρέπει να τύχει μείωσης κατά 100 % του προστίμου που θα της επιβαλλόταν αν δεν είχε συνεργαστεί με την Επιτροπή.

Σημαντική μείωση προστίμου («μέρος Γ»)

(288) Η Daesang, η Cheil και η Ajinomoto ζητούν να τύχουν μείωσης του προστίμου βάσει του μέρους Γ της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Όταν η Daesang, η Cheil και η Ajinomoto άρχισαν να συνεργάζονται με την Επιτροπή, η Takeda είχε ήδη υποβάλει στοιχεία ικανά να αποδείξουν την ύπαρξη της σύμπραξης. Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι η Daesang, η Cheil και η Ajinomoto δεν ήταν οι πρώτες που προσκόμισαν στην Επιτροπή στοιχεία καθοριστικά για την απόδειξης της ύπαρξης της σύμπραξης στον τομέα των νουκλεοτιδίων, όπως προβλέπεται στο στοιχείο β) του μέρους Β της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Συνεπώς, καμία από τις ανωτέρω επιχειρήσεις δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο μέρος Γ.

Αξιόλογη μείωση προστίμου («μέρος Δ»)

(289) Η Daesang υποστηρίζει ότι όχι μόνο προσφέρθηκε να συνεργαστεί στην έρευνα της Επιτροπής προτού η Επιτροπή εκδώσει το πρώτο αίτημα παροχής πληροφοριών, αλλά επιπλέον παρέσχε στην Επιτροπή την πλήρη και συνεχή συνεργασία της καθόλη τη διάρκεια της έρευνας. Υποστηρίζει επίσης ότι έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να επιβεβαιώσει ολόκληρη τη διάρκεια της παράβασης από τον Οκτώβριο του 1988 και έτσι ήταν η πρώτη που προσκόμισε στοιχεία καθοριστικά για την απόδειξη της πλήρους παράβασης που εκτίθεται στην κοινοποίηση αιτιάσεων.

(290) Παρόλο που η Daesang ήλθε σε επαφή με την Επιτροπή αφού η Takeda είχε ήδη προσέλθει εθελοντικώς, μολοντούτο ήλθε σε επαφή με την Επιτροπή με δική της πρωτοβουλία προτού λάβει αίτημα παροχής πληροφοριών. Επιπλέον, η Daesang συνεργάστηκε πλήρως με την Επιτροπή στο πλαίσιο της έρευνας καθόλη τη διάρκεια αυτής. Η Daesang παρέσχε επίσης πληροφοριακά στοιχεία που συνέβαλαν ουσιωδώς στην απόδειξη των πραγματικών περιστατικών σχετικά με την ύπαρξη των διευθετήσεων της σύμπραξης πριν από το 1992.

(291) Οι πληροφορίες που χορήγησε η Daesang, προτού της στείλει η Επιτροπή αίτημα παροχής πληροφοριών, ήταν λεπτομερείς και χρησιμοποιήθηκαν εκτενώς από την Επιτροπή κατά την πορεία της έρευνας. Η Daesang παρέσχε ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία της σύμπραξης πριν από το 1992. Αφού έλαβε την κοινοποίηση αιτιάσεων η Daesang δεν αμφισβήτησε ουσιωδώς τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίστηκαν τα πορίσματα της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η Daesang πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην πρώτη και τη δεύτερη περίπτωση της παραγράφου 2 του μέρους Δ της ανακοίνωσης περί επιείκειας και, συνεπώς, πρέπει να της χορηγηθεί μείωση προστίμου κατά 50 %.

(292) Η Cheil υπέβαλε πολλές ταυτόχρονες εκθέσεις για συσκέψεις και επαφές, συμβάλλοντας έτσι ουσιωδώς στην απόδειξη της ύπαρξης της σύμπραξης. Τα πληροφοριακά στοιχεία που χορήγησε η Cheil χρησιμοποιήθηκαν εκτενώς από την Επιτροπή. Επιπλέον, η Cheil δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά της παράβασης, όπως αυτά εκτίθενται στην κοινοποίηση αιτιάσεων. Συνεπώς, συνάγεται ότι η Cheil πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην πρώτη και τη δεύτερη περίπτωση της παραγράφου 2 του μέρους Δ της ανακοίνωσης περί επιείκειας, όπως υποστηρίζει η Cheil. Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική συνεργασία της Cheil στην έρευνα της Επιτροπής, πρέπει να της χορηγηθεί μείωση κατά 40 % του προστίμου που θα της επιβαλλόταν αν δεν είχε συνεργαστεί με την Επιτροπή.

(293) Η Ajinomoto συνεργάστηκε πλήρως με την Επιτροπή καθόλη τη διάρκεια της έρευνας, βοηθώντας την Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη της παράβασης, παρέχοντας ταυτόχρονα έγγραφα που χρησιμοποιήθηκαν εκτενώς από την Επιτροπή, καθώς και διευκρινίσεις σχετικά με τη λειτουργία των διευθετήσεων. Συνεπώς, η Ajinomoto πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 2 του μέρους Δ της ανακοίνωσης περί επιείκειας.

(294) Ωστόσο, η Ajinomoto αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά, όπως αυτά εκτίθενται στην κοινοποίηση αιτιάσεων, όσον αφορά τη διάρκεια της σύμπραξης. Ως εκ τούτου, η Ajinomoto δεν πληροί τις προϋποθέσεις για μείωση του προστίμου δυνάμει της δεύτερης περίπτωσης της παραγράφου 2 του μέρους Δ της ανακοίνωσης περί επιείκειας. Βάσει των προαναφερθέντων, συνάγεται ότι η Ajinomoto πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 2 του μέρους Δ της ανακοίνωσης περί επιείκειας και πρέπει, συνεπώς, να της χορηγηθεί μείωση κατά 30 %.

Συμπέρασμα ως προς την εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επιείκειας

(295) Εν κατακλείδι, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της συνεργασίας τους και την ανακοίνωση περί επιείκειας, πρέπει να χορηγηθούν στους αποδέκτες της παρούσας απόφασης οι ακόλουθες μειώσεις των προστίμων τους:

— Takeda: μείωση 100 %,

— Ajinomoto: μείωση 30 %,

— Daesang: μείωση 50 %,

— Cheil: μείωση 40 %.

5. *Τελικά ποσά των προστίμων που επιβάλλονται στην παρούσα διαδικασία*

(296) Συμπερασματικά, τα πρόστιμα που επιβάλλονται, δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού αριθ. 17, έχουν ως εξής:

— Takeda: 0 EUR,

— Ajinomoto: 15 540 000 EUR,

— Daesang: 2 280 000 EUR,

— Cheil: 2 736 000 EUR.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Ajinomoto Company Incorporated, η Takeda Chemical Industries Limited, η Daesang Corporation και η Cheil Jedang Corporation παρέβησαν το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ συμμετέχοντας, κατά τον τρόπο και στο βαθμό που εκτίθεται στο σκεπτικό, σε πλέγμα συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των νουκλεοτιδίων.

Η διάρκεια της παράβασης έχει ως εξής:

α) Ajinomoto Company Incorporated, από τις 8 Νοεμβρίου 1988 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1997·

β) Takeda Chemical Industries Limited, από τις 8 Νοεμβρίου 1988 μέχρι τον Ιούνιο 1998·

γ) Daesang Corporation, από τις 19 Δεκεμβρίου 1988 μέχρι το τέλος του 1997·

δ) Cheil Jedang Corporation, από τον Μάρτιο του 1989 μέχρι τον Ιούνιο του 1998.

Άρθρο 2

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παύουν πάραυτα την προαναφερθείσα παράβαση, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει.

Απέχουν από κάθε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική σε σχέση με τις δραστηριότητές τους στα νουκλεοτίδια που μπορεί να έχει το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα με την παράβαση.

Άρθρο 3

Τα ακόλουθα πρόστιμα επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 σχετικά με την παράβαση που διαπιστώνεται στο ίδιο άρθρο:

— Ajinomoto Company Incorporated, πρόστιμο ύψους 15 540 000 EUR,

— Daesang Corporation, πρόστιμο ύψους 2 280 000 EUR,

— Cheil Jedang Corporation, πρόστιμο ύψους 2 736 000 EUR.

Τα πρόστιμα καταβάλλονται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης στον ακόλουθο λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

Αριθμός λογαριασμού: 642-0029000-95
Κωδικός IBAN: BE76 6420 0290 0095
Κωδικός SWIFT: BBVABEBB
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA) SA
Avenue des Arts/Kunstlaan, 43
B-1040 Bruxelles/Brussel.

Μετά τη λήξη αυτής της περιόδου, οφείλεται αυτοδικαίως τόκος με το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις της αναχρηματοδότησης την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, συγκεκριμένα 6,75 %.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

Takeda Chemical Industries Limited
12-10, Nihonbashi 2-chome
Chuo-ku
Tokyo 103-8668
Ιαπωνία

Ajinomoto Company Incorporated
15-1, Kyobashi itchome
Chuo-ku
Tokyo 104-8315
Ιαπωνία

Cheil Jedang Corporation
6F, Cheiljedang Bldg
Namdaemoon-Ro
Chung-Ku, 100-095 Seoul
Κορέα

Daesang Corporation
Daesang Building
96-48 Shinsul-Dong
Dongdaemoon-Ku, Seoul
Κορέα

Η παρούσα απόφαση είναι τίτλος εκτελεστός δυνάμει του άρθρου 256 της συνθήκης.

Βρυξέλλες 17 Δεκεμβρίου 2002.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής